Ἡ Τρομοκρατία ἐν Κύπρῳ

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΓΡΙΒΑ

Η ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΕΝ ΚΥΠΡΩ

Τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ Γρίβα

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Κυβερνητικῷ Τυπογραφείῳ Κύπρου

—

1957

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

Τὰ ἀποσπάσματα ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἀρχικῶς ἐδημοσιεύθησαν Ἀγγλιστί, ἐπελέγησαν διὰ νὰ καταδείξουν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τρομοκρατικῆς ἐκστρατείας, τὴν ὀργάνωσίν της, τὰς μεθόδους καὶ τὰς ἐσωτερικὰς καὶ ἐξωτερικὰς σχέσεις της. Ὅπου τοῦτο ἦτο ἐπιθυμητόν, παρατίθενται παραπομπαὶ εἰς τὸ κείμενον. Τὸ σχόλιον, αἱ εἰκόνες καὶ τὰ παραρτήματα σκοπὸν ἔχουν νὰ βοηθήσουν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς σημασίας τῶν τρομοκρατικῶν ἐγγράφων διὰ τὰς περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας συνέβησαν τὰ γεγονότα ἐν Κύπρῳ κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη.

Ἡ ἔκδοσις αὕτη συνεπληρώθη μὲ νέα στοιχεῖα τρομοκρατικῶν ὠμοτήτων διαπραχθεισῶν μέχρι τῆς 31ης Μαρτίου, 1957, καὶ περιλαμβάνει ὡρισμένας τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο εἰς τὰς βιογραφικὰς σημειώσεις τοῦ Παραρτήματος III ὡς ἐπίσης καὶ μίαν ἐπιπρόσθετον σημείωσιν εἰς τὸ Παράρτημα V.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΩΣ ἀποτέλεσμα ἀντιτρομοκρατικῶν ἐπιχειρήσεων εἰς διάφορα μέρη τῆς Κύπρου κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους τοῦ 1956, μέγας ἀριθμὸς ἐγγράφων, φωτογραφιῶν καὶ ἐξοπλισμοῦ, ἀνηκόντων εἰς τὴν τρομοκρατικὴν ὀργάνωσιν ΕΟΚΑ περιῆλθον εἰς χεῖρας τῶν Δυνάμεων Ἀσφαλείας. Τοιοῦτος εἶναι ὁ ὄγκος τοῦ καταληφθέντος ὑλικοῦ ὥστε εἶναι ἀδύνατος, ἐντὸς τῶν ὁρίων ἑνὸς βιβλιαρίου ὡς τὸ παρόν, ἡ δημοσίευσις περισσοτέρων τοῦ ἑνὸς μέρους τοῦ ὅλου. Ἐπὶ πλέον, ἡ ἐπιτυχία μελλοντικῶν ἐπιχειρήσεων ἐβασίσθη μερικῶς ἐπὶ τῆς διαφυλάξεως πληροφοριῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον κατέστη ἀναγκαῖον ὅπως ἀποκλεισθοῦν τοῦ παρόντος δημοσιεύματος μέρη τῶν ἡμερολογίων τοῦ Γρίβα καὶ ἄλλα ἔγγραφα.

Ἡ αὐθεντικότης τῶν ἡμερολογίων τοῦ Γρίβα ἔχει τώρα ἀποδειχθῆ πέραν πάσης ἀμφιβολίας. Οὐχὶ μόνον ἐπιστοποιήθη ὁ γραφικὸς χαρακτὴρ τοῦ Γρίβα ὑπὸ εἰδικοῦ γραφολόγου καὶ ἀριθμοῦ συλληφθέντων τρομοκρατῶν, ἀλλὰ τὰ ἡμερολόγια περιέχουν τοιαύτην πλήρη καὶ λεπτομερῆ περιγραφὴν τῆς διαρθρώσεως τῆς ΕΟΚΑ τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ἄλλος ἐκτὸς τοῦ Γρίβα—τὸν ὁποῖον αἱ Ἀθῆναι ἐπιστοποίησαν ὡς τὸν Διγενῆ—θὰ ἠδύνατο νὰ δώσῃ. Ἐκτὸς τῶν μακροσκελῶν αὐτῶν ἡμερολογίων, τὰ ὁποῖα ἐτήρει ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἐπιτελείου τῆς ΕΟΚΑ, Γρίβας, ἀπὸ τινος ἡμερομηνίας κατὰ τὸ Φθινόπωρον τοῦ 1954, ὅτε αὐτὸς καὶ οἱ συνωμόται του ἀνυπομόνως ἀνέμενον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναχωρήσουν ἐξ Ἑλλάδος διὰ τὴν ἀνατρεπτικήν των ἀποστολήν, ὑπάρχουν ἐπίσης ἀρκεταὶ χιλιάδες ἄλλων ἐνδιαφερόντων καὶ σπουδαίων ἐγγράφων. Ταῦτα περιλαμβάνουν ἀντίγραφα διαταγῶν τῆς ΕΟΚΑ, ὑπομνήματα καὶ ἀλληλογραφίαν μεταξὺ τοῦ Γρίβα, τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου, τοῦ πολιτικοῦ ἀρχηγοῦ τούτου. Ἅπαντα ταῦτα, ὡς καθίσταται ἐμφανὲς ἐκ τῶν παρατιθεμένων παραδειγμάτων, παρέχουν πολυτίμους πληροφορίας οὐχὶ μόνον περὶ τῆς ὀργανώσεως τῆς ΕΟΚΑ, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ περὶ τοῦ ρόλου τὸν ὁποῖον διεδραμάτισαν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος καὶ Ἕλληνες πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ ἐν τῇ προσπαθείᾳ των ὅπως ἐπιβάλουν τὴν θέλησίν των ἐπὶ τῆς νήσου.

Τὰ ἔγγραφα ἀποδεικνύουν πέραν πάσης ἀμφιβολίας ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος προσωπικῶς διεδραμάτισε ἡγετικὸν ρόλον εἰς τὴν ἵδρυσιν καὶ τὸν καταρτισμὸν τῶν κυριωτέρων σχεδίων δράσεως τῆς ὀργανώσεως ΕΟΚΑ. Εἰς μίαν ἐπιστολὴν (ἴδε ἡμερολόγιον 2ας Ἀπριλίου, 1955) ὁ Γρίβας ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὡς ἀναθέσαντος τὸν ἀγῶνα εἰς τοῦτον—ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἦτο ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος εἶχε καλέσει τοῦτον εἰς Κύπρον. Τὰ ἡμερολόγια ἐπίσης δεικνύουν ὅτι ὁ Γρίβας ἐζήτησε τὴν προσωπικὴν ἔγκρισιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐκστρατείας βίας ἡ ὁποία ἐπρόκειτο νὰ φέρῃ τοσαύτην φρίκην καὶ δυστυχίαν εἰς τὸν εἰρηνόφιλον πληθυσμὸν τῆς νήσου. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐπίσης ἐπρομήθευσε χρήματα διὰ τὴν λαθραίαν εἰσαγωγὴν ὅπλων καὶ τὴν ὑποστήριξιν τρομοκρατικῶν ἐνεργειῶν. Ὑπάρχει πλέον ἀποκαλυπτικὴ μαρτυρία περὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐπὶ τοῦ Γρίβα εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ τελευταίου, ἡμερομηνίας 29 Ἰανουαρίου, 1956 (σελὶς 42). Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ὁμολογεῖ ὅτι τότε μόνον θὰ καταθέσῃ τὰ ὅπλα του ἐὰν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος διατάξῃ οὕτω.

Οὔτε τὰ ἡγετικὰ στελέχη τῆς Ἑλληνορθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, τῶν ὁποίων ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος ἀπετέλει τὴν ἡγετικὴν μορφήν, οὔτε οἱ συνωμόται ἐν Ἑλλάδι, ἀπὸ τοῦ τότε Πρωθυπουργοῦ Στρατάρχου Παπάγου μέχρι τῶν κατωτάτων συνωμοτῶν, θὰ δυνηθοῦν ποτὲ νὰ ὀπεκδυθοῦν τῆς εὐθύνης διὰ τὴν τραγῳδίαν ἡ ὁποία ἐπέπεσε ἐπὶ τῆς Κύπρου.

Τὰ ἔγγραφα περιῆλθον εἰς χεῖρας τῶν ἀρχῶν ἐν Κύπρῳ κατὰ διαφόρους τρόπους, μερικοὶ τῶν ὁποίων ἔχουν δοθῆ εἰς τὴν δημοσιότητα. Κατὰ πρῶτον λόγον, μερικὰ ἐκ τῶν ἡμερολογίων τοῦ Γρίβα καὶ αἱ φωτογραφίαι κατελήφθησαν ὅταν ἐσπευσμένως ἐγκατελείφθησαν ὑπὸ τοῦ Γρίβα, μαζὶ μὲ μερικὰ ἀντικείμενα προσωπικῆς ἐξαρτήσεως (ξυριστικὴ μηχανή, γυαλιός, μπερέ, κ.λ.π.) ὅταν οὗτος διέφυγε μιᾶς στρατιωτικῆς περιπόλου κατὰ τὴν διάρκειαν ὀρεινῶν ἐπιχειρήσεων ἐναντίον τῶν τρομοκρατῶν κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1956. (Θὰ ἴδετε ὅτι τὰ ἡμερολόγια διακόπτονται ἀποτόμως κατὰ τὴν 9ην Ἰουνίου, 1956). Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων αἱ ὀρειναὶ ὁμάδες τῆς ΕΟΚΑ ἐδέχθησαν σοβαρὰ πλήγματα, ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ἡ σοβαρὰ ἐλάττωσις τῆς δυνάμεως καὶ ἡ μερικὴ ἀποδιοργάνωσις τούτων. Ἄλλα ἔγγραφα ἀνευρέθησαν ἐντὸς ὑαλίνων φιαλῶν ἐντὸς τοῦ ἐδάφους πλησίον τοῦ χωρίου Λύση εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἀμμοχώστου. Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἑτοιμότητος δύο ἀνδρῶν τῆς Βασιλικῆς Ἱππικῆς Φρουρᾶς οἱ ὁποῖοι, ἀντιληφθέντες μερικοὺς ἄνδρας οἱ ὁποῖοι συμπεριεφέροντο ὑπόπτως κατεδίωξαν καὶ συνέλαβον τούτους, καὶ τῆς ἑτοιμότητος τῆς Κυπριακῆς Ἀστυνομίας, τῆς ὁποίας αἱ ἐπακολουθήσασαι ἔρευναι ὡδήγησαν εἰς τὰς κρύπτας. Τὰ ὑπόλοιπα περιῆλθον εἰς χεῖρας τῆς Κυπριακῆς Ἀστυνομίας μέσῳ πηγῶν αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται νὰ ἀποκαλυφθοῦν.

Αἱ σπουδαῖαι αὗται ἀνακαλύψεις βοηθοῦν μεγάλως τὰς Δυνάμεις Ἀσφαλείας νὰ καταστρέψουν τὴν ὀργάνωσιν ΕΟΚΑ. Εἰς τὴν ἑτοιμότητα, τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν νομιμοφροσύνην τῶν Δυνάμεων Ἀσφαλείας ὁ λαὸς τῆς Κύπρου θὰ ὀφείλῃ τὴν ἀπαλλαγήν του ἐκ τοῦ ἐφιάλτου τῆς τρομοκρατίας ἡ ὁποία εἰσήχθη ἐξ Ἑλλάδος καὶ ἐξαπελύθη ὑπὸ τοῦ πνευματικοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Κυπριακῆς κοινότητος.

Παραδείγματα τῶν κτηνωδῶν καὶ ἀνάνδρων ἐγκλημάτων τὰ ὁποῖα διεπράχθησαν ἐν Κύπρῳ παρατίθενται: εἰς τὸ Παράρτημα IV τοῦ παρόντος βιβλίου, ἵνα καταδειχθῇ εἰς ποίαν κακοήθη καὶ κτηνώδη πραγματικότητα μετετράπησαν οἱ ὡραῖοι λόγοι καὶ αἱ παραινέσεις.

Πιθανόν, τὸ συμπέρασμα εἰς τὸ ὁποῖον κατέληξεν τελικῶς ὁ Γρίβας κατὰ τὴν 1ην Ἰουνίου, 1956, καὶ τὸ ὁποῖον ἀναδημοσιεύεται εἰς τὸ παρόν, εἶναι χαρακτηριστικὸν τῆς καταστάσεως. Ὁ ἀγὼν μεταξὺ τῶν δυνάμεων τοῦ νόμου καὶ τῆς τάξεως καὶ τῶν βαναύσων ἐκείνων ἀνδρῶν οἵτινες ἐνεδρεύουν εἰς τὰ κρυσφήγετά των, καὶ ἐξέρχονται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διὰ τὰς δολοφονικὰς καὶ ἀνάνδρους ἀποστολάς, δὲν ἔχει εἰσέτι συμπληρωθῆ, ἀλλὰ αὐτὸς οὗτος ὁ Γρίβας, μολονότι κάποτε ἐσκέπτετο περὶ μαζικῶν ἐξεγέρσεων καὶ στάσεων, ἔχει τώρα ἀναγνωρίσει ὅτι . . . .

> «Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιβάλωμεν λύσιν δυναμικήν. Ἐπιβάλλεται συνεπῶς ὅπως τὰ ἄριστα μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα τῆς δυναμικῆς ἐνεργείας μας, ἐκμεταλλευθοῦν πολιτικῶς.»

Αὕτη, ἑπομένως ἦτο ἡ πολιτικὴ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου καὶ τοῦ ὑπηρέτου του τοῦ Γεωργίου Γρίβα—νὰ ἐπιβάλουν λύσιν διὰ τῆς βίας, καὶ ὅταν τοῦτο καθίστατο ἀδύνατον, νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὴν ἀπειλὴν βίας οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτύχουν λύσιν τῆς ἀρεσκείας των. Ἡ Κυβέρνησις τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος ἔχει κατ' ἀκολουθίαν ἐπιδιώξῃ τὴν ἐπίτευξιν, δι' εἰρηνικῶν μέσων καὶ ὑπὸ συνθήκας ἀπηλλαγμένας ἐκφοβισμοῦ καὶ φόβου, μίαν δικαίαν καὶ διαρκῆ λύσιν ἡ ὁποία θὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν τιμήν, τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τοὺς πόθους ὅλων ὅσων διαβιοῦν ἐν τῇ νήσῳ καὶ ἡ ὁποία θὰ καταστήσῃ τὴν Μεγάλην Βρεττανίαν ἱκανὴν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν Κύπρον ὡς ἀποτελεσματικὴν βάσιν διὰ τὴν ἄμυναν τοῦ ἐλευθέρου κόσμου καὶ διὰ τὴν διατήρησιν τῆς σταθερότητος ἐν τῇ Μέσῃ Ἀνατολῇ.

ΜΕΡΟΣ Ι

Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ καταληφθὲν Ἡμερολόγιον τοῦ Γρίβα, 1954.

Τὸ ἡμερολόγιον ἀνοίγει καθὼς ὁ τρομοκράτης ἀρχηγὸς ἡτοιμάζετο νὰ ἀναχωρήσῃ ἐξ Ἑλλάδος διὰ τὴν Κύπρον τὸ Φθινόπωρον τοῦ 1954.

26 Ὀκτωβρίου, 1954: "Ὥρα 16. Ἀναχώρησις διὰ Ρόδον μὲ «Αἰγαῖον».

27 Ὀκτωβρίου. Ἀφίχθημεν εἰς Ρόδον ὥραν 15 ὑπὸ ραγδαίαν βροχήν.

28 Ὀκτωβρίου. Καιρὸς ἄθλιος, ἀναχώρησις ἀναβάλλεται.

Διεξήγαγον πρώτας συνεννοήσεις μὲ Χάρην διὰ δυνατότητα δημιουργίας εἰς Ρόδον ἑνὸς κέντρου ἐργαζομένων πρὸς ὄφελος ἡμῶν.

1 Νοεμβρίου. Οὐδὲν νεώτερον διὰ τὸ ἱστιοφόρον. Ἀγωνία.

6 Νοεμβρίου. Ὁλόκληρον τὴν πρωΐαν πίπτει καταρρακτώδης συνεχὴς βροχή. Τὸ ἱστιοφόρον τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας εἰσῆλθε εἰς τὸν λιμένα καὶ ἀνεφωδιάσθη εἰς πετρέλαιον.

Ἀναχώρησις προβλέπεται ἑσπέραν τῆς αὔριον.

Μὲ Μακρῆν συνεννοήθημεν διὰ ὀργάνωσιν Κέντρου εἰς Ρόδον καὶ διὰ συνεννοήσεις σχετικὰ μὲ ἀποστολὴν δευτέρου φορτίου (ὁπλισμοῦ).

8 Νοεμβρίου. Ἀναχώρησις ἐκ Ρόδου (ὅρμος Καλλιθέας) τὴν 00.15 μὲ καιρὸν σχετικὰ καλόν.

9 Νοεμβρίου. Καιρὸς τρικυμιώδης· ὑπεφέραμεν πολύ.

Περὶ τὴν 22.00 ὥραν ἀφίχθημεν εἰς τὸν καθορισθέντα χῶρον ἀποβιβάσεως ὅπου συνηντήσαμεν τοὺς ἀναμένοντας ἡμᾶς οἵτινες καὶ μᾶς ὡδήγησαν εἰς χωρίον Χλώρακας καὶ κατελύσαμεν εἰς οἰκίαν Ἀζίνα Νικολάου.

12 Νοεμβρίου. Πρῶτον, ἐκπαίδευσις καὶ συγκρότησις ὁμάδος, κατὰ τὴν περίοδον ταύτην δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐμφανισθῶμεν εἰς οὐδένα ὁ ὁποῖος νὰ γνωρίζῃ τὴν ἀποστολήν μας, μέχρι ἀφίξεως ἐξ Ἑλλάδος τοῦ ἀναμενομένου φορτίου ὁπλισμοῦ.

Δεύτερον, προπαρασκευὴ ἐνεργείας· κατὰ ταύτην θὰ ἠρχόμεθα εἰς ἐπαφὴν μὲ πρόσωπα ἐθναρχίας, καὶ θὰ προπαρεσκευάζομεν τὴν δυναμικὴν ἐνέργειαν.

Τρίτον, ἐκτέλεσις.

13 Νοεμβρίου. Τὴν ἑσπέραν ἤρξατο ἐκπαίδευσις 5 τῆς ὁμάδος Χλώρακας· εἰς αὐτόματα καὶ σαμποτάζ. Διάρκεια ἀπὸ 19-23 ὥρας.

19 Νοεμβρίου. Ἀπησχολήθημεν μὲ συγκρότησιν ὁμάδων Λευκωσίας ΠΕΟΝ 3 ὁμάδες τῶν 6 ἑκάστη· ἐπίσης Παπασταῦρος διέθεσε τρεῖς δι' ἐκπαίδευσιν. Δυσκολία εἰς ἐξεύρεσιν οἰκημάτων.

22 Νοεμβρίου. Ἀζίνας ἔλαβε ἐντολὴν ἴδῃ Παπασταῦρον καὶ ὁμάδα ΠΕΟΝ καὶ γνωρίσει ὅτι μέλη των διατεθησόμενα ἡμῖν διὰ μαχητικὰς ἐκδηλώσεις θὰ λαμβάνουν διαταγὰς μόνον παρὰ στρατιωτικοῦ ἀρχηγοῦ, καὶ οὐδεμίαν σχέσιν θὰ ἔχουν μὲ τὴν ὀργάνωσίν των. Οἱ τῆς ΠΕΟΝ συνεφώνησαν. Παπασταῦρος δὲν ἀνευρέθη.

Μακάριος εἰδοποίησε μέσω Κρανιδιώτη νὰ μὴ προβῶμεν εἰσέτι εἰς οὐδεμίαν πρᾶξιν βίας καὶ ὅτι στέλλει ταχυδρομικῶς ὁδηγίας.

Γαζουλέας εἰδοποίησε ἐξ Ἀθηνῶν Ἀζίναν ὅτι φορτίον ὁπλισμοῦ ἀνεχώρησεν ἐξ Ἑλλάδος τὴν 20ην τρεχ. Ἀφίχθη ἐκ Καραβᾶ εἰς Λευκωσίαν Νότης.

26 Νοεμβρίου. Εἰς συζήτησιν μετὰ Ἀζίνα περὶ Σωκράτη Λοϊζίδη μοῦ εἶπε τὰ ἑξῆς :—

«σᾶς εἶχα πῆ νὰ μὴν τὸν φέρετε μαζύ σας διότι ἐγὼ τὰ ἤξερα· τὸ αὐτὸ εἶπα καὶ εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον· ἔχει πολιτικὰς φιλοδοξίας. Προχθὲς μάλιστα μοῦ εἶπε ὅτι μετενόησε διότι δὲν ἔφερε μαζύ του εἰς Κύπρον καὶ τὴν γυναῖκα του.»

Ἐνόμισε, φαίνεται ὅτι θὰ πᾶμε σὲ γάμον.

30 Νοεμβρίου. Ἐγράψαμεν συνθηματικῶς. εἰς Εὐσταθόπουλον εἰς Ἀθήνας νὰ μᾶς γνωρίσῃ περὶ τῆς τύχης τοῦ ἱστιοφόρου μὲ τὸ ὑλικόν.

14 Δεκεμβρίου. Κρανιδιώτης ὃν εἶδε Ἀζίνας, ἐπληροφόρησεν ὅτι Μακάριος οὐδεμίαν ἐντολὴν διεβίβασε σχετικὰ μὲ ἔναρξιν δράσεώς μας, ὡς εἰδοποίησε ὅτι θὰ ἔκαμνε.

16 Δεκεμβρίου. Αἱ πρῶται πληροφορίαι ἀπὸ ΟΗΕ δυσμενεῖς διὰ Ἑλλάδα. Στάσις Ἀμερικῆς ἐξεδηλώθη ἐναντίον ἡμῶν, κατόπιν τούτου δὲν πρέπει νὰ ἀναμένωμεν τίποτε ἀπὸ ΟΗΕ. Τί θὰ γίνῃ τώρα ; Οἱ σοφοὶ διπλωμάται μας οἱ ὁποῖοι ἔλεγον ὅτι θὰ λύσουν ὅλα διὰ τοῦ ΟΗΕ τί θὰ κάμουν ; Πῶς ; Εἶχον πάντοτε τὴν πεποίθησιν τὴν ὁποίαν ἐπανειλημμένως ἐξεδήλωσα ὅτι ἀπὸ τὸν ΟΗΕ δὲν ἔπρεπε νὰ περιμένωμεν τίποτα, ἰδία ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ Τσῶρτσιλ ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἀμερικὴν εἶχε *κανονίσει* ὅλα μὲ τὸν Αϊζενχάουερ. Ἦτο φανερόν, οἱ δὲ διπλωμάται μας ἔπρεπε νὰ τὸ γνωρίζουν, ὅτι ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς ἡ Ἀμερικὴ δὲν θὰ ἦτο ὑπὲρ ἡμῶν καὶ συνεπῶς . . ἡ ὑπόθεσις θὰ ἦτο χαμένη δι' ἡμᾶς.

23 Δεκεμβρίου. Εἰς Ἀζίναν ἔθιξα τὸ ζήτημα τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐτόνισα ὅτι πρέπει νὰ ἐνημερωθῇ ὁ τελευταῖος περὶ τῆς ἐδῶ καταστάσεως. Μοῦ εἶπε νὰ τοῦ σημειώσω τί θέλω νὰ γνωρίσῃ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος διὰ νὰ τὸ διαβιβάσῃ αὔριον διὰ τοῦ ταχυδρομείου τοῦ διπλωματικοῦ εἰς Ἀθήνας, ἐντὸς φακέλλου, ὅστις θὰ παραδοθῇ εἰς Ἀρχιεπίσκοπον.

Ἐσημείωσα τὰ κάτωθι.

1. Ὅτι ἐντὸς τοῦ δευτέρου δεκαημέρου Ἰανουαρίου θὰ εἴμεθα ἕτοιμοι δι' ἐνέργειαν μὲ ἐλπίδας ἐπιτυχίας καὶ ἐφ' ὅσον ἀφιχθῇ ἐξ Ἀθηνῶν τὸ ἀναμενόμενον ὑλικόν.

26 Δεκεμβρίου. Γιάγκου ἦλθε ἀπὸ τὸ χωριό του· μοῦ ἀνέφερε ὅτι εἶδε Μητροπολίτην Κυρηνείας ὅστις γνωρίζει ἄφιξιν ἐμοῦ καὶ Σωκράτη.

29 Δεκεμβρίου. Ἀγγελθεῖσα δι' ἐφημερίδων ἐπαφὴ Σάββα Λοϊζίδη μὲ Παπάγον τὴν 27 τρέχ., δηλ. δύο ἡμέρας πρὸ ἀφίξεως Μακαρίου εἰς Ἀθήνας, τί σκοπὸν εἶχε ; Μήπως σκέπτονται ἐξασκήσουν πίεσιν ἐπὶ Ἀρχιεπισκόπου νὰ φανῇ μετριοπαθέστερος ;

31 Δεκεμβρίου. Ἀπόψε θὰ γίνῃ ἡ ἀναγνώρισις ὑπὸ τῆς τελευταίας ὁμάδος σαμποτὲρ διὰ στόχους της, εἰς ραδιοφωνικὸν Σταθμὸν Ἀθαλάσσης καὶ ἐκεῖ πλησίον 2 στρατιωτικῶν ἀσυρμάτων.

3 Ἰανουαρίου, 1955. Κατόπιν μοῦ ἔδωσε δελτίον πληροφοριῶν τῶν ἐνταῦθα ἀρχῶν δι' οὗ ἐμφαίνεται ὅτι ἔλαβον γνῶσιν τῆς ἐδῶ ἀφίξεώς μου.

5 Ἰανουαρίου. Ἀζίνας ἐπανῆλθε ἐξ Ἀθηνῶν σήμερον. Ὥρα 15.30 μὲ ἐπεσκέφθη σπίτι μου. Ἀνέφερε τὰ ἑξῆς :

Ἐξησφαλίσθησαν μέσω Ξηντάρα τὰ κάτωθι :
600 κ. δυναμίτιδος, 2.200 καψύλια, 2.200 μ. φυτίλι. Ἐπίσης τὰ ἑξῆς : μέσῳ Γαζουλέα : Πιστόλια 18, σφαῖρες πιστολιῶν 700, αὐτόματα 2, σφαῖρες αὐτομάτων 1 κιβώτιο. Χειροβομβίδες 12.

Παπάγος εἶναι ὑπὲρ δράσεως· καὶ ἠρώτησε διατὶ ἀκόμη δὲν ἤρχισα. Ἀρχιεπίσκοπος ἐπίσης.

Ἀρχιεπίσκοπος διέθεσε ποσὸν διὰ ἱστιοφόρον καὶ ἀγορὰν καὶ ἄλλου ὑλικοῦ ἐφ' ὅσον θὰ ἐξευρίσκετο.

6 Ἰανουαρίου. Ἡ δριμύτης τῆς γλώσσης μου φαίνεται ἔκαμε ἐντύπωσιν εἰς τοὺς παρευρισκομένους, καὶ ἔφερε ἀποτελέσματα· διότι ἀντελήφθησαν ὅτι ἀναλαμβάνεται ἀγὼν μὲ τελικὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπιτύχωμεν καὶ ὅτι δὲν ἔχω διάθεσιν νὰ παίζω. Τοὺς μὴ συμμορφουμένους θὰ ἐκτελέσω.

10 Ἰανουαρ. Ἀναμένομεν ἄφιξιν Ἀρχιεπισκόπου ἐξ Ἀθηνῶν, ἥτις ἐπραγματοποιήθη περὶ τὴν 16.30ην ὥραν. Μεγάλη ὑποδοχὴ εἰς ἀεροδρόμιον· τὸν συνώδευσαν πλέον τῶν 400 αὐτοκινήτων.

Ἀζίνας μετέβη διὰ νὰ λάβῃ ἐπαφὴν μετὰ Ἀρχιεπισκόπου.

11 Ἰανουαρίου. Ἀζίνας ἐλθὼν οἰκίαν μου περὶ 10 ὥραν μοῦ εἶπε ὅτι Ἀρχιεπίσκοπος θέλει νὰ μὲ ἴδῃ· μὲ παρέλαβε ἐπ' αὐτοκινήτου του καὶ μετέβησαν εἰς Λάρνακα, εἰς μητρόπολιν ὅπου θὰ ἤρχετο καὶ Ἀρχιεπίσκοπος. Εἶδον μητροπολίτην Κιτίου μεθ' οὗ συνωμιλήσαμεν μέχρι ἀφίξεως Ἀρχιεπισκόπου. Μὲ συνεχάρη διὰ τὸ θάρρος μου νὰ ἔλθω εἰς Κύπρον· μοῦ εἶπε ὅτι Σωκράτης πρέπει νὰ γυρίσῃ εἰς Ἑλλάδα· τοῦ ὡμίλησα περὶ προσβλητικῶν στόχων, κ.λ.π.—Ἐφαίνετο ἐνημερωμένος μὲ κινήσεις μας ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου ζητήματος καθ' ὅσον ὡς μοὶ εἶπε συνωμίλησαν χθὲς μὲ μητροπολίτην ἐπὶ τούτῳ.

Ἀφιχθεὶς Ἀρχιεπίσκοπος μοῦ εἶπε ὅτι κατὰ μετάβασίν του εἰς Ἀμερικὴν συνήντησε Κύρον εἰς Παρίσι καὶ ἔμειναν σύμφωνοι δι' ἐνέργειαν· μετέπειτα ὅμως ἤλλαξαν συνθῆκαι καὶ ἤλπιζον ἐπὶ Ἀμερικῆς ὁπότε θὰ εἶχον πλειοψηφίαν εἰς Ο.Η.Ε. Κύρου τότε ἔστειλε τὸ τηλεγράφημα εἰς ἐδῶ Πρόξενον (περὶ οὗ ἔγραψα εἰς Ἡμερολόγιον 29 Νοεμβρίου) χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος· μετὰ ἐκδήλωσιν Ἀμερικῆς ἐναντίον ἡμῶν ἐνέργεια ἐπεβάλλετο ἀλλὰ πλέον ἦτο ἀργὰ διότι δὲν εἶχον μέσον ταχείας εἰδοποιήσεως ἡμῶν.

Ἀνέφερα εἰς Ἀρχιεπίσκοπον γενομένην ἐργασίαν καὶ διαβεβαίωσα περὶ ἀρίστου φρονήματος ἀνδρῶν μας. Μοῦ εἶπε ὅτι Παπάγος εἶναι ὑπὲρ δράσεως καὶ ὅτι ὡς ἡμέραν ἐνάρξεως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ὁρίζει τὴν 25ην Μαρτίου. Ἐπὶ τῇ ἡμερομηνίᾳ Ἀζίνας εἶχε ἀντιρρήσεις ὡς πολὺ ἀπομεμακρυσμένης.

Καὶ ἐγὼ ἐπίσης εἶπον εἰς Ἀρχιεπίσκοπον ὅτι δὲν θὰ ἔπρεπε ἀπὸ τοῦδε νὰ ὁρισθῇ ὁριστικῶς ἡ 25 Μαρτίου διότι ἡ μετάθεσις τῆς ἡμερομηνίας ἐνεργείας μέχρι τότε ἔχει τὰ ἑξῆς μειονεκτήματα.

(1) Κίνδυνος μὴ τηρήσεως μυστικότητος μέχρι τότε ὅλων τῶν κινήσεών μας, καὶ συνεπῶς κινδυνεύομεν νὰ χάσωμεν τὸ πλεονέκτημα αἰφνιδιασμοῦ, ὅπερ ἐξασφαλίζει κατὰ 90% τὴν ἐπιτυχίαν μας· μέχρι σήμερον οἱ Ἄγγλοι δὲν ἔχουν λάβει μέτρα προφυλάξεώς των ἀπὸ ἡμετέραν ἐνέργειαν καθ' ὅσον ὅλα τὰ Κυβερνητικὰ καταστήματα καὶ γραφεῖα εἶναι τελείως ἀφρούρητα καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ στρατιωτικὰ ἐλάχιστα φυλάττωνται ὥστε ἠδυνήθησαν νὰ τὰ πλησιάσωμεν νύκτας.

(2) Πρέπει νὰ ἐπωφεληθῶμεν τοῦ χειμῶνος ὅστις εἶναι ὑπὲρ ἡμῶν ἀπὸ ἀπόψεως καιρικῶν συνθηκῶν (βροχή, χιών, κ.λ.π.) ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως μεγαλυτέρων νυκτῶν αἱ ὁποῖαι ἀποκρύπτουν κινήσεις καὶ ἐνεργείας μας.

'Αρχιεπίσκοπος ἐπίσης μοῦ εἶπε εἰς ἐρώτησίν μου τὶ ἐφρόνει ὁ Παπάγος περὶ ἐνεργειῶν μας, ὅτι οὗτος συμφωνεῖ τώρα· μέχρι πρό τινος ἀντετίθετο διότι, ἐπειδὴ ἤκουσε ὅτι εἰς τὴν κίνησιν ἦσαν ἀναμεμιγμένοι καὶ ἀξιωματικοί, μήπως οὗτοι κατόπιν στραφοῦν ἐναντίον του ὄντες ὠργανωμένοι . . . . 'Αλλοίμονον, ὅταν οἱ πολιτικοὶ τῆς χώρας καὶ μάλιστα οἱ Κυβερνῆτες σκέπτονται οὕτω διὰ ἐθνικὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα χειρίζονται μὲ τὸ πρῖσμα τῆς κομματικῆς σκοπιμότητος . . .

'Αντὶ νὰ τὸ πατρωνάρη, ἔστω τοὐλάχιστον καὶ ἐκ τῶν παρασκηνίων, μέχρι σήμερον μᾶς ἐχαλιναγώγησε καὶ ὅτι ἐγένετο, ἐγένετο παρὰ τὴν θέλησίν του, ἀφοῦ ὅλα ἐγένοντο παρ' ἐμοῦ καὶ τῶν συνεργατῶν μου (συγκέντρωσις ὁπλισμοῦ, ἀποστολή, κρυφὰ ἀναχώρησίς μου κ.λ.π.)

Ἤδη ὅταν εἶδε ὅσα ἐγένοντο, καὶ πρὸ τοῦ ἀδιεξόδου εἰς ὃ εὑρέθη κατόπιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ο.Η.Ε. ἠναγκάσθη νὰ τὸ ἐγκολπωθῆ . . . 'Αλλὰ ποία ἡ βοήθειά του ; Οὐδεμία . . .

'Αρχιεπίσκοπος ἐπίσης μοῦ εἶπε ὅτι ὡς σύνδεσμον μετὰ Παπάγου ἐν 'Αθήναις ἀφῆκε Λοϊζίδην Σάββαν—

Ἡ συζήτησις ἐνταῦθα ἐσταμάτησε διότι ὑπάλληλος τῆς μητροπόλεως μᾶς ἐπληροφόρησε ὅτι ἀστυνομικὸν αὐτοκίνητον μὲ ἀσύρματον τηλέφωνον εὑρίσκετο ἔξωθι μητροπόλεως. Ὁ 'Αρχιεπίσκοπος μετὰ Μητροπολίτου Κιτίου ἀνεχώρησαν, μετὰ ἡμισείαν ὥραν μὲ παρέλαβε 'Αζίνας ἀναχωρήσαντες διὰ Λευκωσίαν.

Καθ' ὁδὸν ἐξέφρασα εἰς 'Αζίναν ὡρισμένους φόβους μου, ποὺ ἀπεκόμισα ἐκ τῆς συνομιλίας μὲ 'Αρχιεπίσκοπον.

(1) Ὅτι Παπάγος πιθανῶς νὰ θελήση βραδύτερον νὰ ἐκμεταλλευθῆ κομματικῶς τὸν ἀγῶνα μας καὶ διὰ τοῦτο θὰ στείλη ἀξιωματικοὺς τῆς ἐμπιστοσύνης του ἵνα ἀναλάβουν διοίκησιν τμημάτων, πιθανότατα δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἀγῶνος.

(2) Λοϊζίδης δὲν ἦτο τὸ κατάλληλον πρόσωπον διὰ σύνδεσμος παρὰ Παπάγου καθ' ὅσον Λοϊζίδης πολιτεύεται καὶ σκοπεύει νὰ ἐνταχθῆ εἰς προσεχεῖς ἐκλογὰς μὲ Συναγερμόν, διὰ τοῦτο θὰ κάμη τὰς θελήσεις τοῦ Παπάγου, ἴσως δὲ νὰ γίνη καὶ τροχοπέδη τῶν ἐνεργειῶν μας.

Διὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπεφόρτισα τὸν 'Αζίνα νὰ συζητήση μὲ 'Αρχιεπίσκοπον καὶ νὰ καταστήση τοῦτον προσεκτικὸν καθ' ὅσον δὲν θὰ ἀνεχθῶμεν ἐκμετάλλευσιν τῶν κόπων καὶ ἀγώνων μας.

'Αζίνας ὑπερεθεμάτησε ἐπὶ τοῦ τελευταίου καὶ ὑπεσχέθη ἐξακριβώση.

Σχετικῶς μὲ ὑλικὰ ἐξ 'Αθηνῶν 'Αζίνας μοῦ εἶπε ὅτι 'Αρχιεπίσκοπος 5ην τρεχ. ἔδωσε (εἰς Εὐσταθόπουλον καὶ Γαζουλέαν) 65 ἑκατ. δι' ἀγορὰν νέων ὑλικῶν (15 ἑκατ. Γαζουλέα) καὶ (40 ἑκατομ. Εὐσταθόπουλον) διὰ πρώτην δόσιν ἰστιοφόρου καὶ ἕτερα 40 εἰς Βάλβην διὰ παράδοσιν εἰς ἰστιοφόρον μετὰ παράδοσιν ἡμῶν ὑλικοῦ.

13 'Ιαν. 55. 'Επέμενα σήμερον καὶ ἐπεφόρτισα Γιάγκον διὰ τὴν ταχυτέραν ἀποκατάστασιν τῶν συνδέσμων μὲ ὁλόκληρον τὴν ὀργάνωσιν. 'Αζίναν ἐπεφόρτισα ἴδη 'Αρχιεπίσκοπον καὶ ἀναφέρη ὅτι ἀνάγκη ὀνομασίας ὀργανώσεώς μας καὶ ὡς ὄνομα ἐπρότεινα Ε.Ο.Κ.Α. ('Εθνικὴ 'Οργάνωσις Κυπρίων 'Αγωνιστῶν.)

14 'Ιαν. 'Αζίνας μὲ ἐπεσκέφθη εἰς οἰκίαν μου· μοῦ εἶπε ὅτι εἶδε 'Αρχιεπίσκοπον καὶ συνωμίλησε μαζύ του· περὶ ἐντυπώσεών του θὰ μοῦ πῆ βραδύτερον· λόγῳ παρουσίας Νότη.

Περὶ 14ην ὥραν μὲ ἐπεσκέφθη ἐκ νέου καὶ μοῦ ἐπέδειξε τηλεγράφημα Γαζουλέα δι' οὗ τὸν εἰδοποιεῖ ὅτι ἰστιοφόρον μὲ ὑλικὸν ἀνεχώρησε τὴν 13ην τρεχ. Κατόπιν τούτου ἀνεχωρήσαμεν ἀμφότεροι 16ην ὥραν διὰ Χλώρακα.

(1) Νὰ ἐπιτηρῆ παραλίαν ἀποβάσεως.

(2) Νὰ παρακολουθῆ εἰς Κτῆμα κινήσεις ἀστυνομίας.

'Εγνώρισα ἐκ τούτου ὅτι Κυριακὴν βράδυ θὰ εὑρισκόμεθα εἰς Χλώρακαν ὅπου θὰ συνεννοηθοῦμε διὰ τὰ ληφθησόμενα μέτρα ἀσφαλείας βάσει προηγουμένων διαταγῶν μου. Τὴν 19.45 ὥραν ἀνεχωρήσαμεν ἐκ Χλώρακα φθάσαντες εἰς Λευκωσίαν περὶ τὴν 22.40 ὥραν.

15 'Ιανουαρ. 'Αζίνας περὶ 11ην ὥραν μὲ εἰδοποίησε μέσῳ Γιάγκου νὰ μεταβῶ εἰς οἰκίαν του. Μοῦ ἀνήγγειλε ὅτι 'Αρχιεπίσκοπος ὃν εἶδε τοῦ εἶπε ὅτι κατὰ πληροφορίας ἀστυνομικοῦ, αἱ ἐνταῦθα ἀρχαὶ εἰδοποιήθησαν ὅτι ἰστιοφόρον προερχόμενον ἐξ 'Ελλάδος θὰ φθάση εἰς Κύπρον καὶ εἰς τὴν περιοχὴν Ξηροῦ μεταξὺ 19—20 τρεχ.

Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν μὲ κατεῖχε ἀγωνία. Ποῖος ὁ ἄτιμος προδότης ; Εἶναι Ἕλλην ; Τὰς ἐλπίδας μου στηρίζω μόνον εἰς τὸν Θεόν . . . Αὐτὸς ὁ ὁποῖος καθωδήγησε μέχρι σήμερον τὰ βήματά μου καὶ μὲ ἐβοήθησε, θὰ μὲ βοηθήση καὶ τώρα . . . Τὸ πιστεύω . . . Τὸ καΐκι παρ' ὅλα αὐτὰ ἔχω πεποίθησιν εἰς τὸν Θεὸν ὅτι θὰ φθάση καὶ θὰ μᾶς παραδώση τὸ φορτίον . . .

17 'Ιανουαρ. 'Αναμένομεν σήμερον ἐναγωνίως τὸ καΐκι· θὰ φθάση ; ὁ Θεὸς νὰ μᾶς βοηθήση.

18 'Ιανουαρ. Ὥραν 8.30 Γιάγκος μοῦ ἔφερε κρυπτογράφημα ἀποσταλὲν χθὲς ἑσπέραν εἰς Λεμεσὸν (ὥρα 23) καὶ τὸ ὁποῖον ἔλεγε τὰ ἑξῆς «'Αρχηγέ. Κατάστασις μέχρι μεσημβρίας ὁμαλή. 'Απόγευμα πληροφορίαι θετικαὶ ὅτι ἀστυνομία ἐν ἐπιφυλακῆ. 'Αφίχθησαν πέντε ἀστυνομικοὶ μυστικῆς ὑπηρεσίας Λευκωσίας. Ραντὰρ Στρατοῦ λειτουργεῖ συνεχῶς ἀκτῖνα δράσεως τῶν δεκαπέντε μιλίων· ἀντιλαμβάνομαι συνεργασίαν στρατοῦ ἀστυνομίας. Ἔδωσα καταλλήλους ἐντολάς. 'Ενημερώσω 'Ανδρέαν αὔριον».

Εἰς Γιάγκον ἔδωσα ἀνωτέρω δύο ἀναφορὰς ὅπως παρουσιάση εἰς Μακάριον καὶ εἴπη εἰς τοῦτον ὅτι ἐπιβάλλεται, δι' ἀνθρώπων του νὰ κάμη κινήσεις ἀντιπερισπασμοῦ πρὸς Ξερόν, διότι δὲν πρέπει διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον νὰ ἀχρηστεύσω ἡμετέρους τῶν ὁμάδων σαμποτέρ.

Γιάγκος ἐπανῆλθεν περὶ 11.30 ὥραν μοῦ ἀνέφερε ὅτι Μακάριος εἶπε ἐργασία αὐτὴ ἐπικίνδυνον νὰ ἀναληφθῆ δι' ἀνδρῶν του, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἀναληφθῆ δι' ἀνδρῶν μας· ἐπίσης ὅτι 'Αζίνας ἐτηλεφώνησε εἰς τὸ γραφεῖον ὅτι ἀναχωρεῖ διὰ Λευκωσίαν.

Περὶ 12.30 ὥραν ἀφίχθη 'Αζίνας ὅστις μοῦ ἀνέφερε ὅτι χθὲς ἑσπέραν ὁμὰς 9 ἀστυνομικῶν περὶ τὴν 2αν πρωϊνὴν ὥραν περιεπόλει εἰς χῶρον ὅπου ἀναμέναμεν πλοῖον, ἀναχωρήσαντες ἐκεῖθεν πρωϊνὰς ὥρας· τούτους εἶδον οἱ ἡμέτεροι ἄνδρες φυλάττοντες ἐκεῖ· νευρικότης παρατηρεῖται εἰς κινήσεις ἀστυνομίας Πάφου. Κατὰ πληροφορίας ἐπιφυλακὴ ἀστυνομίας Πάφου θὰ λυθῆ σήμερον μεσημβρίαν ὁπότε καὶ θὰ ἀναχωρήσουν ἀστυνομικοί.

Καθ' ὁδὸν εἰς περιοχὴν Λεμεσοῦ ἀστυνομικοὶ σταματοῦν αὐτοκίνητα καὶ ἐξετάζουν ἀδείας ὁδηγῶν· ἐπίσης καὶ εἰς Λευκωσίαν παρατηρεῖται κίνησις ἀστυνομίας.

Κατόπιν ἀνωτέρω πληροφοριῶν ἀπεφάσισα τὰ ἑξῆς.

—Πρὸς Πάφον δὲν ἔχομεν τίποτε νὰ ἐνεργήσωμεν πλὴν τῶν διαταχθέντων χθὲς (παρακολούθησις ἀστυνομίας, ἐπιτήρησις παραλίας, σῆμα νὰ δοθῆ εἰς ἰστιοφόρον μόνον ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει κίνδυνος. Ταχύτης μεταφορᾶς ὑλικοῦ.)

—'Αντιπερισπασμὸς πρὸς Ξερὸν ὥστε νὰ δώσωμεν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι πραγματικῶς κάτι ἀναμένομεν ἐκεῖ. Ἡ τελευταία αὕτη ἀποστολὴ θὰ ἀνατεθῆ εἰς μέλος τῶν ὁμάδων σαμποτὲρ μὲ καταλλήλους ὁδηγίες (Μασωνίδης Χριστάκης).

19 'Ιανουαρ. Γιάγκος μοῦ διεβίβασε συστάσεις 'Αρχιεπισκόπου μέχρι Κυριακῆς νὰ περιορισθοῦν κινήσεις μας καὶ μὲ ἐρώτησε ἐὰν κατόπιν τούτου θὰ μεταβοῦμεν εἰς Λάρνακα διὰ ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκεῖ ὁμάδων. Τοῦ ἀπήντησα· ναί.—

Αὐξεντίου μοῦ ἔδοσε τὸν λόγον του ὅτι τίθεται ὑπὸ τὰς διαταγάς μου διὰ νὰ ἀναλάβῃ ἀποστολάς. Τοῦ εἶπον ὅτι σκοπεύω νὰ τοῦ ἀναθέσω σαμποτάζ εἰς περιοχὴν Δεκελίας—Πύλας καὶ ἐπαρχίαν Ἀμμοχώστου.

20 Ἰανουαρ. Ὥραν 16.15 ἀνεχωρήσαμεν δι' ἀναγνώρισιν. Εἴδομεν ἕνα χῶρον περὶ Μπογάζι Τρίκωμον· λόγῳ ἐπελεύσεως σκότους ἀνεβάλαμεν δι' αὔριον συνέχισιν ἀναγνωρίσεως. Δι' Ἀμμοχώστου μετέβημεν εἰς Λύσην ὅπου εἶδον ἔφεδρον ἀξιωματικόν.

21η Ἰανουαρ. Ὥρα 10 Γιάγκος μοῦ ἔφερε σημείωμα Ἀζίνα διὰ τοῦ ὁποίου μοῦ ἀναφέρει ὅτι τὸ καΐκι δὲν ἦλθε οὔτε χθὲς βράδυ.

Τί συμβαίνει;

Ἀζίνας ἐλθὼν νὰ μὲ ἰδῇ περὶ 13ην ὥραν κατέστησα κοινωνὸν ἀνωτέρω σκέψεων καὶ ἔδωσα νὰ ἑτοιμασθῇ δι' ἀναχώρησιν αὔριον· ὡς μοὶ ἀνέφερεν ἔχει τὴν αὐτὴν γνώμην καὶ ἔλαβε περὶ τῆς ἀναχωρήσεώς του ἔγκρισιν ἀπὸ Ἀρχιεπίσκοπον, ἀλλὰ δι' ἀναχώρησιν τὴν ἐρχομένην Δευτέραν.

22 Ἰανουαρ. Ὥρα 10.30 ἦλθε Ἀζίνας· τὸ καΐκι δὲν ἐφάνη· εἶδε Ἀρχιεπίσκοπον εἰς ὃν ἀνέφερε ὅτι πρέπει νὰ ἀναχωρήσῃ δι' Ἀθήνας διὰ τὸ Καΐκι. Ἀρχιεπίσκοπος δὲν συνεφώνησε ἀρχικῶς ὅτι πρέπει νὰ ἀναχωρήσῃ Ἀζίνας, φοβούμενος μὴ γίνῃ ἀντιληπτὸς ὑπὸ Ἄγγλων καὶ ἐξουδετερωθῇ· τελικῶς ὅμως ὑπεχώρησεν Ἀρχιεπίσκοπος. Τοῦ συνέστησα νὰ ἑτοιμασθῇ πρὸς ἀναχώρησιν.

24 Ἰανουαρ. Ἀζίνας ἀνεχώρησε σήμερον δι' Ἀθήνας.

Δοθεῖσαι ἐντολαί: Μεταβῇ πρῶτον εἰς Ἀθήνας καὶ συνεννοηθῇ μὲ ναύαρχον καὶ Γαζουλέαν.

Νὰ ἐξακριβωθῇ πόθεν προέρχεται ἡ προδοσία. Εἶτα νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ Ρόδον ὅπου ὑποτίθεται ὅτι εἶναι τὸ καΐκι, μὲ ἐνσφραγίστους ἐντολάς, πρὸς τὸν πλοίαρχον αἱ ὁποῖαι ν' ἀνοιχθοῦν καὶ ἐπεξηγηθοῦν εἰς τὸν τελευταῖον ὀλίγον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ὑπάρξῃ οὐδεμία πλέον ἐπικοινωνία τούτου καὶ τοῦ πληρώματος μὲ οἱονδήποτε εἰς τὴν ξηράν. Χῶραι ἀποβιβάσεως ὡρίσθησαν δύο:

ὑπὸ χαρακτηριστικὸν Α—περιοχὴ Χλώρακας—Πάφου.

ὑπὸ χαρακτηριστικὸν Β—περιοχὴν Περιβόλια—Τρικώμου.

Πιθανὴ ὥρα ἀποβιβάσεως εἰς Α μεταξὺ 8—9.

Εἰς Β μεταξὺ 1—2 μ. μεσονύκτιον.

Ἀρχικῶς τὸ καΐκι θὰ ἔλθῃ εἰς Α καὶ ἐφ' ὅσον δὲν λάβῃ σῆμα διὰ νὰ ἀποβιβάσῃ ὑλικὸν τότε θὰ ἀχθῇ τοῦτο εἰς χῶρον Β.

Συνθηματικὰ ἀποβιβάσεως εἰς ἀμφοτέρους τοὺς χώρους:

τρεῖς στιγμαὶ καὶ μία γραμμὴ πράσινη καὶ εἶτα τρεῖς στιγμαὶ καὶ μία γραμμὴ ἐρυθραί.

Τὰ ἄνω σήματα θὰ ἐπαναλαμβάνωνται κατὰ χρονικὰ διαστήματα 5'-10'.

Τὸ καΐκι οὐδὲν σημεῖον ἀναγνωρίσεως θὰ δόσῃ.

—Εἰς περίπτωσιν ἀνάγκης ἀκυρώσεως τοῦ δοθέντος σήματος λόγῳ ἐμφανισθέντος κινδύνου θὰ δίδωνται μὲ τὸν μεγαλύτερον δυνατὸν ρυθμὸν ἐπανειλημμένως σήματα πράσινα.

—Τὸ καΐκι νὰ συνοδεύεται ὁπωσδήποτε ὁ δὲ συνοδὸς νὰ γνωρίζῃ τοὺς χώρους ἀποβιβάσεως καὶ συμπεφωνημένα σημεῖα ἵνα ἐλέγχῃ τὸν πλοίαρχον.

—Διὰ μεταγενεστέρας ἐνδεχομένας ἀποστολὰς ὑλικοῦ εἰς Κύπρον νὰ συνεννοηθῇ μὲ Χάρην ἐὰν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀποστολὴ τοιούτων εἴτε ἀπ' εὐθείας ἐξ Ἀθηνῶν μὲ ἐνδιάμεσον κανονιστικὸν σταθμὸν τὴν Ρόδον ἢ καὶ καλύτερον ἀπ' εὐθείας ἐκ Ρόδου ἐὰν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐξεύρεσις ὑλικοῦ.

—Νὰ ζητηθῇ ἀπὸ Μακάριον ἐπιστολὴ πρὸς Στεφανόπουλον δι' ἀντικατάστασιν λιμενάρχου Ρόδου διὰ Ν. Σταμπουλῆ.

—Ἀζίνας ἀνεχώρησε ἀεροπορικῶς τὴν 13.30 ὥραν ἀφοῦ μὲ ἐπεσκέφθη καὶ συνεζητήσαμεν πάλιν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω.

Ὥρα 20.30 εἶδον εἰς οἰκίαν Γιάγκου Αὐξεντίου καὶ συνεζητήσαμεν ἐπὶ ἀποστολῆς του. Μοῦ ἔδωσε λόγον, τιμῆς του ὅτι θὰ πειθαρχήσῃ ἀπολύτως εἰς τὰς διαταγάς μου.

Ἰανουαρ. 26. Περὶ 20ην ὥραν μεταβὰς εἰς Παλουριώτισσα πρὸς συνάντησιν μετὰ Αὐξεντίου οἵτινος ἡ ἐκπαίδευσις ἐπερατοῦτο, ἵνα τοῦ δώσω ὁδηγίες, μοῦ ἐδόθη ὑπὸ Νότη δελτίον πληροφοριῶν δι' οὗ ἐγνωστοποιεῖτο ὅτι περὶ τὸ μεσονύκτιον τῆς 25—26 τρεχ. συνελήφθη παρὰ τὴν Πάφον ἱστιοφόρον μεταφέρον ὑλικὸν σαμποτάζ, ὁπλισμὸν καὶ χειροβομβίδες. Οἱ ἄνδρες τοῦ πληρώματός του μεταφέρθησαν περὶ τὴν 3ην πρωϊνὴν τῆς σήμερον εἰς Λευκωσίαν καθὼς καὶ τὸ ὑλικὸν διὰ δύο αὐτοκινήτων. Σήμερον τὸ ἀπόγευμα μετεφέρθησαν καὶ ἕτεροι τρεῖς ἄνδρες. Μεγάλο τὸ ἀτύχημα.

Ποῖος ὁ προδότης; Ἡ κατάρα ὅλων μας καὶ ἰδιαιτέρως τῆς Κύπρου θὰ τὸν βαρύνῃ. Προδότες πάντοτε ὑπάρχουν, δὲν ἐφανταζόμουν ὅμως ὅτι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν θὰ εὑρίσκωνται ἀργυρώνυτοι Ἕλληνες.

Εἰς πεῖσμα ὅλων θὰ προχωρήσωμεν ἔστω καὶ μὲ τὰ ἐλάχιστα μέσα μας. Τὸ τοιοῦτον ἀνέθεσα εἰς τὸν Γιάγκον νὰ γνωρίσῃ εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον.

Περὶ 21.30 ὥραν ἀφίχθη Λεύκιος εἰς Παλουριώτισσα φέρων τὸν ὁπλισμόν. τὸν ἐναποθηκεύσαμεν ἐκεῖ.

Κλείνω τὸ ἡμερολόγιον ἐδῶ διὰ νὰ τὸ κρύψω, ἐκ φόβου μὴ τυχὸν πέσῃ εἰς χέρια ἐχθρικά. Χαλεπαὶ αἱ ἡμέραι . . .

28 Ἰανουαρ. Νότης ἀνεχώρησε 6.30 διὰ Λευκωσίαν. Ἐπανῆλθε περὶ τὴν 21ην ὥραν φέρων εἰς Κ. ὁπλισμὸν καὶ 4 νέους Λευκωσίας ὁμάδος σαμποτέρ, προοριζομένους δι' ἀνταρτικὴν ὁμάδα.

Ἐδόθησαν ὁδηγίαι εἰς ἐπικεφαλῆς Κ. διὰ προπαρασκευὴν ἀνταρτικῶν ἀγωνιστῶν, ἐξασφάλισις συνδ. οἰκημάτων, ἀτόμων εἰς χωρία, κατάρτησις ὁμάδων σαμποτέρ, ἐξαρτήσεων τροφοδότησιν, κ.λ.π.

Ἔφθασε Νότης εἰς Κ. περὶ 22 ὥραν δὲν ἔφερε ὅπλα διότι δὲν παρουσιάσθησαν εὐνοϊκαὶ συνθῆκαι. Συνεκεντρώθησαν μαχ. ὁμάδες. Ὡμίλησε· δὲν ἔμεινε εὐχαριστημένος· ὑπέβαλον διαφόρους δικαιολογίας διὰ μὴ συγκέντρωσίν των αὔριον πρὸς ἐκπαίδευσιν. Νότης τοὺς ἀπέπεμψε.

Μέτρα ἀσφαλείας μας οὐχὶ ἐπαρκῆ· λόγῳ ἐλαφρότητος ξενίζοντος πολλοὶ μοὶ εἶδον, ἀπεφάσισα μετοικήσω εἰς Λ. ἔδωσα ἐντολὰς δι' αὔριον Νότην.

31 Ἰανουαρ. Πρωΐαν ὁ φιλοξενῶν μᾶς εἰδοποίησε ὅτι πρέπει ἀναχωρήσωμεν διότι φοβεῖται, παρέστησα ἀδύνατον μετὰ πολλὰς προσπαθείας ἐδέχθη· ἀλλὰ λόγῳ αἰσχρᾶς συμπεριφορᾶς του, ὑπῆρχε κίνδυνος ἐνσυνειδήτως ἀπὸ φόβον νὰ μᾶς καταδώσῃ. Διήλθομεν μετὰ δύο συνωδῶν μου Παπαδ. καὶ Δρουσ. 12 ὧρες ἀγωνίας.

Περὶ 19 ὥραν τέλος ἀφίχθη Μασωνίδης καὶ ὡδήγησε Λευκωσίαν εἰς μετ. Κύκ. ὅπου εἶδον Γεν. Ἔκαμε παρατηρήσεις διὰ ἐχεμύθειαν ἡμετέρων, κατέστησε κοινωνὸν περὶ καταθέσεων συλληφθέντων. Καλῶς. Σωκράτης συνελήφθη ἐπὶ ἱστιοφόρου ὡμολόγησε ὅτι ἀπεβιβάσθη εἰς Πέραμα, ὅτι ἀνήκει εἰς ἐθν. ὀργάνωσιν ἐν Ἑλλάδι ὑπὲρ ἑνώσεως καὶ αἱ ὗλαι προορίζοντο διὰ δυναμιστικὰς ἐνεργείας ὅταν ἡ ἀπόφασις ΟΗΕ ἀρνητική, κ.τ.λ.

—Ἔδοσε ὁδηγίας διὰ δρᾶσιν. Δύναμη ἀπέκλεισε πρὸς τὸ παρὸν Ἀντάρ. Κτυπηθοῦν στρατ. στοχ. ἄνευ θυμάτων. Ἡ γνώμη μου μὲ σύγχρονον δρᾶσιν ἀνταρ. δὲν ἐνέκρινε. Ἠναγκάσθην συμμορφωθῶ. Ἐκδηλώσεις ἐνεργείας μετὰ δίκην συλληφθέντων.

1 Φεβρουαρ. Ὥρα 19 ἦλθε Νότης εἰς οἰκίαν Στροβόλου. Ἀνέφερε ἐνεργείας του. Ἐξεῦρε οἰκίαν πρὸς Κυρήνεια ἐν Λευκωσίᾳ. Μετέφερε 2 κιβώτια σφαῖρ. ἐξ οἰκίας Παλουριώτισσα. Ἔδοσα ὁδηγία γενικὴ πρὸς προπαρασκευὴν ἐνεργείας. Στόχοι στρατιωτικοί. Ἐπισκοπὴ Σύμβουλος, Δεκέλεια,

Ραδιοφ. σταθμὸν Ἀθαλάσσης—Λακατάμια. Στρατῶνες Wolseley. Πιθανὸν προστεθῶσι καὶ ἄλλαι ἀναλόγως διατεθεισομένων μέσων εἰς ἐκρηκτικὰ καὶ ὕλας. Πρὸς τοῦτο ἄμεσος ἐπαφὴ μὲ Λέναν καὶ Αὐξεντίου πρὸς προπαρασκευὴ καὶ εἶτα μετάβασι ἐκεῖ Νότη διὰ μελέτην ὁμοῦ μὲ ἀνωτέρω.

3 Φεβρ. Ὥρα 19 μετεκόμισα εἰς τὴν νέαν οἰκίαν. Ἐντυπώσεις καλαί.

Ὑπέβαλα εἰς Γεν. τακτικὰ ἔξοδα μηνιαίου προϋπολογισμοῦ.

—Ἐνοίκιον ἑνὸς αὐτοκινήτου	£40.0.0
—Ἔξοδα διὰ κίνησιν καὶ συντήρησιν ἑνὸς συνδέσμου εἰς τὴν ὕπαιθρον (δι' αὐτοκινήτου)	25.0.0
—Ἐνοίκιον μιᾶς οἰκίας διὰ διαμονήν μου	9.0.0
—Ἐνοίκιον μιᾶς οἰκίας διὰ διαμονὴν βοηθοῦ μου	9.0.0
—Ἐνοίκιον μιᾶς οἰκίας ἐνοικιασθείσης ὑπὸ Γιάγκου	13.0.0
—Ἐνοίκιον διὰ μίαν ἐφεδρικὴν κατοικίαν (ἐξευρέθη)	15.0.0
—Ἐνοίκιον 1 γκαρὰζ δι' ἐναποθήκευσιν ὑλικοῦ	2.0.0
—Ἐνοίκιον δι' ἓν δωμάτιον χρησιμοποιούμενον διὰ συγκεντρώσεις	3.0.0
—Διὰ συντήρησιν καὶ διατροφὴν ἐμοῦ, βοηθοῦ μου, 1 σωματοφύλακος καὶ συνδέσμου καὶ ἑτέρων δύο ἀτόμων	60.0.0
—Διὰ συντήρησιν ἑνὸς ἀτόμου, ἀποθηκαρίου, συντηρητοῦ καὶ ἐπιδιορθωτοῦ ὁπλισμοῦ	25.0.0
	£201.0.0

8 Φεβρ. Ἤρχισε ἐκσκαφὴ τῆς κρύπτης μου.

9 Φεβρ. Γεν. μοῦ ἐπέστρεψε δοθείσας ἀποδείξεις διὰ ληφθέντα χρήματα ἵνα συντάξω αὐτὰς κατ' ἄλλον τρόπον· ὅτι δηλαδὴ ἁπλῶς ἐλήφθη τὸ Δ ποσόν.

Νότης ἀνέφερε ὅτι εἰσῆλθε εἰς Κυβερ. καὶ ἔκαμε ἀναγνώρισιν. Προτείνει διὰ δύο θέσεις· ἡ μία περὶ λιβ. ὅπου ἀποτελέσματα πενιχρὰ καὶ ἑτέραν περὶ τὸ κέντρον κτιρίου ἀπὸ θάλαμον· διὰ τὴν τελευταίαν ἀπαιτεῖται λεπτομερεστέρα ἀναγνώρισις.

10 Φεβρ. Νότης μοῦ ἀνέφερε κάτωθι :

—Παπασταῦρος τοῦ εἶπε ὅτι ἔδειξε ἄρθρον μου διὰ τύπου εἰς Γεν. Οὗτος εἶπε ὅτι δὲν συμφωνεῖ νὰ παρουσιάσωμεν συλληφθέντας Χλώρακα ὡς λαθρεμπόρους Δυναμίτιδος· θὰ συντάξῃ ὁ ἴδιος ἄρθρον σχετικόν.

Ἐὰν θέλω νὰ τὸ τροποποιήσω τὸ ἰδικόν μου εἰς τὸ ἀνωτέρω σημεῖον.

Εὗρε πρὸς ἀγορὰν τὰ κάτωθι :

60 μασούρια δυναμιτ. πρὸς £0.2.0 ἕκαστον, 2 κιβώτια δυναμιτ., 1 κιβώτιον πιστόλια καὶ ἐλαφρὰ αὐτομ. μὲ 500 σφ. Διὰ τελευταῖα δὲν τοῦ ἔδωσαν τιμήν, ἀλλὰ θὰ τὰ παραλάβουν τὴν 13 τρεχ. ὁπότε θὰ ζητηθῇ τιμή.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ἔκαμε ἐπιστολὴν εἰς Γεν. διὰ νὰ διαθέσῃ ἀπαιτούμενον χρηματικὸν ποσόν.

11 Φεβρ. Γεν. διέθεσε £100.0.0 δι' ἀγορὰν ὑλικοῦ περὶ ἣν χθεσινὴ αἴτησίς μου.

13 Φεβρ. Κατὰ ἑσπερινὰς πληροφορίας Νότη ἡ ἀστυνομία ἐπιτηρεῖ τὸν χῶρον ἀπὸ Τρικώμου μέχρι Μπογαζιοῦ Τρικώμου ὅπου ἐγκατεστάθη καὶ τμῆμα τῶν Ἰντέλλιτζενς Σέρβις. Ἀσφαλῶς μὲ ἀποζητοῦν εἰς τὸν χῶρον τοῦτο ὅπου καὶ ἡ γενέτειρά μου.

15 Φεβρ. Γεν. μὲ εἰδοποίησε ὅτι μίαν τῶν ἡμερῶν θὰ μὲ δῇ.

17 Φεβρ. Καταφύγιον προχωρεῖ· ἐρρίψαμεν πλάκα.

Ἐπίσης ΟΡΕΣΤΗΣ ὑπέβαλε ἀναφορὰν ὅτι Γεν. ὃν εἶδε θὰ τὸν διευκολύνῃ.

Συνέταξα δελτίον πληροφοριακὸν διὰ Γεν. ὃν κατατοπίζω ἐπὶ ὅλων τῶν ἀνωτέρω (ἐξ ἀναφορᾶς Εὐαγόρα—Πόλου καὶ Κικέρωνος καὶ μὲ ἀντίγραφον ἐκθέσεως Δ)του Πάφου ἅτινα ἀποστείλω αὔριον πρωΐαν διὰ γνωστοῦ μέσου.

18 Φεβρ. Ἀπέστειλα δελτίον πληροφοριῶν εἰς Γεν.

19 Φεβρ. Ἀπέστειλα εἰς Γεν. ἔγγραφον σχετικῶς μὲ δημοσιεύσεις παρανόμου ἐφημερίδος «ΕΝΩΣΙΣ».

21 Φεβρ. Ἔστειλα εἰς Γεν. ἀπόδειξιν διὰ Λίρας 200.0.0 προοριζόμενας δι' ἀγορὰν ὑλικοῦ.

Νότης ἦλθε σπίτι ὥρα 23. Ἀνέφερε ὅτι πῆρε μόνον 17 νάρκες διότι αἱ ὑπόλοιποι δὲν ἦσαν κατάλληλοι. Μοῦ ὑπέβαλεν καὶ ἔκθεσιν διὰ ἀναγνώρισιν στόχων Λεμεσοῦ. Αὔριον ἀναχωρεῖ διὰ Λεμεσὸν πρὸς συνέχισιν ἐργασίας ἣν δὲν ἐπεράτωσε.

—Ἐξέλεξε χῶρον διὰ καταφύγιον εἰς τὸ βουνὸ καὶ ἐζήτησε ἔγκρισιν ἐνάρξεως ἐργασίας, βάσει ὁδηγιῶν μου ἃς τοῦ εἶχα διαβιβάσει. Ἐνέκρινα.

24 Φεβρ. Γεν. περὶ 17 ὥραν εἰδοποίησε ὅτι θέλει νὰ μὲ συναντήσῃ περὶ ὥραν 20.

Ἀπήντησα ὄχι σήμερον ἀλλὰ αὔριον τὴν ἰδίαν ὥραν εἰς τὸ ἴδιον μέρος ὅπου συνηντήθημεν τὴν προηγουμένη φοράν.

25 Φεβρ. Γεν. μὲ εἰδοποίησε ὅτι συνάντησις δὲν θὰ πραγματοποιηθῇ σήμερον· θὰ εἰδοποιήσῃ πότε.

Περὶ 15ην ὥραν ἦλθε Νότης ἀπὸ Λεμεσόν· ἐδικαιολογήθη ὅτι ἤθελε νὰ λάβῃ αὐτὸς ὅλα τὰ μέτρα ἀσφαλείας διὰ συνάντησιν μὲ Γεν. Τὸν παρετήρησα. Δὲν φαίνεται πολὺ ἐνθουσιασμένος ἀπὸ ἄνδρας περιοχῆς Λεμεσοῦ. 4 ἄνδρες Λεμεσοῦ ἐλιποψύχησαν.

1 Μαρτίου. Νότης ἔφυγε στενοχωρημένος ἀλλὰ καὶ μειωμένος, ἀφοῦ ἀνέφερε ὅτι ἑπομένην ὑποβάλῃ ἔκθεσιν του. Σκέπτομαι πολλὲς φορὲς ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἢ ἀκαταλόγιστος εἶναι ἢ κάτι ἄλλο συμβαίνει τὸ ὁποῖον δὲν κατόρθωσα ἀκόμη νὰ ἐξακριβώσω. Διότι δὲν δικαιολογοῦνται πολλαὶ ἐνέργειαί του· νουνεχὴς ἢ ἄνθρωπος ἀντιλαμβανόμενος τὴν σοβαρότητα τῆς καταστάσεως καὶ ἀποστολήν μας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμπεριφέρεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Δυστυχῶς ἐκμεταλλεύεται τὴν μὴ δυνατότητά μου νὰ κινηθῶ ἐλευθέρως. Ἄλλως θὰ τὸν ἔδενα καὶ θὰ τὸν ἀπήλλασσα πάσης ἀναμίξεως του εἰς τὰ τῆς Ὀργανώσεως.

2 Μαρτίου. Κατόπιν σκέψεως ἀπεφάσισα ἢ νὰ ἀπαλλάξω ὁριστικῶς Νότην ἢ περιορίσω δικαιοδοσίας του καὶ ἀναμιχθῶ ἐνεργότερον καὶ εἰς ἀναγνωρίσεις τῶν στόχων, διακινδυνεύων ὡς εἶναι φυσικὸν νὰ ἀποκαλυφθῶ.

Πρὸς τοῦτο ὁμὰς ΕΡΜΗΣ: θὰ ἀναλάβῃ ὅλην τὴν ἐργασίαν εἰς τὴν πόλιν Λευκωσίας ὁμοῦ ὁμάδας κρούσεως καὶ ὁμάδα ἐκτελεστῶν. Ἡ τελευταία νὰ ἀναλάβῃ ὡς στόχον καὶ τὴν Cyprus Mail. Νὰ ἀναγνωρισθοῦν αἱ κατοικίαι καὶ συνήθειαι τοῦ καὶ ὁμὰς ἐκτελεστῶν νὰ εἶναι ἕτοιμη. Νὰ γίνῃ ἀνακατανομὴ τῶν χειροβομβίδων κατόπιν τῆς νέας ἀναδιοργανώσεως τῶν ὁμάδων.

Θὰ λαμβάνῃ διαταγὰς ἀποκλειστικῶς παρ' ἐμοῦ καὶ θὰ ἐξαρτᾶται ἀπ' εὐθείας ἀπὸ ἐμέ.

Εἰς ἐρώτησίν μου ἐὰν Νότης θὰ ἐπεμβαίνῃ ἀπήντησα ΟΧΙ.

4 Μαρτίου. Συνέστησα εἰς ΖΗΔΡΟΝ ἐκκαθάρισιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν σαμποτὲρ ὥστε παραμείνουν οἱ τολμηροὶ καὶ ἐχέμυθοι. Τοῦ ἐτόνισα ὅτι ἡ πρώτη μας κροῦσις πρέπει νὰ ἀποδώσῃ ἄριστα ἀποτελέσματα διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων εἶναι καὶ ζήτημα γοήτρου· καὶ ἐξυψώσεως ἠθικοῦ, τῶν ἡμετέρων. ΖΗΔΡΟΣ φαίνεται τολμηρὸς καὶ ἀναμένω ἀπὸ τοῦτον σοβαρὰ ἀποτελέσματα. Ἂς ἴδωμεν.

5 Μαρτίου. ΑΒΕΡΩΦ ἀνέφερε ὅτι θὰ γίνῃ συνάντησις ἐμοῦ μὲ Γεν. προσεχῆ Δευτέραν 7ην τρεχ. ὥραν 20.

Πασχαλῆς μοῦ ἀνέφερε ὅτι μπακάλης παρ' οὗ ψωνίζομεν δὲν ἐπληρώθη, τοῦ ὀφείλομεν περὶ τὰς 99 λίρας ἐξ ὧν 30 λίρας εἰς μετρητὰ ἔλαβε Νότης. Ἐπίσης ὅτι Νότης δὲν τοῦ ἐπλήρωνε ἐνοίκιον διὰ οἰκίαν, ὅπερ κατέβαλε ἐξ ἰδίων. Ἀκατανόητα πράγματα δι' ἐμέ. Διατὶ δὲν ἐπλήρωνε Νότης. Τί ἔκαμε τὰ χρήματα, ποῦ πῆρε; Διατὶ δὲν παρέδωσε ταμεῖον εἰς ΑΒΕΡΩΦ καὶ τὸν λογαριασμὸν διαχειρίσεως τῶν χρημάτων ἅτινα ἔλαβε, τῆς δοθείσης αὐτοῦ προθεσμίας ἐκπνευσάσης χθὲς ἑσπέραν.

Μαρτίου 7. Ὥρα 20 ἦλθε Νότης διὰ νὰ μὲ παραλάβῃ καὶ μεταβῶ πρὸς συνάντησιν Γεν. Τὸν ἠρώτησα διατὶ δὲν ἐπληρώθη μπακάλης καὶ ἀπήντησε ὅτι τὸν ἐπλήρωσε· Ἐπίσης ὅτι ΑΒΕΡΩΦ ἐδανείσθη ἀπὸ Χριστούδην 70 λίρας, διὰ πληρωμὴν χρεῶν. Παρετήρησα ἀμφοτέρους διότι ἐγένετο τοῦτο χωρὶς νὰ ἐρωτηθῶ.

Εἶδον Γεν. Μοῦ ἀνεκοίνωσε τὰ ἑξῆς. Ὅτι ἅπαξ καὶ ἡ Κυβέρνηση Κύπρου γνωρίζει καλῶς ἐκ διαφόρων μαρτυριῶν ὅτι τὸ καΐκι μετέφερε πυρ)κα καὶ ὅτι ἑτοιμάζετο στάσις δὲν πρέπει νὰ τὸ ἀπαρνηθῶμεν καὶ ἡμεῖς.

Σχετικῶς εἶχε καὶ ἐπιστολὴν τοῦ Σάββα Λοϊζίδη τοῦ ὁποίου ἡ γνώμη εἶναι ἡ ἀνωτέρω διὰ νὰ μὴ φανῇ εἰς τὰ ὄμματα τῶν ξένων καὶ Ἑλλήνων ὁ ἀδελφός του Σωκράτης ὡς λαθρέμπορος ἐὰν ὑποστηρίζωμεν τὴν ἄποψιν ὅτι τὸ καΐκι μετέφερε λαθρεμπόριον δυναμίτιδος.

Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ Γεν. μοῦ ἀνεκοίνωσε τὰ ἀνωτέρω λόγια παραστάσεων ἃς ἔκαμε ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ φύλλου τῆς παρανόμου Ἐφημερίδος ΕΝΩΣΙΣ τῆς 10 Φεβρουαρίου (ὅρα προηγουμένως).

Ἐζήτησε δὲ Γεν. τὴν γνώμη μου ἐπὶ ἀνωτέρω, τοῦ ἀπήντησα τὰ ἑξῆς: Ἀντιτίθεται εἰς τοιαύτην ἐκδοχὴν σήμερον, διότι τὸ τοιοῦτον θὰ δυσχεράνῃ τὸ ἔργον μου· δηλ. τῆς ἐκτελέσεως τῶν σχεδιαζομένων σαμποτάζ.

Μᾶς συμφέρει ἡ ἀντίθετος ἐκδοχὴ ἵνα τοὺς Ἄγγλους καὶ μάλιστα νὰ δώσωμεν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι οὐδὲν θὰ κάμωμεν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἄγγλοι γνωρίζουν ὅτι ἐγὼ εὑρίσκομαι ἐδῶ διαδίδω ἐπιτηδείως ὅτι ἀπηγοητευμένος ἀπὸ τὴν κατάστασιν ἀποζητῶ νὰ ἀναχωρήσω κρυφίως ἐκ Κύπρου.

Μετὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ κινήματος ἐν Κύπρῳ τότε δυνάμεθα πλέον νὰ διαδώσωμεν τὴν ἀλήθειαν διὰ τὸ ἱστιοφόρον.

Γεν. συνεφώνησε μὲ τὴν γνώμην μου.

Καὶ πάλιν ὁ Σάββας δι' ἱκανοποίησιν τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, γαῖα μειχθήτω πυρί.

Κατόπιν συνεζητήσαμεν περὶ στόχων καὶ χρόνου ἐκτοξεύσεως κινήματος. Ὡς χρόνον ἐπρότεινα μετὰ τὴν 25 Μαρτίου.

8 Μαρτίου. Μεσημβρίαν ἦλθε σπίτι Νότης. Συνεζητήσαμεν ἐπὶ ὑποβληθέντος λογαριασμοῦ καὶ ἔκαμα παρατηρήσεις ἐπὶ ὡρισμένων κονδυλίων τὰ ὁποῖα δὲν ἔπρεπε νὰ γίνουν. Ἐδαπανήθησαν πολὺ περισσότερα τῶν ὅσων εἴχαμεν προϋπολογίσει. Ἠρώτησα διατὶ δὲν ἐπληρώθη μπακάλης ὡς οὗτος διατείνεται καὶ ἀπήντησε ὅτι ἐπληρώθη (ἡ ἀνωτέρω δήλωσις του ἐγένετο παρόντος καὶ Πασχαλῆ ὅστις καὶ μοῦ ἀνέφερε ὅτι μπακάλης τοῦ εἶπε ὅτι δὲν ἐπληρώθη).

Ἔστειλα σημείωμα εἰς Ἑρμῆν νὰ ἀναθέσῃ εἰς ὁμάδα ἐκτελεστῶν Λευκωσίας ἀναγνώρισιν τῶν κάτωθι στόχων: Ἀρχιγραμματεία καὶ Γραφεῖον Παιδείας. Εἶναι ἤδη δυνατὸν νὰ ἀναληφθοῦν καὶ οἱ στόχοι αὐτοί διότι ἐξηύρομεν καὶ ἄλλο ὑλικόν. Ἠγοράσαμεν 16 ἀκόμη νάρκας καὶ ὑπάρχει καὶ ἄλλον ὑλικὸν προσφερθέν. Δόξα τῷ Θεῷ ἐπὶ τέλους. Κάτι σοβαρὸν θὰ γίνῃ μὲ τὴν βοήθειαν πάντοτε τοῦ Θεοῦ.

Ἦλθε σπίτι ΕΡΜΗΣ. Τοῦ ἔδοσα ἐντολὰς διὰ μελέτην σαμποτάζ ἐναντίον τῶν στόχων ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ καὶ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ. Ἐπίσης νὰ παραλάβῃ ἀπὸ Νότην τὸ ἀναμενόμενον ὑλικὸν σαμποτάζ δι' ὅλους τοὺς στόχους.

11 Μαρτίου. Ὑπέβαλα εἰς Γεν. κατάστασιν γενομένων ἐξόδων ἀπὸ 27.1.55—9.3.55 καθὼς καὶ τοιαύτην παραληφθέντων χρημάτων. Ἐπίσης ἐζήτησα £110 δι' ἀγορὰν Ναρκῶν καὶ 1 βαρελιοῦ ἀματόλ.

12 Μαρτίου. Οὐδεμία ἀπάντησις ἐκ μέρους Γεν. δι' αὐτοκίνητον, κ.τ.λ. Ἠναγκάσθην ἀποστείλω Πασχαλῆν μὲ σημείωμα πρὸς ΑΒΕΡΩΦ ἵνα ζητήσῃ συνάντησιν μὲ σύνδεσμον καὶ δοθῇ μία ἀπάντησις.

Ὥρα 9 ἦλθε Νότης εἰς σπίτι μου. Ἀνέφερε ὅτι ὑλικὸν διὰ Ἀμμόχωστον καὶ Λευκωσίαν ἑτοιμάσθηκε καὶ παρεδόθη ὡς κάτωθι:

Εἰς Ἀμμόχωστον (ΖΗΔΡΟΣ):

—25 Φιάλαι βενζίνης τῶν τριῶν μπαταριῶν.

— 3 ἐκρηκτικὰ γεμίσματα βραδυκαύστου τῶν 7 κιλῶν ἑκάστη.

—μία ὡρολογιακὴ τῶν 7 κιλῶν.

—30 πυροκροτητάς.

Διὰ τὰ ἀνωτέρω διετέθη τὸ κάτωθι ὑλικόν:

—31 κ. ἐκρηκτικὰς ὕλας.

75 μασούρια δυναμίτιδος.

5 Μασούρια Νόμπελ 808.

20 μέτρα φυτίλι.

30 ὀκάδες βενζίνης.

25 φιάλας.

Εἰς Λευκωσίαν (ΕΡΜΗΣ).

— 5 γεμίσματα ἐκρηκτικὰ βραδυκαύστου τῶν 6 κ. ἕκαστον.

— 2 γεμίσματα ἐκρηκτικὰ βραδυκαύστου τῶν 4 κ. ἕκαστον.

— 2 Ὡρολογιακαὶ τῶν 6 κ. ἑκάστη.

—34 ἐπιθετ. χειροβομβίδες.

—10 φιάλες βενζίνης

4 „ „

4 „ „ μὲ πυροκροτητὰς καὶ φυτίλι σκέτο.

Διὰ τὰ ἀνωτέρω διετέθησαν τὰ κάτωθι ὑλικά:

50 κ. ἐκρηκτικῆς ὕλης.

75 πυροκροτητάς.

9 μασούρια Νόμπελ 808

16 μέτρα φυτίλι.

38 μασούρια δυναμίτιδος.

12 ὀκάδες βενζίνης.

18 φιάλας.

Ἔδοσα ὁδηγίας.

Διὰ τὴν χρησιμοποίησιν ὑπολοίπου ὑλικοῦ εἰς Λεμεσόν.

—Τὰς ἐγγράφους ὁδηγίας διὰ τὴν ἐργασίαν εἰς Λεμεσόν.

14 Μαρτίου. Ὥρα 19.30. Ἦλθε σπίτι μου ΑΒΕΡΩΦ κατόπιν προσκλήσεως ἵνα δώσω ἐντολάς. Ἠναγκάσθη νὰ μοῦ ὁμολογήσῃ ὅτι Νότης ἔλαβε χρήματα ἀπὸ Χριστούδη περὶ τὰς 150 λίρας καὶ ὅτι αὐτὸς δὲν ἔλαβε διόλου χρήματα παρὰ Χρηστούδη, ὡς ἀρχικῶς ἠναγκάσθη νὰ πῇ ὅτι ἔλαβε 70 λίρας (ἄρα καὶ δικαιολογῆτο καὶ δι' ἔξοδα ὑποβληθέντα ὑπὸ τούτου σὰν Νότη). Ἐπίσης ὅτι τρόφιμα δὲν ἐπληρώθησαν, ἐπίσης ἡμιφορτηγὸν αὐτοκίνητον δὲν παρεδόθη εἰς ἰδιοκτήτην.

Δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ μοῦ δικαιολογήσῃ διατὶ τὸν ἐκάλυψε τόσον καιρόν. Μὲ παρεκάλεσε νὰ μὴ ἀνακοινώσω περὶ τούτων εἰς Νότην.

Τοῦ συνέστησα νὰ ἐξακριβώσῃ μέσῳ Μασωνίδη ἢ ἄλλου τινὸς τί ἀπέγιναν τὰ χρήματα αὐτὰ ποὺ ἔλαβε ἀπὸ Χριστούδη καθὼς καὶ δικαιολογηθέντα διὰ ἡμιφορτηγὸν αὐτοκίνητον.

Τί νὰ κάμω μὲ τὸν ἀπατεῶνα ποὺ ἔμπλεξα ;

Μεγάλη εὐθύνην ἔχουν διὰ τὰς καταχρήσεις του Νότη ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τοῦ ἔδιδον χρήματα χωρὶς νὰ λάβουν σημείωμά μου.

Διὰ νὰ προλάβω μάλιστα ἐκ μέρους Νότη καταχρήσεις καὶ κατόπιν τῆς ὑπὸ Γεν. παραδόσεως εἰς τοῦτον ἄνευ σημειώματός μου χρημάτων ἠναγκάσθη νὰ τοῦ ἀπευθύνω πρὸ καιροῦ ἐπιστολὴν διὰ τῆς ὁποίας τοῦ ἔλεγον νὰ μὴ δίδῃ εἰς οὐδένα χρήματα παρὰ κατόπιν σημειώματός μου συνοδευομένου ὑπὸ ἀποδείξεως.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Χριστούδης πῶς τοῦ ἔδοσε ; Τὸ ζήτημα αὐτὸ μὲ ἐστενοχώρησε πολύ, ὄχι μόνον λόγῳ εὐθιξίας ἀλλὰ καὶ διότι εἶχε κακὸν ἀντίκτυπον εἰς τὰ μέλη μας ὅσοι τὸ ἔμαθαν.

Νὰ τὸν ἐκτελέσω μὲ τὰ χέρια μου ; θὰ προδοθῇ ἡ ὑπόθεσις.

19 Μαρτίου Περὶ 20.20 ὥραν ἀνεχωρήσαμεν ἐξ οἰκίας Μιχαλοπούλου ὅπου συνηντήθημεν μὲ Χριστούδην. Συνεζητήσαμεν σχετικῶς μὲ λειτουργία πολυγράφου δι' ἔκδοσιν προκηρύξεως τῆς ὀργανώσεως.

21 Μαρτίου. Ἀναφέρω εἰς Γεν. ὅτι ΕΙΜΑΙ ΕΤΟΙΜΟΣ καὶ ἀναμένω διαταγὴν ἐνάρξεως. Παράτασις καταστάσεως ἀναμονῆς ἐγκυμονεῖ κίνδυνον.

Ὑπέβαλον κατάστασιν ἀγορασθέντος ὑλικοῦ καὶ διατεθέντος τοιούτου εἰς περιοχὰς διὰ πρῶτα σαμποτάζ.

22 Μαρτίου. Προετοιμάζομαι διὰ τὴν ἔναρξιν. Μελετῶ ὅλας τὰς λεπτομερείας. Ἑτοιμάζω τὴν κρύπτην μου ὡς Σ. Διοικήσεως· τὸν ὁπλισμόν· ἐξοπλίζω τὴν ἀκολουθίαν μου. Ξεκαθαρίζω τὸ ἀρχεῖον μου.

Ὥρα 8 ἀνεχώρησα διὰ Σαϊτὰν διὰ συνεννόησιν μετὰ ἐκεῖ ὁμαδαρχῶν (ἀνταρτῶν καὶ σαμποτέρ) τῆς συναντήσεως προπαρασκευασθείσης ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ ἀποσταλέντος, χθὲς Νότην. Εἶδον τμηματικῶς πρῶτον ἐπὶ κεφαλῆς σαμποτὲρ Ἀμιάντου καὶ Ἀβράμην, ἐπὶ κεφαλῆς ὁμάδος ἀνταρτῶν Ἀμιάντου.

Περὶ 14η ἀνεχώρησα διὰ Λευκωσίαν ὅπου ἀφίχθην περὶ 16.30 ὥραν. Δὲν ἐκουράσθηκα μολονότι ἀπὸ χθὲς ἐργάζομαι ἐντατικά. Πρέπει νὰ ἀξιοποιηθοῦν οἱ κόποι μας καὶ οἱ ἀγῶνες μας. Εἶμαι εὐχαριστημένος διότι βλέπω τώρα τοὺς καρποὺς τόσων μηνῶν ἐργασίας, ἐντατικῆς ἐπιμόνου, μεθοδικῆς, καὶ μὲ τὴν βοήθεια μόνον τοῦ Νότη ὁ ὁποῖος παρὰ ὅλα τὰ ἄλλα σφάλματά του ἐργάζεται πραγματικὰ ὄχι βέβαια χωρὶς ἐπιτιμήσεις καὶ συμβουλὰς ἐκ μέρους μου.

26 Μαρτίου. Μεσημέρι ἦλθε ΕΥΑΓΟΡΑΣ ἐπανελθὼν ἐκ Λεμεσοῦ. Μοῦ ἀνέφερε συντελεσθεῖσαν ἐργασίαν. Παρέδωσε κατάστασιν ὀνομαστικῶς ὁμάδων ἀνταρτῶν μὲ προορισμὸν ἑκάστου. Ὁπλισμὸς διενεμήθη εἰς ἄνδρας ὁμάδων ΑΜΙΑΝΤΟΥ καὶ ΠΥΡΓΟΥ. Ἔδωσε ὁδηγίας εἰς Νεολαίαν διὰ τρόπον ἀναγραφῆς συνθημάτων κ.τ.λ.

Τοῦ ἔδωσα ἐντολὴν διὰ σήμερον καὶ αὔριον :

Νὰ ἐπιθεωρήσῃ ὁμάδα ΖΗΔΡΟΥ ἐὰν εἶναι ἐν τάξει καὶ συστήσῃ ἐχεμύθειαν. Νὰ ἀνατεθῇ ὁ στόχος Κυβερνείου εἰς ὁμάδα Γερὶ μὲ ΠΟΛΟΝ καὶ γίνῃ ἀναγνώρισις. Νὰ λάβῃ ἐπαφὴν μὲ ὁμάδα ΖΩΔΙΑΣ καὶ συστήσῃ ἐχεμύθειαν καὶ ὅταν τοὺς χρειασθῶμε θὰ εἰδοποιήσωμεν. Τὸ πολυβόλον μὲ Μπρέντα νὰ μεταφερθῇ εἰς Κυρύνειαν.

27. Μαρτίου. ΑΒΕΡΩΦ ἀνέφερε ὅτι Γεν. θέλει νὰ μὲ ἴδῃ 29ην τρεχ. ὥραν 20ην εἰς ἴδιον μέρος.

29 Μαρτίου. 20ην ὥραν εἶδον Γεν. ΝΑ ΑΡΧΙΣΩΜΕΝ. Μοῦ ἔδοσε τὴν εὐχήν του. Ὁ Θεὸς μαζύ μας.

Περὶ τὴν 22 ὥραν ἦλθα σπίτι μου. Σκέπτομαι πότε ν' ἀρχίσω βράδυ 31η Μαρτίου ἢ βράδυ 1η Ἀπριλίου. Πρέπει νὰ ἀρχίσω τὸ γρηγορώτερον γιατὶ ὅσο προχωροῦμε τόσον τὸ φεγγάρι θὰ μᾶς ἐμποδίσῃ· εἶναι σήμερα 6 ἡμερῶν.

Θὰ δῶ αὔριον τοὺς τομεάρχας καὶ ἐὰν εἶναι ἕτοιμοι θ' ἀρχίσωμεν τὸ βράδυ τῆς 31 Μαρτίου. Κλείνω τὸ βιβλίο γιατὶ θὰ τὸ ἑτοιμάσω νὰ τὸ θάψω.

30 Μαρτίου. Ἑσπέραν ὥρα 20.30' εἰς οἰκίαν Μιχαλοπούλου συνεκέντρωσα ΕΡΜΗΝ, ΖΗΔΡΟΝ, ΟΡΕΣΤΗΝ, ΕΥΑΓΟΡΑΝ. Ἀνεκοίνωσα ἀπόφασίν μου, ὅπως ἐνέργεια γίνῃ ἑσπέραν 31 Μαρτίου—1 Ἀπριλίου καὶ ὥραν 0.30'. Ἔμειναν σύμφωνοι.

31 Μαρτίου. Μὲ ἀπησχόλησε τὸ ζήτημα τοῦ Σ. Διοικήσεώς μου. Ἐνόμιζα ὅτι δὲν εὑρίσκομαι ἐν ἀσφαλείᾳ εἰς σπίτι ὅπου διαμένω διὰ νὰ μπορέσω νὰ διευθύνω τὸν ἀγῶνα καὶ ἐσκεπτόμην νὰ μετακινηθῶ εἰς Κυρήνεια.

Ἀλλὰ τελικῶς ἀπεφάσισα νὰ παραμείνω εἰς Λευκωσίαν ὥστε νὰ ἐπικοινωνῶ καλύτερον μὲ τὰς ὑφισταμένας Διοικήσεις καὶ ἐπεμβαίνω ἐναργέστερος εἰς Λευκωσίαν· ὅπου αἱ Διοικήσεις δὲν ἐφαίνοντο δραστήριοι. Παρὰ τὰς προτροπὰς ΕΥΑΓΟΡΑ ὅστις ἐκινήθη πρὸς Κηρύνειαν διὰ τὸν σκοπὸν ἀνευρέσεως οἰκήματος (ματαιωθείσης τελικῶς τῆς ἐκεῖ μεταβάσεως του λόγῳ μὴ ἐλεύσεως ΠΑΠΑΦΛΕΣΑ εἰς ὁρισθεῖσαν συνάντησιν). Παρέμεινα ὁριστικῶς εἰς Λευκωσίαν.

ΕΥΑΓΟΡΑΣ ἀνεχώρησε περὶ 12.30 ὥραν διὰ Λεμεσόν ἀφοῦ τοῦ ηὐχήθην καλὴν ἐπιτυχίαν.

Περὶ τὴν 13.30 ὥραν ἀνεχώρησα διὰ οἰκίαν Στροβόλου ὅπου ἐγκατέστησα προσωρινὸν τὸ Σ.Δ. μου διὰ νὰ ἐπικοινωνῶ καλύτερον μὲ τὰς ὑφισταμένας Διοικήσεις καὶ μὴ ἐκ τῆς συχνῆς ἐπαφῆς μὲ συνδέσμους ἀποκαλυφθῇ ὁ ὁριστικὸς Σ.Δ. μου.

Πλησιάζει ἡ ὥρα δράσεως. Περὶ 0.30 ἀντιλαμβάνομαι μικρὰν διακοπὴν ρεύματος, ἀλλὰ ἄνευ τινὸς ἀποτελέσματος. Τί συμβαίνει ; ἀπέτυχεν ἡ προσπάθεια κατασβέσεως τῶν φώτων ;

Μετὰ παρέλευσιν λεπτῶν τινῶν ἀπὸ καθορισθεῖσαν ὥραν 0.30 ἀκούονται αἱ πρῶται ἐκπυρσοκροτήσεις, καὶ ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλαι καὶ τέλος ἡ τελευταία ἥτις ἦτο εἰς ἔντασιν καὶ ἡ μεγαλυτέρα.

Κατεκλήθην περὶ 3ην πρωϊνήν.

Αὔριον θὰ δοῦμε τὰ ἀποτελέσματα.

1 Ἀπριλίου. Αἱ πρῶται εἰδήσεις ἀπὸ ἐφημερίδες ἐμφανίζουν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα.

Μετέπειτα πληροφορίας ἃς εἶχον μέχρι ἑσπέρας παρουσιάζουν τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα.

'Εν Λευκωσίᾳ: Ραδιοφων. σταθμὸς 'Αθαλάσσης ἐφλέγετο· φαίνεται ὅτι ἡ ὁμὰς ἡ ὁποία εἶχε ἀναλάβει τοῦτον ὡς στόχον ἔκαμε τὴν δουλειά της.

Ραδιοφ. σταθμὸς Λακατάμιας. Μηδέν. Στρατῶνες Wolseley, Ζημίαι ἀσήμαντοι καθὼς καὶ ἐν 'Αρχιγραμματείᾳ καὶ Γραφεῖον Παιδείας.

Λάρνακα. Ἅπαντες οἱ στόχοι ἐβλήθησαν ἱκανοποιητικῶς.

'Αμμόχωστος. Ὄχι ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα ἐλλείπουν ἀκριβεῖς πληροφορίαι.

Λεμεσός. Μόνον δύο στόχοι ἐντὸς τῆς πόλεως ἐβλήθησαν. 'Αστυνομικὴ Διεύθυνσις καὶ 'Αστυνομία. 'Αγ. 'Ιωάννη. Πληροφορίαι περὶ 'Επισκοπῆς Πολεμίδια, κ.τ.λ. οὐχὶ ἐπαρκεῖς.

Συλλήψεις: Συνελήφθη ΟΡΕΣΤΗΣ μετὰ ἀρχηγῶν δύο ὁμάδων καθὼς καὶ 2 ἕτερα πρόσωπα.

ΖΗΔΡΟΣ ἀναζητεῖται, κατ' ἄλλους συνελήφθη.

ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ἐγκατέλειψε θέσιν του καὶ ἦλθε ἐνταῦθα προβάλλων ὡς ἐπιχείρημα ὅτι ἐνῷ μετέβαινε δι' ἐνέργειαν συνηντήθη μετ' 'Αστυνομίας καὶ ἠναγκάσθη ἐγκαταλείψη ὑλικὸν ἐξ οὗ καὶ δὲν ἐγένοντο αἱ προβληθεῖσαι δυὸ ἐνέργειαι ἐν Λεμεσῷ.

Οὐδεμία πληροφορία περὶ ΕΥΑΓΟΡΑ.

Εἷς ἐκ τῶν ἐντεταγμένων τὴν διακοπὴν τοῦ ρεύματος Λευκωσίας ἔπαθε ἠλεκτροπληξίαν ἐξ οὗ δικαιολογεῖται καὶ ἡ ἐπὶ δευτερόλεπτα σβύση τῶν φώτων περὶ τὴν 0.30 ὥραν χωρὶς τελικῶς νὰ διακοπῇ ὁ φωτισμὸς Λευκωσίας.

Ἦλθα εἰς ἐπαφὴν μὲ ΑΒΕΡΩΦ καὶ ἔδοσα ἐντολὴν ὅπως τὴν ἑσπέραν συνεχισθοῦν τρομοκρατικαὶ ἐνέργειαι εἰς τὰς πόλεις.

'Ο Ραδιοφωνικὸς σταθμὸς 'Αθηνῶν μετέδωσε ἀνταπόκρισιν ἐκ Παρισίων περὶ τρομοκρατικῶν ἐκρήξεων ἐν Κύπρῳ.

«Φωνὴ τῆς Πατρίδος» ἔμενε ἄφωνος εἶπε τὰ συμβάντα ἀρκεσθεῖσα μόνον εἰς τὸ νὰ ἐξυμνῇ τὸν Σωκράτην Λοϊζίδην κατόπιν ὑποδείξεως ἀσφαλῶς τοῦ ἐν 'Αθήναις ἀδελφοῦ του Σάββα. Κατόπιν τούτου ἠναγκάσθην νὰ κάμω ἀναφορὰν εἰς Γεν. καὶ νὰ ἐκφράσω πικρίαν μου διὰ τοιαύτην στάσιν Ραδιοφων. σταθμοῦ ἀλλὰ καὶ Λοϊζίδη ὅστις κακῇ τῇ μοίρᾳ ἐμφανίζεται πάλιν ἐπὶ σκηνῆς διὰ νὰ ἐκμεταλλευθῇ πρὸς ἴδιον ὄφελος τὴν ἐργασίαν ἄλλων.

Οἱ ἀδελφοὶ Λοϊζίδη ἐμφανίζονται καὶ πάλιν οἱ κακοὶ δαίμονες τοῦ ἀγῶνος.

2 'Απριλίου. 'Εξέδωκα διαταγὴν περὶ τακτικῆς ἣν πρέπει νὰ ἀκολουθήσουν αἱ ὁμάδες σαμποτὲρ ἤτοι: Συνέχισις τρομοκρατικῶν ἐνεργειῶν εἰς τὰς πόλεις ὥστε νὰ τρομοκρατηθῇ ἡ ἀστυνομία καὶ ἀναγκασθῇ Κυβέρνησις διαθέσῃ διὰ τὴν ἀσφάλεια στρατιωτικὰς δυνάμεις. Τὸ τοιοῦτο θὰ μᾶς διευκολύνῃ κατόπιν εἰς τὸν ἀνταρτικὸν ἀγῶνα, ὅπερ ἤδη προπαρασκευάζω.

—Στρατολόγισις νέων μελῶν διὰ τὰς ὁμάδας σαμποτέρ.

—'Εξασφάλισις τῆς συνεχείας ἐν τῇ Διοικήσει εἰς ὅλα τὰ κλιμάκια.

—'Εξασφάλισις τοῦ ὑλικοῦ.

'Η «Φωνὴ τῆς Πατρίδος» τοῦ Ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ 'Αθηνῶν ἦτο κάτι ὅπου ἡ λέξις «Αἶσχος» θὰ ἦτο ὀλίγον νὰ τῇ ἀπονεμηθῇ. 'Ηναγκάσθην κατόπιν τούτου νὰ ἀπευθύνω εἰς τὸν Γ. τὴν κάτωθι ἐπιστολήν:

«Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐπανέλθω ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ περιεχομένου τῶν ἐκπομπῶν τῆς «Φωνῆς τῆς Πατρίδος». 'Η σημερινὴ ἐκπομπὴ ἦτο χειροτέρα τῆς τοιαύτης τῆς χθές· ἔφθασε μάλιστα μέχρι τοῦ σημείου νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ 'Ελευθερία δὲν ἀποκτᾶται μὲ τρομοκρατίαν, ὅπως ὁ Γκάντι δὲν ἐπέτυχε τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν 'Ινδιῶν μὲ τοιαῦτα μέσα!!! Οἱ παρακολουθήσαντες μετ' ἐμοῦ ἔμειναν ἀπολιθωμένοι καὶ διηρωτῶντο ἐὰν ἔπρεπε νὰ συνεχίσουν τὸν ἀγῶνα.

'Ο κ. Λοϊζίδης ὅστις χθὲς ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν ἀπησχόλησε τὸν ραδιοσταθμὸν εἰς τὸ νὰ ἐγκωμιάζῃ τὸν ἀδελφόν του, ἠμποροῦσε καὶ σήμερον νὰ τὸν καθοδηγήσῃ ὥστε νὰ ἀφιερώσῃ ὀλίγα λεπτὰ διὰ τὴν τόνωσιν τοῦ ἠθικοῦ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ· ὅστις σήμερον διεξάγει αἱματηρὸν ἀγῶνα. 'Ως σᾶς ἀνέφερα πολλάκις, θὰ διεξαγάγω τὸν ἀγῶνα τὸν ὁποῖον μοῦ ἐνεπιστεύθητε ἔστω καὶ ΜΟΝΟΣ. 'Αλλὰ ἐὰν μὲν ἐπιζήσω θὰ ἔχω πολλὰ νὰ ὁμιλήσω διὰ τὸν κάθε ἕνα τί συνεισέφερε εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτόν· ἐὰν δὲ ἀποθάνω θὰ τὰ ἀφήσω ἐγγράφως.»

ΑΒΕΡΩΦ ἀναφέρει ΖΗΔΡΟΣ δὲν συνελήφθη· φαίνεται ὅτι εὑρίσκεται εἰς 'Ακανθοῦν ἢ εἰς Κυρήνεια, εἶχε διαταχθῇ ἐν περιπτώσει κινδύνου συλλήψεώς του νὰ φύγῃ πρὸς Κυρήνειαν. 'Αποτυχία ἀποπείρας πρὸς Δεκέλειαν ἀπέτυχε λόγῳ ἀρνήσεως σωφὲρ μεταφέρῃ ὁμάδα. Μὲ Λάρνακα δὲν ἔλαβα ἀκόμη ἐπαρκῆ διότι ἐκεῖ στελέχη μας συνελήφθησαν ἅπαντα.

Συνελήφθησαν 4 μαθηταὶ Γυμνασίου μέλη μας τοιχοκολλοῦντες προκηρύξεις.

3 'Απριλίου. 'Εζήτησα νὰ συγκεντρωθοῦν ὁμαδάρχαι διὰ νὰ τοὺς δῶ.

'Εσπέραν ἦλθε σπίτι μου ΑΒΕΡΩΦ. Μοῦ παρέδωσε ἐπιστολὴν Γεν. κατόπιν σχετικῆς ἐπιστολῆς μου μὲ «Φωνὴν Πατρίδος».

4 'Απριλίου. Περὶ τὸ ἀπόγευμα ἦλθε ΕΥΑΓΟΡΑΣ ἐκ Λεμεσοῦ. Φαίνεται ἐδειλίασε, τὸν ἀπέπεμψα οἰκίας χωρὶς νὰ δεχθῶ νὰ μοῦ ὁμιλήσῃ.

Διέλυσε τὴν ὁμάδα φαίνεται ἔχασε καὶ τὸν ὁπλισμὸν καὶ κυνηγημένος λόγῳ κινήσεών του ἀποκαλυφθεὶς φαίνεται ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας ἐθεώρησε καλὸν νὰ ζητήσῃ ἐδῶ ἄσυλον. Τὸν ἐγνώριζα καὶ παληάνθρωπον ἐνόμιζα ὅμως ὅτι εἶχε ἀπάνω του τόλμην. Δυστυχῶς ἠπατήθην διότι στερεῖται καὶ τόλμης. Εἶναι δειλὸς καὶ ἄνανδρος. 'Εξέδωκα διαταγὴν πρὸς τὰ ἐνταῦθα τμήματα νὰ μὴ τὸν πλησιάζουν διότι ἀπεπέμφθη τῆς 'Οργανώσεως. 'Επίσης νὰ ἀποπεμφθῇ τῆς οἰκίας 'Αγ. Δομετίου ὅπου κατέλυσε φοβούμενος φαίνεται νὰ πάῃ καὶ εἰς Στρόβολον.

'Ο ΑΒΕΡΩΦ μὲ εἰδοποίησεν ΖΗΔΡΟΣ εὑρίσκεται εἰς Λύσην καὶ ὄχι 'Ακανθοῦν. Ἄλλο κακὸ πάλιν αὐτό. Τώρα ποὺ ἐπεκηρύχθη ζητᾶ νὰ τὸν μεταφέρωμεν ἐκεῖθεν· ἐκ προηγουμένης ἐκκλήσεως γιὰ νὰ μᾶς ποῦν ἄγνωστοί του ποὺ εὑρίσκεται διὰ νὰ τὸν μεταφέρωμεν δὲν μᾶς ἀπήντησεν. Οὔτε ὁ ἴδιος ἐζήτησε ἐπαφὴ μαζύ μας ὡς εἶχε ἐντολὴν πρὸ τῶν ἐπιχειρήσεων.

Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐργασθῆς καὶ νὰ ἐφαρμόσῃς Σχέδιον ἐναντίον τῶν Ἄγγλων ὅταν δύο τῶν κυριωτέρων ἡγετικῶν στελεχῶν σου ἔχουν τὴν νοοτροπίαν ποὺ ἐξέθεσα ἀνωτέρω; Εἶμαι τώρα μόνος. 'Ο Θεὸς ὅμως θὰ μὲ βοηθήσῃ. Εἰς αὐτὸν μόνον στηρίζομαι. Καὶ ὄχι εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Καὶ ὡς νὰ μὴ ἔφθανεν αὐτὸ ὁ Γεν. μοῦ στέλλει ἐπιστολὴν του· λέγων τὴν γνώμην του, ὅτι πρέπει νὰ σταματήσουν οἱ ἐνέργειαί μας ἐντὸς τῶν πόλεων γιὰ νὰ ἀνασυνταχθῶμεν!!

Τώρα πρέπει νὰ πάρω καὶ μαθήματα ἀπὸ τοὺς διαφόρους δειλοὺς οἱ ὁποῖοι περιστοιχίζουν τὸν Γεν. καὶ τοῦ ὑποβάλλουν διαφόρους γνώμας φοβούμενοι τὸ σαρκίον των, καὶ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν ἡσυχίαν των.

Διότι περὶ τοιούτων ἀνθρώπων πρόκειται οἱ ὁποῖοι ὑποβάλλουν τὰς γνώμας των εἰς τὸν Γεν. ὁ ὁποῖος μόνον χθὲς μοῦ ἔγραφε «Τράβα ἐμπρὸς καλὰ πᾶς... Εἶναι ἡ κρίσιμος στιγμὴ τοῦ ἀγῶνος τώρα.»—

7 'Απριλίου. Ἔδωσα πρὸς πολυγράφησιν δύο προκηρύξεις μίαν διὰ Ἄγγλους στρατιώτας καὶ ἑτέραν διὰ 'Αγγλικὰς βάσεις εἰς Κύπρον.

Συνέταξα ἀναφορὰς διὰ Γεν. ἔκθεσιν καταστάσεως ἀνασυντάξεως ὁμάδων διὰ προσεχῆ δρᾶσιν.

Κινδυνεύω καὶ ἐγὼ εἰς τὴν κατοικίαν ὅπου εὑρίσκομαι. ΕΥΑΓΟΡΑΣ περιφέρεται ἐν Λευκωσίᾳ καὶ διαμένει εἴς τι πανσιὸν μετὰ παλλακῖδος του. Φοβοῦμαι λόγῳ δειλίας του μὴ τυχὸν συλλαμβανόμενος ἀποκαλύψει ὅλους μας. Ἄλλωστε πολλὰ γνωρίζει ἡ παλλακίς του. Ἑσπέραν ἦλθε εἰς οἰκίαν μου ΚΡΗΣ μοῦ ἀνέφερε σχετικὰ μὲ ἐνέργεια ΕΥΑΓΟΡΑ εἰς Λεμεσὸν καὶ περὶ ΔΕΙΛΙΑΣ του.

Ὁ ἴδιος κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐν Ἐπισκοπῇ ἀνατινάξεως εὑρίσκετο ἐντὸς τοῦ αὐτοκινήτου τρέμων, κατὰ ΚΡΗΣ, τὴν δὲ ἀνατίναξιν διενήργησε Κρασίδης.

Ἐπίσης διὰ ἀνατίναξιν Τροόδους ἔδωσε ἐντολὰς μόνον περὶ 22.30 ὅτε οἱ ἐκτελεσταὶ δὲν εἶχον τὸν πρὸς τοῦτο χρόνον. Διὰ ἀνατίναξιν Πολεμιδίων δὲν εἶχε πρόσωπα. Μετὰ ἀνατίναξιν εἰς Ἐπισκοπὴν ἔλαβε κατεύθυνσιν πρὸς τὰ ἐκεῖ ἀλλὰ βραδύτερον μετενόησε καὶ ἐπέστρεψε εἰς Λεμεσόν.

Ἡ ἐπάνοδος εἰς Λεμεσὸν ἐγένετο διὰ τῆς δημοσίας ὁδοῦ ΠΑΡΑ ΤΑΣ ΕΠΑΝΕΙΛΗΜΜΕΝΑΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ ΔΙΑΤΑΓΑΣ ΜΟΥ, συνέπεια τοῦ ὁποίου ἦτο νὰ ἀποκαλυφθῇ Κρασίδης κ.λ.π. διότι παρὰ ἀστυνομικὸν σταθμὸν Γερμασόγειας διατάχθη αὐτοκίνητο Κρασίδη ὅπως σταματήσῃ καὶ δὲν ἐσταμάτησε. Ὡς ἐκ τούτου συνελήφθησαν.

Δελτίον πληροφοριῶν ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ ἀναφέρει ὅτι εἰς κόλπους μας ἐν Λεμεσῷ ὑπάρχει προδότης.

10 Ἀπριλίου. Δυστυχῶς βλέπω ὅτι ἐν Ἑλλάδι δὲν ὑπάρχει πνοή. Εἶναι χαλβάδες.

Εἰς Ρόδον ἐγένετο κάπως σοβαρώτερα γεγονότα ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ χωρὶς μεγάλον παλμόν.

Τί νὰ γίνῃ θὰ τὰ βγάλωμεν μόνοι μας πέρα. Εἶμαι ὅμως βέβαιος ὅτι εἰς τὴν διανομὴν τῶν ἐπαίνων ὅταν ἐμεῖς φέρωμεν τὸ ἀποτέλεσμα, θὰ πάρωμεν ψυχία καὶ ἄλλοι θὰ διεκδικοῦν ὅτι ἔφεραν τὸ ἀποτέλεσμα. Ἔτσι τοὐλάχιστον γίνεται ἐν Ἑλλάδι . . .

Ὁ τύπος Ἀθηναϊκὸς καὶ Κυπριακὸς περιμένουν νὰ ἀλλάξῃ στάσιν ἡ Ἀγγλία κατόπιν τῆς ἀναλήψεως τοῦ Ὑπουρ. Ἐξωτερικῶν ὑπὸ Μὰκ Μίλλαν (ἀναχωρήσεως Τσῶρτσιλ καὶ ἀναλήψεως πρωθυπουργείας ὑπὸ Ἤντεν). Ὁ τύπος ἐπίσης γράφει τὸ Κυπριακὸν προκαλεῖ μεγάλας ἀνησυχίας εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

11 Ἀπριλίου. Εἰς Τσέλιγκαν διαταγὴν νὰ μοῦ ὑποβάλῃ κατάστασιν μελῶν μας ἐπαρχίας Λεμεσοῦ.

Εἰς ΖΗΔΡΟΝ διαταγὴν περιλαμβάνουσαν—

(1) Νὰ ὑποβάλῃ ἔκθεσιν γεγονότων νυκτὸς 1 Ἀπριλίου.
(2) Ποῦ ἔχει ἐφεδρικὸ ὑλικὸν σαμποτὰζ ὅπερ τοῦ εἶχε δοθῇ.
(3) Νὰ ὀργανώσῃ σαμποτὰζ εἰς ἐπαρχίαν Κυρηνείας καὶ νὰ ἀναφέρῃ τί ὑλικὸν χρειάζεται πρὸς τοῦτο.
(4) Εἰς ὁμάδας Ἐπαρχίας Ἀμμοχώστου εἶναι κάποιος ὁ ὁποῖος προδίδει· ποιὸν ὑποπτεύονται ;
(5) Ἡ ἐκπαίδευσις εἰς τὰ ἀνταρτικὰ καὶ ἡ συγκρότησις τῶν ὁμάδων νὰ προχωρήσῃ μὲ γοργὸν ρυθμὸν καὶ νὰ προτιμηθῇ ὅλων τῶν ἄλλων ἀποστολῶν αἵτινες τοῦ ἀνετέθησαν. Ὅταν εἶναι ἕτοιμος νὰ ἀναφέρῃ.
(6) Νὰ μὲ τηρῇ ἐνήμερον τῆς προόδου τῆς ἄνω ἐργασίας πρᾶγμα ὅπερ μέχρι σήμερον δὲν ἔκαμε οὔτε ἀνέφερε μέχρι σήμερόν τι ἐπὶ ὅσων τοῦ ἀνετέθησαν ἐν Κυρηνείᾳ.

Ἀπέστειλα ἀναφορὰν πρὸς Γεν. νὰ ἐνδιαφερθῇ διὰ τὰς οἰκογενείας τῶν συλληφθέντων.

Ἔχω μεγάλας ὑπονοίας ὅτι ΕΥΑΓΟΡΑΣ μᾶς προδίδει. Εἶναι ἱκανὸς νὰ κάμῃ ὅλα. Ὁ κλέφτης καὶ ὁ γυναικᾶς ὅλα μπορεῖ νὰ τὰ κάμῃ καὶ τὴν προδοσία τῆς πατρίδος του.

13. Ἀπριλίου. Ἀνεχώρησα ὥραν 7.30 ἀπὸ οἰκίαν Πασχ. εἰς τοιαύτην Σοφοκλῆ διὰ λόγους ἀσφαλείας, λόγῳ συλλήψεως ΕΥΑΓΟΡΑ.

Ἀναφορὰ Κικέρωνος ὅτι Εὐαγόρας συλληφθεὶς 16 ὥραν, ἀνακρίνετο μέχρι 22.00 ὁπότε ἀφέθη ἐλεύθερος. Ὑπεδύθη ἄνθρωπον τοῦ ὑποκόσμου. Περίεργος ὅμως ἡ στάσις του, διατὶ δὲν κρύπτεται ἀφοῦ δύναται ; Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀστυνομία διατὶ δὲν τὸν συλλαμβάνει ; Δύο ἐρωτήματα εἰς τὰ ὁποῖα δύσκολον νὰ δοθῇ ἀπάντηση. Κατ' ἐμὲ Εὐαγόρας ἢ προδίδει ἢ ἐὰν εἶναι ἀθῶος τότε ἡ Ἀστυνομία ἐπιζητεῖ ἓν ἐκ τῶν δύο : Ἢ ἀφήνει αὐτὸν ἐλεύθερον διὰ νὰ ἴδῃ μὲ ποιοὺς ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν καὶ ἀποκαλύψει συνενόχους του ἢ προσπαθεῖ νὰ τὸν κάμῃ πράκτορά της.

Πάντως διέταξα παρακολούθησιν του ἵνα ἐξακριβώσωμεν περὶ τίνος πρόκειται, καὶ λάβωμεν τὰ μέτρα μας.

ΠΟΛΟΣ ἀνεχώρησε δι' ΑΜΙΑΝΤΟΝ.

Στρατολογ. Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐπέτυχε. Ἐκδώσω αὔριο προκήρυξιν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους νὰ μὴ ἐνδώσουν εἰς τοὺς ἐκβιασμοὺς τῆς Κυβερνήσεως.

14 Ἀπριλίου. Τὴν ἑσπέραν ἦλθε σπίτι ΑΒΕΡΩΦ καὶ ἔδωσα ἐντολάς : Ἐπίσης ἔδωσα προκήρυξιν διὰ Κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους πρὸς ἐκτύπωσιν καὶ διανομήν.

16 Ἀπριλίου. Ἑσπέραν ἦλθε Ἑρμῆς. Ἀνέθεσα διεύθυνσιν ὅλων ὁμάδων σαμποτὰζ καθ' ὅλην τὴν νῆσον. Ἀντικαταστάτης του εἰς ὁμάδα Λευκωσίας Ἐλευθερίου μὲ ἀντικαταστάτην τὸν Μάρκον.

17 Ἀπριλίου. Ὥρα 14.00 Ἦλθε ΑΒΕΡΩΦ σπίτι. Μοῦ ἀνέφερε ὅτι κομμουνισταὶ ἑτοιμάζουν δυναμιστικὰς ἐνεργείας εἰς Λεύκαν, καὶ πρὸς τοῦτο ἐπρότειναν εἰς ἰδικόν μας μέλος Πάφου. Ἔδωσα ὁδηγίας ὅπως μέλος μας προσπαθήσῃ ἐξακρίβωσῃ ἐὰν πρόκειται περὶ σοβαρᾶς ἐνεργείας κατευθυνομένης ἐξ ΑΚΕΛ. Πρὸς τοῦτο προσποιηθῇ ὅτι δέχεται ἀλλὰ νὰ τοῦ ὑποσχεθοῦν ἐὰν διωχθῇ ἢ συλληφθῇ ὑποστήριξιν. Ἐὰν δεχθοῦν τότε ζητήσῃ προθεσμίαν διδαχθῇ χρῆσιν ὑλικοῦ, παραλάβῃ τοῦτο καὶ ἀναφέρῃ ἡμῖν.

Πρέπει νὰ λάβωμεν σοβαρώτερα καὶ γενικώτερα μέτρα. Πρὸς τοῦτο ἐξέδωκα διαταγὴν εἰς ὁμάδα σαμποτὲρ πόλεων καὶ ΝΕΟΛΑΙΑΝ ΕΟΚΑ διὰ συστηματικὴν καὶ ὀργανωμένην παρακολούθησιν τῶν κομμουνιστῶν. Ἐπίσης ἐζήτησα ἀπὸ Γεν. ὅπως ὑπάρχει διαθέσιμον εἰς πρώτην ζήτησιν ποσὸν £500 δι' ἀγορὰν πιστολιῶν δι' ὧν ἐφωδιασθοῦν ἄνδρες σαμποτέρ.

Συνέταξα—ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΝ πρὸς ἡγέτας κομμουνιστικὰ στελέχη καὶ διοικητὰς ΑΚΕΛ ὅπως παύσουν ἀντιδρῶντες καθ' οἱονδήποτε τρόπον εἰς τὸ ἔργον μας ἄλλως θὰ πέσῃ λεπίδι, καὶ ἐπὶ πλέον θὰ καταγγείλωμεν ἐνεργείας των εἰς Ἑλληνικὸν καὶ Κυπριακὸν λαόν.

19 Ἀπριλίου. Συνέταξα σημείωμα διὰ Γεν. ἐπανερχόμενος ἐπὶ παλαιᾶς προτάσεώς μου ὅπως εἰδοποιηθοῦν οἱ ἐν Ἀθήναις καὶ μὴ θεωροῦν διαβατήρια κομμουνιστῶν ἐξ Ἑλλάδος διὰ Κύπρον.
Ἐπίσης ὥρα 12 εἶδον Ν. Ἀζίναν καὶ τοῦ ἔδωσα ὁδηγίας :

Διὰ μελέτην σαμποτὰζ εἰς Κτῆμα τοῦ Δικαστηρίου κυρίως—τὸ σαμποτὰζ πρέπει νὰ λάβῃ χώραν πρὸ 2 Μαΐου (ἡμερομηνίας ἐνάρξεως δίκης τῶν 13).

Διὰ ὀργάνωσιν νεολαίας ἐντὸς κόλπων Ε.Ο.Κ.Α.

Προετοιμασίαν ἐνόπλου ὁμάδος.

Μοῦ ἀνέφερε ὅτι εἰς Σωκράτην Λοϊζίδην εἶχε πῆ τὸ βράδυ τῆς συλλήψεώς του νὰ μὴ μετέβαινε εἰς παραλίαν πρὸς ὑποδοχὴν ἱστιοφόρου. Οὗτος ὅμως ἀπήντησε ὅτι θὰ μετέβαινε καὶ θὰ κατώρθωνε ἐὰν ἤρχετο ἱστιοφόρον νὰ ἀποβιβάσωμεν ὑλικὰ καὶ νὰ ἔφευγε καὶ ὁ ἴδιος.

Μὲ ἀπασχολεῖ σήμερον σοβαρὸν τὸ ζήτημα καταπνίξεως πάσης κομμουνιστικῆς κινήσεως.

Ζήτημα τὸ μελετῶ.

20 'Απριλίου Βράδυ εἶδα ΕΡΜΗΝ ΚΑΙ ΑΒΕΡΩΦ καὶ ἔδωσα ὁδηγίας. ΑΒΕΡΩΦ μοῦ ἀνέφερε ὅτι ἐκπρόσωπος τῶν φοιτητῶν (Ρένος Κυριακίδης) ἀφιχθεὶς ἐνταῦθα θέλει νὰ μὲ δῆ. Ὥρισα συνάντησιν δι' αὔριον.

21 'Απριλίου. Μία ὁμὰς φοιτητῶν Κυπρίων ἐκπαιδεύεται σαμποτὲρ καὶ εἰς τὰ ὅπλα ἐν Κρήτῃ.

'Εζήτησα τὰ ἑξῆς. Μία ὁμὰς φοιτητῶν Κυπρίων ἐκπαιδευομένων εἰς τὰ ὅπλα (περὶ τοὺς 6) νὰ ἔλθη ἀμέσως καὶ εἰ δυνατὸν μέχρι τέλους τρέχοντος δι' ἀνταρτικὰς ὁμάδας, καὶ ἀκολούθως νὰ ἔλθουν καὶ ὑπόλοιποι (περὶ τοὺς 4).

Ὡς πρὸς ὁπλισμὸν ἐὰν διαθέτουν οὗτοι πρέπει νὰ σταλῆ διὰ λίαν ταχυκινήτου μέσου, ἵνα μὴ κινδυνεύση συλληφθῆ καὶ πρὸς τοῦτο νὰ συνεννοηθῆ μετὰ Σακελλαρίου (ναυάρχου).

'Επίσης νὰ συνεννοηθῆ μὲ Εὐσταθόπουλον καὶ Γαζουλέαν δι' ἀποστολὴν 1—2 ἐφέδρων ἀξιωματικῶν.

Ἔμεινα σύμφωνος δι' ἀνωτέρω καὶ θὰ ἀναχωρήσῃ ἐκ Κύπρου 25ην τρεχ.

25 'Απριλίου. 'Επίσης ὅτι ἄτομόν τι ἐστάλη ὑπὸ Κιτίου διὰ νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν μέλη μας πρὸς ἐκπαίδευσιν.

Ὡς πρὸς δεύτερον ἔστειλα ἐπιστολὴν εἰς Γεν. δι' ἣν ἀναφέρω γεγονὸς καὶ γνωρίζων ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψω καπετανάτα εἰς 'Οργάνωσιν.

Οὐδὲν θὰ γίνεται ἄνευ ἐγκρίσεως. Οὔτε ἔχομεν ἀνάγκην ἐκπαιδευτῶν.

27 'Απριλ. Ἔστειλα ἐπιστολὴν εἰς Γεν. ἵνα συστηθῆ εἰς 'Αθηναϊκὴ ἐφημερίδα νὰ καυτηριάση τὴν πίεσιν Κυβερνήσεως ἐπὶ Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων νὰ καταταχθοῦν εἰς χωρ)κὴν διότι ἤδη ἀφοῦ δὲν ἐπέτυχον ὅλα τὰ χρησιμοποιηθέντα μέσα, ἐστάλη εἰς τούτους ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως δήλωσις πρὸς συμπλήρωσιν ἵνα ἀναφέρουν τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ καταταχθοῦν.

28 'Απριλίου. Ὥρα 13 ἦλθε ΕΡΜΗΣ καὶ μοῦ παρέδωσε μελέτας ὁμάδων Λευκωσίας.

Συνέστησα ἐπισπεύση ὀργάνωσιν ὁμάδων εἰς Λευκόνοικον, Μόρφου, Τρίκωμον· ἐπίσης τὴν καλυτέραν συγκρότησιν ὁμάδων 'Αμμοχώστου—Λάρνακος καὶ τὴν συγκρότησιν ἐκεῖ Νεολαίας.

Γενικῶς οἱ ὁμαδάρχαι Λάρνακος καὶ 'Αμμοχώστου νὰ κινηθοῦν διὰ ὀργάνωσιν μεγάλου κέντρου περιοχῆς τους διὰ νὰ προλάβωμεν κίνησιν καὶ ἀντίδρασιν κομμουνιστῶν.

Ἡ ὀργάνωσις ὑπαίθρου παρουσιάζει δυσχερείας. ΝΕΟΣ δὲν δύναται ἀναλάβη ὀργάνωσιν Νεολαίας ἐκτὸς Λευκωσίας. 'Εργασία ΤΣΕΛΙΓΓΑ ὄχι ἱκανοποιητική. Προσπαθῶ ἀντιμετωπίσω κατάστασιν ἐναντίον κομμουνιστῶν διὰ προχείρων μέσων μέχρι ἐξευρέσεως καταλλήλων προσώπων.

Δυστυχῶς δὲν εὑρίσκω πρόσωπα· λυπόψυχοι οἱ πλεῖστοι.

* Εἰδοποίησε ὅτι Γεν. ἔγραψε νὰ μὴ γίνῃ καμία ἐπιχείρησις τώρα «Διακυβεύονται ὕψιστα ἐθνικὰ συμφέροντα τονίζει, πρέπει νὰ περιμένωμε νέας ὁδηγίας».

2 Μαΐου. Μεσημέρι εἶδον ΔΑΦΝΗΝ (ΕΡΜΗΝ) μοῦ ἀνέφερε ἀποτέλεσμα ἐπαφῆς μὲ 'Αμμόχωστο, Λάρνακα, Λεμεσό. Εἰς 'Αμμόχωστον ἐργάζονται καλὰ καὶ ἔχουν περὶ 12 σαμποτέρ. Μελέται στόχων θὰ ὑποβληθοῦν.

3 Μαΐου. Εἶδα ΑΒΕΡΩΦ βράδυ ἀνέφερε ἐπὶ ἀποτελεσμάτων ἀνατεθέντων αὐτῷ ἀντικειμένων καὶ ὅτι ἔφθασαν σήμερον δύο φοιτηταί, ἐξ 'Αθηνῶν ἀλλὰ ὅτι οὗτος τοῦ ἀνέφερεν ὅτι κατὰ τὴν ἄφιξιν των ἐνταῦθα ἀνεγνωρίσθησαν ὑπὸ συγγενῶν.των. Τοῦ εἶπον νὰ παραμείνουν ἐνταῦθα καὶ αὔριον θὰ ἀποφασίσω τί θὰ γίνουν. 'Επίσης μοῦ ἀνέφερεν ὅτ. αὔριον ἀφικνοῦνται ἕτεροι δύο φοιτηταὶ καὶ Πέμπτη ὑπόλοιποι 4—6 ἀτμοπλοϊκῶς.

4 Μαΐου. Ἔστειλα εἰς ΑΒΕΡΩΦ ὅρκον ὀργανώσεως ἵνα παραδώση εἰς ἀφιχθέντας φοιτητὰς ἐὰν οὗτοι συμφωνοῦν πρὶν ἢ τοὺς ἀναθέσω ἀποστολάς.

5 Μαΐου. Χριστόδουλος μοῦ ἀνέφερε ὅτι ΑΒΕΡΩΦ τοῦ ἀνήγγειλε τὴν ἄφιξιν 4 ἀκόμη φοιτητῶν.

Ὥρα 16—18.30 εἶδα 5 φοιτητὰς ἐκτὸς εὑρίσκεται εἰς πατρίδα του Πάφον. Συνεζήτησα μαζύ των. Δυσκολίαι παρουσιάζονται ἐὰν πρέπει νὰ εἶναι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς παράνομος ἢ ὄχι. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ μεταβοῦν στὰ χωριά των καὶ ἐργάζονται ἐν κρυπτῷ. Ὅλοι ἀνέφερον ὅτι μποροῦν, πλὴν Ρωμανοῦ, ὅστις εἶπε ὅτι δὲν μπορεῖ λόγῳ γονέων του. Κατόπιν συζητήσεως ἀνέθεσα εἰς Ρωμανὸν νὰ ἐργάζεται παρανόμως ἀναλαμβάνων τὴν ὀργάνωσιν ὁμάδων 'Αμιάντου.

6 Μαΐου. Ραδιοφωνικὸς σταθμὸς 'Αθηνῶν (φωνὴ Πατρίδος) ἔδωσε ἀρθρίδιον «ΝΕΩΝ» ὅτι κατόπιν ἀπορρίψεως ὑπὸ 'Αγγλ. Κυβερνήσεως κατὰ τὴν γενομένην σήμερον συζήτησιν ἐν τῇ Βουλῇ περὶ Κύπρου, οἱασδήποτε προτάσεως περὶ συζητήσεως τοῦ Κυπριακοῦ μεταξὺ τῶν δύο Κυβερνήσεων καὶ ἐπειδὴ ἡ 'Αγγλ. Κυβέρνησις ἐπρόβαλε πάλι τὸ ΠΟΤΕ τότε ὁ Κυπριακὸς λαὸς πρέπει νὰ ἀναμείνῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν τῆς 26 Μαΐου καὶ ἂν ἡ νέα Κυβέρνησις ἀκολουθήσῃ τὴν αὐτὴν πολιτικὴν τότε οἱ ΚΥΠΡΙΟΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΦΥΓΟΥΝ ΕΙΣ ΤΑ ΟΠΛΑ ΚΑΙ ΝΑ ΤΑΧΘΟΥΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΗΜΑΙΑΝ ΤΟΥ ΔΙΓΕΝΗ.

8 Μαΐου. 'Εθνικόφρονες ἐφημερίδες κάμνουν πολιτικὴν τῆς τσέπης των. Οὐδεμία διαμαρτυρία οὔτε γιὰ τὸν νόμον «περιορισμοῦ κατ' οἶκον» οὔτε διὰ τὴν διαταγὴν ὅπως οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι φρουροῦν οἱ ἴδιοι τὰ γραφεῖα των. Καὶ ὅμως ἡ κομμουνιστικὴ «ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ» μαχητικῶς καταφέρεται κατὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐμμέσως μᾶς ἐξυπηρετεῖ!!...

Ὁ Δήμαρχος 'Αμμοχώστου (κομμουνιστής) διαμαρτύρεται διὰ τὸν νόμον τοῦ περιορισμοῦ κατ' οἶκον, καὶ ὅμως οὐδεὶς ἄλλος δήμαρχος διεμαρτυρήθη.

9 Μαΐου. 'Επὶ ἀναφορᾶς ΝΕΟΥ διέταξα νὰ γίνῃ διαδήλωσις νεολαίας κατὰ δίκην μαθητοῦ Νεολαίας μας 'Αρτέμην τὴν 11 Μαΐου, μαχητικὴ χωρὶς νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν θυσίαι καὶ συλλήψεις.

16 Μαΐου. Κικέρων μὲ εἰδοποιεῖ ὅτι εἰς τριόροφον πολυκατοικία εἰς Παλαιὰ Σφαγεῖα ('Αθῆναι) λειτουργεῖ κέντρον κατασκοπείας πρὸς ὄφελος Κυπριακῆς ἀστυνομίας. Εἰδοποίησα Γεν. διὰ νὰ εἰδοποιήσῃ 'Αθήνας μέσῳ 'Ελληνικοῦ Προξενείου.

17 Μαΐου. Διαταγὴ νὰ περατωθοῦν αἱ προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προδοτῶν καὶ μοῦ ὑποβληθοῦν αἱ σχετικαὶ μελέται.

22 Μαΐου Συντάσσω ἀναφορὰν πρὸς Γεν. διὰ συνέχισιν δράσεώς μας.

'Απέστειλα εἰς Χ ἔκθεσίν μου ἐπὶ καταστάσεως, προτεινομένων μέτρων, καὶ γενικοῦ σχεδίου ἐνεργείας καθὼς καὶ ἔκθεσιν κατὰ Γυμνασιάρχην Σπυριδάκη ἵνα παραδώσῃ εἰς Γεν. μετὰ ἄφιξίν του (προβλέπεται προσεχῆ Τρίτη 24ην ὥρα.)

24 Μαΐου. Ἐγένετο διαδήλωσις μαθητῶν Λευκωσίας ὡς διέταξα· ἀναμένω ἀποτελέσματα.

Ἡ διαδήλωσις τῶν μαθητῶν πολὺ καλὴ καὶ μαχητική. Ἔλαβον μέρος περὶ τοὺς 600 μαθητὰς καὶ μαθήτριας. Ἔγινε ὅπως διέταξα—δρομολόγιον ἠκολουθήθη ὡς διέταξα. Λιθοβολισμὸς ἀστυνομίας, ἡ ἀστυνομία ἐσήμανε συναγερμόν.

25 Μαΐου. Ἐπληροφορήθην ὅτι ἔγινε ἀπόπειρα ἐναντίον τοῦ Κυβερνήτου εἰς Κινηματοθέατρον ΠΑΛΛΑΣ. Τὴν 23.10 ὡρολογιακὴ μὲ ἀποτέλεσμα μόνον ζημίας διότι Κυβερνήτης ἀνεχώρησε περὶ 23ην ὥραν.

ΘΑΛΗΣ μοῦ ἀνέφερε ὅτι ὡρολογιακὴ ἐτέθη ὑπὸ ἰδικῶν μας τῆς ΑΣΤΡΑΠΗΣ. Δὲν ἀνέφερε διότι δὲν εἶχε καιρόν. Ἐπληροφορήθη ἀργὰ ὅτι θὰ μετέβαινε Κυβερνήτης. Ὑπελόγισε ὅτι παράστασις θὰ ἐτελείωνε περὶ 23.20 ὥραν ὡς συνήθως, ἐνῶ αὐτὴ ἐτελείωσε 23 ὥραν.

ΑΒΕΡΩΦ μὲ πληροφορεῖ ὅτι συνελήφθη ἕνας δικός μας.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν συνελήφθη καὶ ἕτερον μέλος τῆς ὁμάδος ἡ ὁποία ἐνήργησε τὸ σαμποτάζ.

27 Μαΐου. Ἀφίχθη Ἀρχ. περὶ 12.30 ἄνευ προειδοποιήσεως ἐξ Αἰγύπτου.

Ἔδωσα διαταγὴν καταρτισθοῦν εἰς τὰς πόλεις καὶ ὁμάδες εἰδικαί, διὰ ἀγῶνα ἐντὸς τῶν πόλεων προοριζόμεναι νὰ δράσουν ἐναντίον ἀστυνομικῶν καὶ στρατιωτικῶν περιπόλων. Εἶδον ΔΑΦΝΗΝ, ἐπεσκέφθη Λάρνακα ἡ κατάστασις ἐκεῖ δὲν εἶναι καλή· ὁ ἐπὶ κεφαλῆς δὲν ἐργάζεται· φαίνεται φοβεῖται· ἔδωσα ἐντολὴν νὰ ἐνδιαφερθοῦν ἰδίως διὰ Ἀμμόχωστον καὶ Λεμεσόν.

ΝΕΜΕΣΙΣ ἀφέθη ἐλεύθερος προχθές.

28 Μαΐου. Ἔδωσα ἐντολὴν εἰς ΘΑΛΗΝ μελετήση δυνατότητα τοποθετήσεως ὡρολογιακῆς κατὰ παράταξιν ἐν Λευκωσίᾳ ἐπὶ γενεθλίων Ἐλισάβετ.

29 Μαΐου. ΖΗΔΡΟΣ ὑπέβαλε μελέτην διὰ προσβολὴν διμοιρίας Μπογαζιοῦ (Κυρηνείας).

Ἐμελέτησα καὶ ἐπέστρεψα μὲ παρατηρήσεις μου.

30 Μαΐου. Ἐκουράστηκα σήμερον ἀρκετά. Ἢ μᾶλλον μὲ κουράζουν διότι δὲν ξέρουν νὰ ἐργασθοῦν. Προθυμία ἐκ μέρους ὅλων ὑπάρχει ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει τὸ σύστημα καὶ δὲν ὑπάρχουν καὶ αἱ ἀπαιτούμεναι γνώσεις. Τί νὰ κάμω ; Θὰ προχωρήσω μέχρι τέλους. Θὰ ἐπιτύχω παρ' ὅλας τὰς δυσκολίας. Εἶμαι μόνος, εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτήν. Ὁ Θεὸς εἶναι μαζύ μου.

31 Μαΐου. Ἐπεξεργάσθην μελέτας ΗΡΩΝΟΣ (Λευκωσίας). Τὰς ἐπέστρεψα μὲ παρατηρήσεις μου.

Γεν. μοῦ ἔφερε σημείωμα τοῦ Εὐσταθοπούλου ποὺ μοῦ γράφει «Εἶναι καλά. Ὑπανδρεύθη ἡ κουνιάδα του. Ἐβαπτίσθη τὸ παιδί. Τὴν 30 Ἰουνίου λήγει τὸ πληρεξούσιον.»

Μοῦ ἔστειλε καὶ ἓν ἀντίγραφον τοῦ πληρεξουσίου ποὺ ἔκαμε εἰς Ἀθήνας.

2 Ἰουνίου. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἔκαμα ἀναφορὰν καὶ ὑποβάλω εἰς Γεν.

Αἱ Ἀρχαὶ δὲν φαίνεται νὰ ἀντελήφθησαν ἀκόμη τὴν ἐνταῦθα παρουσίαν μου καὶ ἀναζητοῦν τίς εἶναι ὁ ΔΙΓΕΝΗΣ.

3 Ἰουνίου. * μοῦ ἔγραψε ὅτι θέλει νὰ μὲ συναντήση Γεν. καὶ νὰ ὁρίσω τόπον καὶ χρόνον. Ἀπήντησα.

4 Ἰουνίου. Ἔλαβον ἀναφορὰ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ διὰ ζήτημα ὁπλισμοῦ ἐξ Αἰγύπτου. Κατόπιν προσωπικῆς ἐπαφῆς μὲ ἰδικόν μου ἄτομον ἔχοντα ἀλληλογραφίαν μὲ τὸν προτείναντα ὁμογενῆ εἰς Σουὲζ κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον, ὁ τελευταῖος τὸν ἐκάλεσε νὰ μεταβῇ εἰς Αἴγυπτον διότι τὸ ζήτημα διευθετήθη καὶ οἱ φίλοι του 1 στρατηγὸς καὶ 2 ἀξιωματικοὶ εἶναι διατεθειμένοι νὰ μᾶς ἐνισχύσουν.

Ἐζήτησα ἔγκρισιν Γεν. δι' ἀποστολὴν προσώπου τούτου εἰς Αἴγυπτον. Γεν. μοῦ ὥρισε συνάντησιν εἰς Μετ. διὰ 7ην τρεχ. καὶ ὥραν 6.30.

6 Ἰουνίου. Συμφορά πυρκαϊὰ ἐξερράγη ἐγγὺς τῆς οἰκίας μου. Παρ' ὀλίγον νὰ γίνῃ παρανάλωμα πυρός. Μεγάλη λαχτάρα. Ἠναγκάσθην νὰ ρίψω ἐντὸς τῆς κρύπτης ὅλα τὰ ἔγγραφα καὶ ὁπλισμὸν καὶ νὰ κλείσω τὴν κρύπτην, κατέστη πρὸς τὸ παρὸν ἄχρηστη. Ἦλθε ἀστυνομία. Εὐτυχῶς τίποτε περισσότερον, ἡ πυρκαϊὰ κατεσβέσθη. Προῆλθε ἀπὸ φρύγανα τὰ ὁποῖα ἐκάησαν ἐγγὺς παρακειμένης οἰκίας.

Πῆρα σημείωμα ἀπὸ Χ διὰ συνάντησιν μὲ Γεν. εἰς Μετ. Κ. ὥρα 6.30 αὔριον πρωΐ.

7 Ἰουνίου. Ἐγένετο συνάντησις. Μοῦ ὡμίλησε περὶ νεολαίας καὶ Σπυριδάκη. Αἱ ἐντυπώσεις μου εἶναι ὅτι ἐγκρίνει τὴν κίνησιν τῆς νεολαίας ἀλλὰ θὰ ἤθελε ὅλα νὰ ἀπορρέουν ἐκ τούτου. Τὰ εὗρῆκε ἕτοιμα ἀλλὰ δὲν ξέρει νὰ τὰ χειρισθῇ. Ὅσον ἀφορᾷ Σπυριδάκη ἡ ἐντύπωσις του εἶναι ὅτι πρόκειται περὶ φοβιτσιάρη.

Μὲ ἐρώτησε περὶ ὁπλισμοῦ ποὺ ἔχομεν ἀνάγκη. Τώρα ἀντελήφθη ὅτι χρειαζόμεθα καὶ ὅπλα. Στερνή μου γνῶσι νὰ σὲ εἶχα πρῶτα ! ! ! Κανεὶς δὲν ἤθελε νὰ μὲ ἀκούσῃ ὅταν ἦτο εὐκαιρία. Τώρα ζητᾷ ὁπλισμόν ! ! !

Διὰ ζήτημα Αἰγύπτου (ἀποστολὴ ἐκεῖθεν ὁπλισμοῦ δὲν πιστεύει δι' αὐτὸ δὲν ἐγκρίνει). Ζητεῖ νὰ ἀρχίσωμεν. Ὁ Παπάγος τὸν ἠρώτησε διατί ἐσταματήσαμε ! ! ! Ἄλλος ποὺ τὰ θέλει ἕτοιμα δι' ἐκμετάλλευσιν ! . . . Τοῦ ἀνέφερα ὅτι θὰ ἀρχίσω μόλις τελειώσει τὸ φεγγάρι καὶ ὅτι ἑτοιμάζω τὴν 9ην Ἰουν. θέσω ὡρολογιακὴν εἰς Κυβερνεῖον κατὰ τὸν ἑορτασμὸν γενεθλίων Ἐλισάβετ. Ἐχωρίσθημεν μὲ εὐχήν του : καλὴν ἐπιτυχίαν.

8 Ἰουνίου. Ὁ Ραδιοφωνικὸς σταθμὸς Ἀθηνῶν ὁμιλῶν περὶ τῶν λόγων οἵτινες ἀναγκάζουν τὴν Ἀγγλίαν νὰ ἀναθεωρήσῃ τὴν πολιτικήν της ἔναντι τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος ἀναφέρει τοὺς ἑξῆς τρεῖς (1) Ἡ Ἀμερικανικὴ πίεσις (2) Ἡ δημιουργηθεῖσα κατάστασις μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀγγλίας καὶ ἀντίκτυπος ἐπὶ ΝΑΤΟ. (3) Ἡ δρᾶσις τῆς Ὀργανώσεως Ε.Ο.Κ.Α.

Ὥρα 19.30 ἦλθαν σπίτι ΗΡΩΝ, ΘΑΛΗΣ, ΔΑΦΝΗΣ. Ἔδωσα ἐντολὰς εἰς δύο πρώτους διὰ ἀπόπειραν 9η τρεχ. εἰς Κυβερνεῖον· καθὼς καὶ διὰ μὲν τὸ βράδυ τῆς 10ης τρεχ. ὅπου Ἁρμοστὴς εἶναι προσκεκλημένος εἰς οἰκίαν ἀρχιδικαστοῦ Χάλλιναν. Διὰ πρώτην ἀπόπειραν δι' ὡρολογιακῆς αὐτὴ ὁπωσδήποτε θὰ γίνῃ (παρὰ διαβιβασθεῖσαν ἐπιθυμίαν Γεν. ὅπως ἡ τοποθέτησίς της γίνῃ ὑπὸ ὡρισμένας ἐπιφυλάξεις) ὡς πρὸς τὴν δευτέραν συνεζητήθησαν τρεῖς τρόποι (ὡρολογιακή, διὰ χειροβομβίδος, διὰ αὐτομάτου). Διέταξα γίνῃ ἀναγνώρισις καὶ μοῦ ἀναφέρουν αὔριον ποιὸς ὁ προσφορώτερος τρόπος.

9 Ἰουνίου. Δὲν ἐγένετο ἀπόπειρα εἰς Κυβερνεῖον. Ὁ ἐντεταλμένος διὰ τοποθέτησιν βόμβας δικαιολογεῖται ὅτι δὲν τοῦ ἐπετράπη νὰ μεταφέρῃ ποδήλατόν του ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὑρίσκετο βόμβα ἀλλὰ τοῦτο ἀφέθη ἐντὸς τοῦ περιβόλου μακρυά.

10 Ἰουνίου. Τὰ γεγονότα τῆς χθεσινῆς νυκτὸς ἐσχολιάσθησαν εὐμενῶς ὑπὸ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ Ἀθηνῶν καὶ ἐπήνεσε τακτικὴν ἐφαρμοζομένην ὑπὸ Ε.Ο.Κ.Α. Τακτικὰ κτυπήματα εἰς Ἄγγλους χωρὶς νὰ φθείρῃ τὰς δυνάμεις της.

Ὥρα 17 εἶδον ΡΩΜΑΝΟΝ εἰς οἰκίαν Ἁγ. Δομετίου καὶ ἔδωσα ὁδηγίες ἐπὶ προπαρασκευῆς του δι' ἀγῶνα, ἀναγνώρισιν στόχων καὶ ἐφαρμοστέαν τακτικήν.

Εἰς ΘΑΛΗΝ ἔδωσα διαταγὴν νὰ ἐπιζητήσῃ νὰ κτυπήσῃ οἰκίαν Ἀρχιδικαστοῦ Χάλλιναν, ἀπόψε ὅπου ὁ τελευταῖος θὰ παραθέσῃ γεῦμα εἰς Κυβερνήτην.

14 ᾽Ιουνίου. ῾Εσπέραν χθὲς συνελήφθησαν 4 ἄτομα τῆς ὁμάδος Λευκωσίας μεταφέροντες ἐκρηκτικὰς ὕλας.

Περὶ 22.30 ὥραν ὕποπτοι κινήσεις πέριξ οἰκίας μου μᾶς ἠνάγκασαν ἐξαγάγωμεν αὐτόματα δι᾽ ἄμυνα ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη.

16 ᾽Ιουνίου. ᾽Εξέδωσα διαταγὴν πρὸς ΖΗΔΡΟΝ καθορίζουσα ἡμέραν προσβολῆς τῶν στόχων του τὴν 20ην τρεχ. καὶ ὥρα 23.30.

Καθώρισα γενικὸν ρυθμὸν προσβολῆς τῶν στόχων εἰς ὅλην τὴν νῆσον.

Καθώρισα τὴν ἡμέραν Χ διὰ ἔναρξιν τῆς νέας δράσεως τὴν προσεχῆ Κυριακὴν 19ην τρέχ.

Εἰδοποίησα ΘΑΛΗΝ δι᾽ ἐκτέλεσιν Κυριάκου διὰ τὴν προσεχῆ Κυριακὴν διότι οὗτος πρόκειται νὰ ἀναχωρήσῃ συντόμως δι᾽ ᾽Αγγλίαν. Προπαρασκευαζόμεθα διὰ τὴν δρᾶσιν. Εἰς ΑΒΕΡΩΦ ἔδωσα ἐντολὴν διὰ τὴν κατανομὴν τοῦ ὑλικοῦ εἰς τὰς διαφόρους ὁμάδας τῶν πόλεων.

῞Ολη μου ἡ προσπάθεια τείνει εἰς τὸ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸν αἰφνιδιασμὸν ὅστις εἶναι ὁ κυριώτερος παράγων ἐπιτυχίας.

῎Ανευ τοῦ αἰφνιδιασμοῦ ἡ ἐπιτυχία μας εἶναι ἀμφισβητήσιμος ἂν ὄχι ἀδύνατος.

᾽Εξέδωσα πρὸς τοῦτο διαταγὰς καὶ ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν τῶν ἐκτελεστῶν ἐπὶ τούτου.

19 ᾽Ιουνίου. Συνεζητήσαμεν δι᾽ ἐνέδραν ἐναντίον αὐτοκινήτων ἐκρηκτικῶν ὑλῶν ᾽Αμιάντου. ῎Εδωσα ὁδηγίας περὶ τοῦ τρόπου καθ᾽ ὃν γενήσεται καὶ δι᾽ ἀπόκρυψιν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν. ᾽Εζήτησα ἐνέδρα νὰ γίνῃ 20η τρεχ. (Δευτέρα) ἐφ᾽ ὅσον εἶναι ἕτοιμος ἵνα συγχρονισθῇ μὲ ἐνέργειαν δυναμιστικῆς ἐνεργείας εἰς πόλεις αἵτινες θὰ ἀρχίσουν κυρίως ἑσπέραν 20ην τρεχ. (καὶ τὴν 19ην τρεχ. τρεῖς τοιαύτας ἐναντίον Μπάρ). ᾽Εφ᾽ ὅσον ὅμως ΡΩΜΑΝΟΣ δὲν εἶναι ἕτοιμος ἐνέργεια γίνῃ μεταπροσεχῆ Δευτέρα 27η τρεχ. (αὐτοκίνητο μόνον ἑκάστη Δευτέρα μεταφέρει εἰς ᾽Αμίαντον ὕλας). ῎Εδωσα ἐπίσης εἰς ΡΩΜΑΝΟΝ γενικὰς ὁδηγίας διὰ προπαρασκευὴν ἐπιθέσεων ἐναντίον ἀστυνομικοῦ σταθμοῦ. ᾽Επίσης ὅτι πρέπει ὅλαι αἱ ἐνέργειαι σαμποτὰζ γίνονται μόνον μὲ ἄνδρας ὁμάδος σαμποτὰζ χωρὶς νὰ χρησιμοποιῇ ἄνδρες ὁμάδων ἀνταρτῶν. Γενικὰ συνέστησα φειδὼ δυνάμεων διὰ νὰ διαρκέσωμεν.

Τὴν ἑσπέραν καὶ πρὶν τὴν καθωρισθεῖσαν ὥρα ἐρρίφθησαν ἐν Λευκωσίᾳ χειροβομβίδες ἐντὸς ᾽Αγγλικοῦ Μπάρ. Θύματα δὲν ὑπῆρξαν ἀλλὰ μόνον ὑλικαὶ ζημίαι, διότι ὁ ἐκτελεστὴς ἀντὶ νὰ τὴν ρίξῃ ἐντὸς τῆς αἰθούσης, τὴν ἔθεσε ὄπισθεν καναπέ. Εἰς ᾽Αμμόχωστον ἀντὶ τῶν δύο προσβολῶν κέντρων ἀναψυχῆς ῎Αγγλων προσεβλήθη μόνον τὸ ἓν ἄνευ θυμάτων. Τὸ ἕτερον δὲν προσεβλήθη διότι ὡς ἀνέφερε ΜΕΛΑΣ δὲν προσῆλθε τὸ αὐτοκίνητον διὰ παραλαβὴν ἐκτελεστῶν.

20 ᾽Ιουνίου. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς δυναμιστικῆς ἐνεργείας τῆς ἑσπέρας δὲν ἦσαν τὰ ἀναμενόμενα.

Βαρώσια καλά!! ἀπέτυχε μόνον μιὰ ἐνέργεια.

Λευκωσία μέτρια. ᾽Επέτυχε μόνον ἡ τῆς ἀστυνομίας Αγ. Δομετίου. ᾽Απέτυχε ἡ τοιαύτη ἐναντίον τῆς Στρατιωτικῆς ᾽Αστυνομίας.

Κυρήνεια, μᾶλλον ἀποτυχία.

Ζῆδρος δὲν προσέβαλε Μπογάζι, ἄγνωστο διατί. Οὔτε ᾽Αστυνομία ῾Αγ. ᾽Επικτήτου, οὔτε ἀποθήκας Δυτ. ῾Αγ. Εἰρήνης.

Προσέβαλε μόνον ἀστυνομία Κυρηνείας μὲ μέτρια ἀποτελέσματα, ἀστυνομία Λαπήθου μᾶλλον ἀποτυχία, τραυματισθέντος ἑνὸς ἡμετέρου σοβαρῶς καὶ ἐγκαταλειφθέντος ἑνὸς ὅπλου, καὶ ἐρρίφθησαν δύο χειροβομβίδες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βρεττανοῦ ᾽Αρχιστρατήγου τῶν δυνάμεων Μ. ᾽Ανατολῆς.

Πάφος καλὰ ἀποτελέσματα.

21 ᾽Ιουνίου. ᾽Εκοινοποίησα Δ)γὴ εἰς ΗΡΩΝΑ καὶ ΘΑΛΗΝ ὅτι δὲν εἶμαι εὐχαριστημένος, ἀπὸ ἐνεργείας τμημάτων Λευκωσίας καὶ ὅτι πρέπει ἐντείνουν δρᾶσιν ἰδίᾳ ἐναντίον προδοτῶν ἀστυνομικῶν. ᾽Επίσης εἰς ΜΕΛΑΝ νὰ κτυπήσῃ ἀστυνόμους προδότας ἀδιακρίτως ῞Ελληνας καὶ Τούρκους. ῾Η προσπάθειά μου τείνει εἰς τὸ νὰ παραλύσῃ δι᾽ ἐκφοβισμοῦ τὴν ἀστυνομία ὥστε νὰ παρασχεθῇ μεγαλύτερον πεδίον δράσεως. Δυστυχῶς ἡ ἀποτυχία ΖΗΔΡΟΥ (Κηρύνεια) δὲν μοῦ δίδει εὐκαιρίαν νὰ ἀρχίσω ἔνοπλον ἀγῶνα. Θέλω νὰ ἐντείνω τρομοκρατικὰ μέτρα. Θὰ ἴδωμεν ἀπόψε ἀποτελέσματα.

22 ᾽Ιουνίου. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν χθεσινο-βραδυνῶν δυναμιστικῶν ἐνεργειῶν ὡς μεταδίδονται δι᾽ ἐφημερίδων πολὺ καλά. Λευκωσία ἐκτυπήθη μὲ ὡρολογιακὴ τὸ κεντρικὸν κατάστημα ἀστυνομίας μὲ ἕνα πολίτην νεκρὸν καὶ ἀρκετοὺς τραυματίας (ἀστυνομικοὺς καὶ πολῖτας) ἰδίᾳ Τούρκους. Ρίψεις χειροβομβίδων ἔναντι οἰκίας ῎Αγγλου εἰς. Βαρώσια. Καλὴ δρᾶσις. ᾽Εν Λάρνακι ρίψις χειροβομβίδος ἔναντι οἰκίας ῎Αγγλου. Εἰς Λεμεσὸν δυναμιστικὴ ἐνέργεια ἔναντι ᾽Αστυνομικοῦ σταθμοῦ ῾Αγ. Νικολάου. Εἰς ᾽Αμίαντον προσεβλήθη ἀστυνομικὸς σταθμὸς μὲ ἀποτέλεσμα τὸν φόνον τοῦ ἐπὶ κεφαλῆς λοχίου καὶ τὸν σοβαρὸν τραυματισμὸν ἑτέρου ἀστυνομικοῦ.

Τὰ πράγματα ἐξελίσσονται εὐνοϊκά. ᾽Εκάλεσα διὰ μεσημβρία ΘΑΛΗΝ, ΗΡΩΝΑ, ΔΑΦΝΗΝ διὰ νὰ δώσω ὁδηγίας. Τὸ σχέδιόν μου «Νὰ κτυπηθῇ ἀρχικῶς ἡ ἀστυνομία διὰ νὰ παραλύσῃ» θὰ συνεχισθῇ, φαίνεται δὲ νὰ ἀποδι[illegible].

᾽Απέστειλα εἰς ΡΩΜΑΝΟΝ διαταγὴν διὰ προπαρασκευὴν τοῦ ἐγχειρήματος ἐναντίον αὐτοκινήτου ἐκρηκτ. ὑλῶν τὸ ὁποῖον θὰ λάβῃ χώραν προσεχῆ Δευτέραν (27ην τρεχ.). ᾽Επίσης μελετήσῃ δυνατότητα νὰ κτυπηθῇ δι᾽ ἐνέδραν Κυβερνήτης προσεχῆ Κυριακὴν (26ην τρεχ) ἀνερχόμενος εἰς θερινὴν διαμονήν του εἰς Τρόοδος.

Διὰ τὸ τελευταῖον ἐγχείρημα θὰ ἀποστείλω αὔριον ΑΒΕΡΩΦ καὶ ΡΩΜΑΝΟΝ μὲ εἰδικὰς ὁδηγίας διότι τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐγχειρήματος θὰ ἀναλάβω προσωπικῶς.

Εἶδον ΗΡΩΝΑ, ΔΑΦΝΗΝ, (ΘΑΛΗΣ δὲν ἦλθε, κωλυόμενος) ἀνεσκόπησα γενικὴν κατάστασιν καὶ ἔδωσα ὁδηγία ὅπως ἡ προσοχὴ στραφῇ ἐναντίον προδοτῶν. ᾽Ετόνισα ὅτι ἐκ τῆς εὐνοϊκῆς ἐξελίξεως τῶν ἐπιχειρήσεών μας θὰ ἐξαρτηθῇ καὶ ἡ προώθησις τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος. ῞Ολοι πρέπει νὰ ἐργασθῶμεν ἀψηφῶντες τὴν ζωήν μας.

῎Εγραψα εἰς τὸν Γεν. νὰ ζητήσῃ ἀπὸ ᾽Αθήνας ὡρολογιακάς.

23 ᾽Ιουνίου. ῎Εστειλα διὰ πολυγράφησιν προκηρύξεως πρὸς ἀστυνομίαν.

᾽Εκοινοποίησα Δ)γὴ πρὸς τμήματα νὰ κτυπηθοῦν ἀλύπητα ἀστυνομικοὶ προδόται καὶ δικαστικοὶ καταδικάσαντες Κυπρίους πατριώτας.

᾽Εστάλη Δ)γὴ πρὸς ΚΙΚΕΡΩΝΑ νὰ μελετήσῃ προσβολὴν ἀστυνομικῶν σταθμῶν καὶ ὑποβάλῃ ἀναφοράν.

24 ᾽Ιουνίου. ᾽Εξέδωκα ἔντονον διαταγὴν πρὸς ΗΡΩΝΑ καὶ ΜΕΛΑΝ νὰ καθορίζουν ὡς κυρίαν ἀποστολήν των τὴν ἐκτέλεσιν προδοτῶν ἀστυνομικῶν.

᾽Εκάλεσα ΑΒΕΡΩΦ καὶ ἔδωσα ὁδηγίας δι᾽ ἀναγνώρισιν περιοχῆς Μπογαζιοῦ ὅπου θὰ στηθῇ ἐνέδρα ἐναντίον ᾽Αρχηγοῦ δυνάμεων Μ. ᾽Ανατολῆς. Θὰ συμμετάσχῃ ὁμάς του μὲ πολυβόλον. ΖΗΔΡΟΥ.

Χθὲς βράδυ τίποτε τὸ σοβαρόν. Οἱ ἐδῶ ἐν Λευκωσίᾳ φαίνεται ἐλιποψύχησαν καὶ παρ' ὅλας τὰς παροτρύνσεις μου δὲν ἔχουν κάμει τίποτε δι' ἐκτέλεσιν προδοτῶν. Εἰς Πάφον συνελήφθη εἷς μαθητὴς μεταφέρων Sten. Ἔκαμα δριμυτάτην ἐπιστολὴν πρὸς ΚΙΜΩΝΑ, διαταγῇ τίνος διετάχθη ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ ὅπλου ἐκ τῆς κρύπτης του, χαρακτηρίσας τὴν πρᾶξιν ὡς προδοσίαν.

26 Ἰουνίου. Χθὲς ἑσπέραν οὐδὲν ἐγένετο. Οἱ ἄνδρες μας τῆς πόλεως ἐλιποψύχισαν, δὲν πρέπει νὰ περιμένω περισσότερα. Ἤ μήπως αἱ τοπικαὶ ἡγεσίαι δὲν εἶναι αἱ κατάλληλοι. Οἱ περισσότεροι ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ ἐπετεύχθησαν, πλὴν τῆς ἐκτελέσεως τῶν προδοτῶν. Οὐδεὶς ἐξετελέσθη οὔτε κἂν ἀπόπειρα ἐγένετο ἐναντίον τινός.

Ἔστειλα χθὲς βράδυ Ἡλία ἵνα μεταβῇ σήμερα μὲ ΑΒΕΡΩΦ πρὸς ἀναγνώρισιν εἰς Μπογάζι δι' ἐνέδραν ἐναντίον Ἄγγλου Ἀρχιστρατήγου Μ. Ἀνατολῆς.

Εἶδον ΑΒΕΡΩΦ ἐπανακάμψαντα ἐξ ἀναγνωρίσεως εἰς Μπογάζι. Ἀποτελέσματα ἀναγνωρίσεως ὄχι σαφῆ ἀπεφάσισα μεταβῶ ὁ ἴδιος αὔριον πρὸς ἀναγνώρισιν. Ἐπαφὴν μὲ ΖΗΔΡΟΝ δὲν ἔλαβα. Παπαφλέσσας δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν φέρῃ εἰς ἐπαφὴν φοβούμενος παρακολούθησιν.

Ἐξέδωκα διαταγὴν ὅπως μὴ ἐξάγεται καὶ χρησιμοποιεῖται ὁπλισμὸς ἄνευ διαταγῆς μου. Δ)γὴ πρὸς ΡΩΜΑΝΟΝ διὰ τῆς ὁποίας τὸν ἐπιτιμῶ διότι ἐνήργησε ἐναντίον τοῦ ἀστυνομικοῦ σταθμοῦ Ἀγροῦ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀποτύχῃ τοῦ σκοποῦ του, χωρὶς προηγουμένως νὰ μοῦ ἀναφέρῃ καὶ ἐγκρίνω σχέδιον.

Ἐξέδωκα διαταγὴν ὅπως παύσουν αἱ ἐνέργειαι τῶν ὁμάδων κρούσεως, πλὴν ὁμάδων ἐκτελεστῶν ὧν ἡ ἐνέργεια θὰ συνεχισθῇ ἐναντίον τῶν προδοτῶν.

Ἀνέφερα εἰς Γεν. ὅτι διέταξα ἀναστολὴν ἐνεργειῶν καὶ ὅτι προπαρασκευάζω κάτι σοβαρώτερον μετὰ τὴν νέαν προσφυγὴν εἰς ΟΗΕ. Ζητῶ ἔγκρισιν δι' ἐκτέλεσιν ἐξ ἐνέδρας Ἀρχιστρατήγου Δυνάμεων Μ. Ἀνατολῆς.

Ὥρα 14ην μετέβην εἰς Μπογάζι δι' ἀναγνώρισιν δι' ἐνέδραν ἐναντίον Ἀρχιστρατήγου. Ἀνεγνώρισα δύο χώρους.

Ἔλαβα ἀναφορὰν ΗΡΩΝΟΣ ὅτι ἔγινεν χθὲς ἑσπέραν ὥρα 23ην ἀπόπειρα ἐναντίον Πουλλῆ ἀστυνομικοῦ ἀποτυχοῦσα.

27 Ἰουνίου. Ἀστυνομικῶν ἔρευνα εἰς τὸ ἐγγὺς χωριὸ Ὀρτάκιογιου δι' ἀνακάλυψιν ὅπλων εἰς Τούρκους, Χριστόδουλος μὲ εἰδοποίησε, φοβηθεὶς μὴ τυχὸν ἐπεκταθῇ ἔρευνα καὶ εἰς περιοχὴν μας. Ἠναγκάσθημεν θέσωμεν ὅλον ὁπλισμὸν καὶ ἔγγραφα ἐντὸς κρύπτης.

28 Ἰουνίου. Τὸ σχέδιόν μου διὰ προσεχεῖς ἐπιχειρήσεις εἶναι τὸ κάτωθι :

Διὰ τῶν ὁμάδων σαμποτὲρ εἰς τὰς πόλεις νὰ κτυπηθῇ κυρίως ἡ ἀστυνομία ὥστε νὰ παραλύσῃ καὶ τρομοκρατηθῇ. Ἐξουδετερουμένης ταύτης ὁ στρατὸς θὰ ἀναγκασθῇ νὰ τὴν ἐνισχύσῃ διασκορπιζόμενος.

Διὰ τῶν ὁμάδων ἀνταρτῶν, προσβολὴ ἀστυνομικῶν σταθμῶν ἐκτέλεσις προδοτῶν ἀστυνομικῶν καὶ ἀφαίρεσις ὁπλισμοῦ των. Ἐνέδραι πρὸς σύλληψιν καὶ ἀφοπλισμὸν μεμονωμένων ἀστυνομικῶν.

Ζητῶ ἐνοικίασιν αὐτοκινήτων διὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ἀγορὰν ἐκρηκτικοῦ ὑλικοῦ, ἐφεδρικῶν διότι αἱ δυναμιστικαὶ ἐνέργειαι πρέπει νὰ συνεχισθοῦν ἐντατικὰ καὶ ἀγορὰν πιστολίων.

Ὅλη μου ἡ προσπάθεια τείνει εἰς τὸ νὰ δώσω εἰς ὅλους νὰ κατανοήσουν τὴν ἀνάγκην ἐχεμυθείας καὶ τηρήσεως ἀπολύτου μυστικότητος ἐπὶ τῶν προθέσεων καὶ κινήσεών μας.

16 Μαΐου, 1956. Περὶ 18 ὥραν ἦλθε καὶ μὲ συνήντησεν Ὑψηλάντης κατόπιν χθεσινῆς εἰδοποιήσεώς μου, ἀλλ' ἄνευ ΑΘΑΝΑΤΟΥ (ἄγνωστον ποῦ εὑρισκομένου). Ἔδωσα εἰς τοῦτον ὁδηγίας διὰ διαφυγὴν ἐκ κλοιοῦ εἰς περίπτωσιν ἐρευνῶν ἀντιμετωπίζων τὰς διαφόρους δυνατὰς ὑποθέσεις. Ἀνεχώρησε περὶ 19 ὥραν.

Περὶ μεσονύκτιον ἔφθασε σύνδεσμός μας ἀπὸ Σχολεῖον. Οὐδεμία σοβαρὰ κίνησις.

Ἐναπεθηκεύσαμεν ἐφεδρικὰ τρόφιμα καὶ ἐτακτοποιήσαμεν κρύπτας.

Ἐφονεύθη εἷς στρατιώτης καὶ ἐτραυματίσθη ἕτερος παρ' ἀεροδρόμιον Λευκωσίας.

20 Μαΐου. Ἠγέρθημεν τὴν 4ην πρωϊνήν. Οὐδεμία σοβαρὰ κίνησις παρετηρήθη πλὴν 5-6 ἀτόμων κινηθέντων ἐπὶ ὑψώματος, βορείως λημεριοῦ Λυκούργου.

Χθὲς ἑσπέραν εἰς Ριζοκάρπασον ἐτραυματίσθη εἷς στρατιώτης.

Σήμερον πρωΐαν εἰς Λεμεσὸν ἐτραυματίσθη εἷς στρατιώτης.

Ἠρεμία εἰς τὸν τομέα μας καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

Αἱ ἔρευναι εἰς τὴν περιοχὴν Λεύκας Κάμπου ἐσυνεχίσθησαν. Ὁ ραδιοσταθμὸς Κύπρου ἀνέφερε περὶ ἀνευρέσεως κυνηγετικῶν ὅπλων καὶ ἑνὸς πολυβόλου.

Εἴμεθα ἤδη ἄνευ συνδέσμου μὲ λοιπὰ τμήματα καὶ Λευκωσίαν.

Σκέπτομαι νὰ τὸν ἀποκαταστήσω, 22αν τρέχ. βράδυ. Ἀποστέλλω σύνδεσμον εἰς Σχολὴν διὰ νὰ ἴδω τί συμβαίνει.

24 Μαΐου. Ἡ σημερινὴ ἡμέρα ἡ χειροτέρα τοῦ ἀγῶνος δι' ἐμέ, ἀποξενωμένος τῶν τμημάτων καὶ χωρὶς πληροφορίας. Προσπαθῶ νὰ ἀποκαταστήσω συνδέσμους.

Λόγῳ τοῦ φόνου Τούρκου ἀστυνομικοῦ τὴν νύκτα 24ης τρεχ. ἀνθελληνικὴ διαδήλωσις Τούρκων ἔγινεν καὶ σύγκρουσις εἰς Λάρνακα καὶ Λεμεσὸν μὲ τραυματίας ἑκατέρωθεν.

Διαδηλώσεις μὲ βανδαλισμοὺς Τούρκων ἐναντίον Ἑλληνικῶν καταστημάτων ἔλαβον χώραν εἰς Λευκωσίαν καὶ Κτῆμα.

26 Μαΐου. Τὴν 20ην ὥραν διῆλθον κάτωθι λημεριοῦ μας δύο στρατιωτικὰ τζὶπ ἀπὸ Κύκκον πρὸς ὁδὸν Πέρα Βάσα–Μυλικοῦρι.

Ἐλάβομεν μέτρα ἀσφαλείας ἐκ φόβου μήπως ἀπεβίβασαν παρὰ ὁδὸν ἐνέδραν.

27 Μαΐου. Περὶ 1ην πρωϊνὴν ὥραν ἀφίχθησαν οἱ δύο σύνδεσμοι μὲ Μπενάκην.

Μετὰ τὴν ἔγερσιν συνηντήθην μὲ Μπενάκην ἐπὶ τοῦ νέου χώρου τοῦ λημεριοῦ μας (ὕψωμα μεταξὺ ὁδοῦ Μιλικοῦρι Βάσα καὶ Κύκκου Παναγιά). Τοῦ συνδέσμου μου μὲ Λευκωσίαν καὶ τροφοδότας· δι' ἅπαντα ἐδόθη λύσις. Σκοπός μου νὰ ἐξέλθω τοῦ ὑποτιθεμένου χώρου κλοιοῦ, καὶ ὡς πρῶτος σταθμὸς τὸ ἐκλεγὲν ὕψωμα καὶ εἶτα ὁ χῶρος Ἅγ. Ἄρκας μὲ δυνατότητα ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη νὰ ὠθηθῶμεν πρὸς διαμέρισμα Λεμεσοῦ.

Περὶ 19ην ὥραν ἀνεχωρήσαμεν διὰ νέον λημέρι, ΝΔ παρὰ ὕψ. 4014 περὶ τὸ 1ʃμίλι. Μετὰ κοπιώδη καὶ λίαν ἐπικίνδυνον πορείαν λόγῳ τοῦ ἀνωμάλου τοῦ ἐδάφους, ἀφίχθημεν περὶ 11.15 ὥραν τῆς ἐπομένης.

Ἡ πορεία λίαν ἐπίπονος καὶ ἡ μᾶλλον κοπιώδης τοῦ μέχρι τοῦδε ἀγῶνος, ἴσως καὶ ἡ κοπιωδεστέρα καὶ μᾶλλον ἐπικίνδυνος πορεία τῆς ζωῆς μου. Περὶ 2αν πρωϊνὴν ἀνεπαύθημεν μέχρι τῆς 6ης πρωϊνῆς ἐπὶ σημείου περὶ τὰ 500 μέτρα ἀνατολικῶς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ, καὶ μετὰ ἐσυνεχίσαμεν μέχρι 7.30 πρωϊνῆς, ὁπότε μετὰ πρόγευμα καὶ ἀνάπαυσιν μέχρι 10.35 ἐσυνεχίσαμεν τὴν πορείαν μας μέχρι 11.15 ὥραν.

Ἐφθάσαμεν κατάκοποι, τὸ ραδιόφωνον ἐχάλασε λόγῳ κτυπημάτων καὶ οὕτω ἐχάσαμεν καὶ τὴν μόνην ἐπαφὴν μὲ τὸν ἐκτὸς ἡμῶν κόσμον.

29 Μαΐου. Ταραχαὶ εἰς Λευκωσίαν μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τούρκων μὲ 2 νεκροὺς καὶ περὶ 15 τραυματίας.

1 Ἰουνίου. Ἐπληροφορήθημεν σύλληψιν Σεβαστιανοῦ ἥτις ἐγένετο τὴν 26.5.56.

Σύνδεσμος ἀκόμη δὲν ἀπεκατεστάθη μὲ Λευκωσίαν παρ' ὅλας τὰς προσπαθείας.

Ἔλαβα ἀπὸ Λυκοῦργον καὶ ἐπιστολὴν ἀποσταλεῖσαν μέσῳ Σχολῆς. Ζητεῖ γνώμην μου διὰ νέας διαπραγματεύσεις βάσει προτάσεων Μακαρίου· κατόπιν γενομένων αὐτοῦ βολιδοσκοπήσεων. Ἀπήντησα ὅτι συμφωνῶ ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ γίνῃ οὐδεμία παρέκκλισις τούτων.

2 Ἰουνίου. Ὁ Ραδιοσταθμὸς Κύπρου ἀνήγγειλε τὴν σύλληψιν ὑπευθύνου Λευκωσίας Πολυκάρπου Γεώργη χθὲς ἑσπέραν.

Περὶ 18ην ὥραν ἐπέστρεψεν Μπενάκης· ἀνέφερεν ἀκαταλληλότητα ἀναγνωρισθέντος νέου λημεριοῦ παρὰ Ἅγ. Ἄρκα.

Ἀνεχώρησε Χάρτιγκ διὰ Λονδῖνον διὰ συνεννοήσεις μὲ Ἀγγλ. Κυβέρνησιν.

4 Ἰουνίου. Ἐπανελήφθησαν σήμερον ὑπὸ ραδιοσταθμοῦ Κύπρου καὶ Φωνῆς Πατρίδος ἀποτελέσματα ἐρευνῶν κατὰ τὰς διεξαχθείσας ἐπιχειρήσεις στρατοῦ ἀπὸ 19.5.56 διὰ ΒΔ τμῆμα τῆς νήσου καὶ αἱ ὁποῖαι διήρκεσαν μόνον δεκαήμερον. Κατὰ ταύτας συνελήφθησαν Μπουμπούλης καὶ Μπότσαρης, καθὼς καὶ ἕτεροι 15 ἀντάρται· ἀνευρέθησαν δὲ 41 κυνηγετικὰ μὲ 3,000 σφαίρας καί τινα αὐτόματα (εἶχον μεθ' ἑαυτῶν 3 τοιαῦτα, 1 Μπρέν, ἓν Τόμιγκαν, 1 Στέν). Ὁ ἀριθμὸς τῶν συλληφθέντων φαίνεται ὑπερβολικὸς διότι ἀμφότεραι αἱ ὁμάδες τῶν ἀνωτέρω ἠρίθμουν 14 ἄνδρες, ἐξ ὧν 2 ἀποδεδειγμένως διέφυγον. Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν μέχρι τῆς στιγμῆς ἀκριβεῖς πληροφορίας ἀπωλείας.

5 Ἰουνίου. Ἐγένετο τὸ ἀπόγευμα ἀναγνώρισις διὰ κρύπτας· τὰ ἀποτελέσματα δὲν ἦσαν εὐνοϊκά, ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ μὲ βαρέλλια τὰ ὁποῖα θὰ ζητηθοῦν.

Ἔδωσα ὁδηγίας εἰς ἐπίσκοπον νὰ τοποθετήσῃ ταῦτα καθὼς καὶ τροφάς, ὅλαι δὲ αἱ ἐργασίαι νὰ περατωθοῦν μέχρι 14ης τρεχ.

Ὁ Χάρτιγκ ἔκαμε δηλώσεις εἰς Λονδῖνον ὅτι πιστεύει νὰ καταστείλῃ τὴν ἀνταρσίαν πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους. Ἐπίσης ὅτι δὲν συμβουλεύει νὰ ἐπαναρχίσουν συνομιλίαι μὲ Μακάριον.

8 Ἰουνίου. Περὶ 2.30' πρωϊνὴν ὥραν περίπου καὶ ἡμίσειαν ὥραν μετὰ τὴν ἀνεχώρησιν τοῦ συνδέσμου ἐξύπνησα ἀπὸ γαυγίσματα σκύλου. Εἰς τοιαύτην ὥραν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εὑρίσκεται σκύλος εἰς τὸ λημέρι. Συνεπέρανα συνεπῶς ὅτι ἦτο στρατιωτικὸς σκύλος καὶ ὅτι πιθανῶς δύναμις στρατιωτικὴ νὰ ἔφθανε κοντά μας. Ἐξύπνησα ἄνδρας καὶ περὶ 3ην ὥραν ἀνεχωρίσαμεν ἐκ λημεριοῦ.

Ὅταν ἀφίχθημεν ἐπὶ κορυφογραμμῆς καὶ μόλις ἐξημέρωνε ἀντελήφθημεν 4 φορτηγὰ αὐτοκίνητα καὶ 2 τζὶπ πλήρη στρατοῦ, τὰ ὁποῖα ὥδευον ἀπὸ Πέρα Βάσα πρὸς Μυλικοῦρι.

Τὸ τοιοῦτο ἐνισχύει καὶ πληροφορία τοῦ ραδιοσταθμοῦ Καΐρου χθὲς βράδυ, ὅτι εὐρείας κλίμακος ἐπιχειρήσεις διεξάγονται εἰς τὸ ΒΔ τμῆμα τῆς νήσου πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ε.Ο.Κ.Α.

Φαίνεται ὅτι οἱ προδόται Μπότσαρης καὶ Μπουμπούλης ἔδωσαν πληροφορίας ποῦ περίπου εὑρίσκομαι.

Ἔλαβα ἤδη τὴν ἀπόφασιν νὰ ἔλθω πρὸς Νότον μέχρις τῆς ὁδοῦ ἀπὸ Πέρα Βάσα—Παναγιὰ καὶ κατόπιν διὰ τοῦ αὐχένος νὰ διέλθωμεν τὴν ἁμαξιτὸν καὶ νὰ ἔλθωμεν εἰς Ἅγ. Ἄρκα, πρῶτον σταθμόν.

Περὶ τὴν 10ην ὥραν ἀφίχθημεν ἐπὶ ὑψώματος τὸ ὁποῖον ὑπέρκειται τῆς ἐγκαρσίας Πέρα Βάσας—Παναγιᾶς.

Ἀφοῦ ἀνεπαύθημεν ἔστειλα περὶ τὴν 12ην ὥραν δύο πρόοπτας πρὸς ὕψωμα ὑπερκείμενον τοῦ ἀνατολικοῦ αὐχένος δι' οὗ διέρχεται ἡ ὁδὸς Πέρα Βάσα—Μυλικοῦρι, ἵνα ἐπιτηρῶσι ταύτην καὶ μοῦ ἀναφέρουν ἐὰν εἶναι ἀνοικτὴ διὰ νὰ τὴν διέλθωμεν ἐκεῖ. Πράγματι οὗτοι ἐκινήθησαν καὶ περὶ τὴν 13ην ὥραν ἐκινήθημεν καὶ οἱ ὑπόλοιποι. Περὶ 13.30 οἱ δὲ φρουροὶ ἐπέστρεψαν ἐσπευσμένως συναντῶντες μας καθ' ὁδὸν καὶ ἀνέφεραν ὅτι ἐπὶ τοῦ ὑψώματος εὑρίσκοντο στρατιῶται καὶ ἐπλησίασαν τοὺς τελευταίους, περὶ τὴν 10 μ. καὶ κατώρθωσαν νὰ ἐπιστρέψουν ἀπαρατήρητοι.

Κατόπιν τούτου ἀπεφάσισα νὰ διέλθωμεν ἐσπευσμένως τὴν ἐγκαρσίαν Πέρα Βάσα—Παναγιὰ ὅπερ καὶ ἐγένετο. Μολονότι εὕρομεν καθ' ὁδὸν ἴχνη βαδισμάτων καὶ νωπὰ πακέττα τσιγάρα Ἀγγλικά, μαρτυροῦντα ὅτι ἐκεῖ διῆλθον στρατιῶται, ἀπεφάσισα νὰ συνεχίσω τὴν πορείαν διότι δὲν ὑπῆρχε ἄλλη διέξοδος. Εὐτυχῶς περὶ 19.30 ὥραν ἐφθάσαμεν εἰς τὰ νοτίως τῆς ὁδοῦ ὑψώματα ὅπου ἀπεφάσισα νὰ μείνωμεν καὶ τὴν ἐπομένην λίαν πρωῒ νὰ ἐγερθῶμεν διὰ νὰ καταλάβωμεν τὰ δασώδη ὑψώματα, ἀνατολικώτερον τῆς θέσεως ὅπου εὑρισκόμεθα, ὁπόθεν νὰ ἐπιτηρῶμεν τὴν ὁδὸν Πέρα Βάσα—Μυλικοῦρι, καὶ νὰ κανονίσωμεν τὰ τῆς διασταυρώσεως ἕως τὴν ἑσπέραν.

Κατεκλίθημεν. Περὶ 20ην ὥραν ἀκούσαμε δύο μικρὰς ριπὰς αὐτομάτου μᾶλλον ἐκ τῆς κατευθύνσεως Λυκούργου.

9 Ἰουνίου. Περὶ 3ην ὥραν ἠγέρθημεν καὶ ἐσυνεχίσαμεν πορείαν πρὸς ὕψωμα ἀνατολικῶς θέσεώς μας ὅπου ἐφθάσαμεν περὶ 4ην ὥραν.

ΝΑ καὶ εἰς ἀπόστασιν 3 χμ. διακρίνομεν πεδίον προσγειώσεως ἑλικοπτέρων μὲ φρουράν, αὐτοκίνητα, στρατιωτικὰ ἐκινοῦντο ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς Ἀρμίνου.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΓΚΟΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑΛΗΦΘΕΝΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ. ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ, ΔΙΑΤΑΓΑΙ ΚΑΙ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

29 Ἰαν. 1955.

Διὰ Μακαριώτατον.

Ἀτυχίαι δὲν πρέπει νὰ ἀποκλείωνται, εἰς κάθε ἀγῶνα, δυνάμεθα μάλιστα νὰ εἴπωμεν ὅτι εἰς ἀγὼν εἶναι ἄθροισμα μερικῶν ἐπιτυχιῶν καὶ ἀποτυχιῶν καὶ εἰς τὸν ὁποῖον τελικῶς ὑπερτερεῖ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔχει τὰς περισσοτέρας ἐπιτυχίας.

Εἰς τὸν ἰδικόν μας ἀγῶνα, ἀγῶνα ἄνισον, ἀνεμένομεν πάντοτε ἀτυχίας, ἔχομεν ὅμως πίστιν εἰς τὴν τελικὴν ἔκβασιν.

Τὸ ἀτύχημα τοῦ ἱστιοφόρου ὄχι μόνον δὲν ἔκαμψε τὸ ψυχικόν μας σθένος ἀλλὰ τοὐναντίον ἐσφυρηλάτησε περισσότερον τὰς ψυχάς μας, ὥστε μὲ μεγαλύτερον σθένος, αὐτοθυσίαν ἀλλὰ καὶ πεῖσμα θὰ βαδίσωμεν πρὸς τὴν ἀπολύτρωσιν τῆς Κύπρου καὶ τὴν ἐκδίκησιν. Ὁμιλῶ ὄχι μόνον ἐξ ὀνόματός μου, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὀνόματος ἐκείνων τῶν ὁποίων ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἡγοῦμαι, καὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκομαι αὐτὴν τὴν στιγμήν. Μὲ ὅσους κατώρθωσα νὰ ἐπικοινωνήσω εὗρῆκα τὴν στερρὰν ἀπόφασιν νὰ προχωρήσωμεν πρὸς τὰ ἐμπρός.

Σᾶς δίδω τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου ὅτι δὲν θὰ ἡσυχάσω, ἐφ' ὅσον ἀναπνέω, ἀπὸ τοῦ νὰ κτυπῶ τὸν κατακτητήν.

Σᾶς ὑπόσχομαι νὰ τὸν φέρω εἰς δυσκολωτάτην θέσιν, παρὰ τὰ γλίσχρα μέσα ποὺ διαθέτω, καὶ ὅτι δὲν θὰ καταθέσω τὰ ὅπλα παρὰ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν σεῖς νομίζετε, διότι θὰ ἔχῃ ἤδη ἐκπληρωθῆ ὁ σκοπός μας.

Τὴν ὑπόσχεσίν μου αὐτὴν κρατήσατέ την ὡς τοιαύτην ἑνὸς ἐντίμου στρατιώτου. Ἡ ἀπώλεια τοῦ φορτίου τοῦ ἱστιοφόρου μὲ ἠνάγκασε νὰ ἀλλάξω τὸ ἀρχικόν μου σχέδιον ἐνεργείας, καὶ τὸ ὁποῖον νῦν συνίσταται εἰς μικτὴν δρᾶσιν ἀνταρτῶν καὶ σαμποτέρ, μὲ μεγαλυτέραν εἰς τὴν δι' ἀνταρτῶν παρενόχλησιν τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων καὶ κινήσεων τῶν Ἄγγλων· καὶ τοῦτο διότι τὰ διὰ τοιαύτην δρᾶσιν μέσα μας εἶναι περισσότερα τῶν τοιούτων ἅτινα σήμερον διαθέτομεν διὰ σαμποτάζ. Αἱ προσπάθειαί μου τείνουν εἰς τὴν ἐξεύρεσιν ἐντεῦθεν μέσων διὰ σαμποτὰζ καὶ ἐὰν τυχὸν εὐοδοθοῦν θὰ συνεχισθῇ ἀμείλικτος ὁ ἀγὼν καὶ διὰ τοιούτων μέσων.

Πρέπει νὰ ἔχετε πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμὲ καὶ ἐπιθυμῶ νὰ μοῦ δώσετε πλήρη πρωτοβουλίαν διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος. Ἔναρξιν τούτου θὰ ἀναμένω ἐντολήν σας, πάντως δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ τὸν ἀναβάλωμεν πέραν τοῦ δευτέρου δεκαημέρου Φεβρουαρίου.

Ζητῶ, πρὸς τοῦτο, νὰ μοῦ διαθέσετε οἰκονομικὰ μέσα, δεδομένου ὅτι τὴν μέχρι τοῦδε χρηματικὴν διαχείρισιν εἶχεν ὁ Ἀνδρέας ὅστις νῦν ἀπουσιάζει.

Θὰ ἀπαιτηθοῦν :—

(1) Διὰ τὴν ἡμερησίαν συντήρησιν 15 περίπου ἀτόμων καὶ 3—4 οἰκογενειῶν.

(2) Δι' ἀγορὰν, διὰ δυναμιστικὰς ἐνεργείας 100 ὀκάδων βενζίνης καὶ 200 φιαλῶν κενῶν, 100 ὀκάδων δυναμίτιδος καὶ ποσότητος φυτιλιοῦ (ἐὰν ἐξευρεθοῦν τοιαῦτα, ὡς τοὐλάχιστον ἐλπίζω).

(3) Διὰ τὴν κίνησιν τῶν συνδέσμων, κ.λ.π. καὶ μεταφορὰν ὑλικοῦ.

Ἐπὶ πάντων τῶν ἀνωτέρω παρακαλῶ ὅπως ἔχω ἀπάντησιν ὑμῶν διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου.

Διγενῆς.

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ — Ἀρ. 26.

Ε.Ο.Κ.Α. — 8.2.1955.

ΟΔΗΓΙΑΙ.

Διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ὑπαίθρου.

Ἡ Ὀργάνωσις θὰ γίνῃ εἰς τὰ πλαίσια τῆς ΕΟΚΑ (Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Κυπρίων Ἀγωνιστῶν), Ὀργανώσεως μυστικῆς.

(1) Σκοπός.

Ἡ μύησις ἀτόμων εἰς τοὺς κατῳκημένους τόπους, ὥστε ταῦτα νὰ δύνανται νὰ παράσχουν συνδρομήν :

(α) Εἰς μαζικὴν ἐκδήλωσιν τῆς ὑπαίθρου διὰ συλλαλητηρίων, διαμαρτυριῶν καὶ λοιπῶν.

(β) Εἰς ἀπόκρυψιν διωκομένων μελῶν μας διὰ τῆς παροχῆς ἀσύλου.

(γ) Εἰς συμμετοχὴν εἰς ἐγχειρήματα βίας, ἐν ἀνάγκῃ καὶ εἰς ἔνοπλα τοιαῦτα.

(δ) Εἰς παροχὴν πληροφοριῶν πάσης φύσεως, περὶ τῶν σκοπῶν καὶ τῶν κινήσεων δυνάμεως στρατοῦ καὶ ἀστυνομίας.

(ε) Εἰς τὴν παρακολούθησιν πρακτόρων τῆς Κυβερνήσεως.

Οἱοσδήποτε ἄλλος σκοπός, πολιτικὸς ἢ κομματικὸς ἀποκλείεται.

(2) Ὀργάνωσις.

Ἡ κατωτέρω ὀργάνωσις θὰ εἶναι προσωρινὴ καὶ θὰ ὑποστῇ βραδύτερον τροποποιήσεις.

Εἰς ἑκάστην Ἐπαρχίαν θὰ ἱδρυθῇ ἓν παράρτημα μὲ ἕδραν τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἐπαρχίας. Ἐπὶ κεφαλῆς θὰ προΐσταται εἷς ἐπαρχιακὸς ἀρχηγὸς βοηθούμενος ὑπὸ ἐπιτελείου ἐκλεγησομένου πρὸς τὸ παρὸν ὑπὸ τούτου, κατὰ τὴν κρίσιν του.

Οἱ ἐπαρχιακοὶ ἀρχηγοὶ δύνανται νὰ ὁρίσουν τοπικοὺς ἀρχηγοὺς οἵτινες θὰ εἶναι ὑπεύθυνοι ἀπέναντί των διὰ τὴν ὀργάνωσιν, κ.λ.π. εἰς ἑκάστην πόλιν, ἢ περιοχὴν χωρίων.

Οἱ ἐπαρχιακοὶ ἀρχηγοὶ θὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῆς ΕΟΚΑ παρ' οὗ καὶ μόνον θὰ λαμβάνουν ὁδηγίας.

(3) Μύησις καὶ Ἐπιλογὴ Ἀτόμων.

Ἡ μύησις τῶν ἀτόμων πρέπει νὰ εἶναι ἀπολύτως μυστικὴ ὥστε ἡ ὀργάνωσις νὰ μὴν περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τῶν ἀρχῶν οὔτε ἄλλων προσώπων μὴ μεμυημένων.

Τὰ ἄτομα θὰ δεσμεύωνται δι' ὅρκου ὅτι θὰ πειθαρχήσουν εἰς τὰ ἑκάστοτε διατασσόμενα ὑπὸ τῆς Ὀργανώσεως καὶ ὅτι θὰ τηρήσουν ἀπόλυτον ἐχεμύθειαν.

Τὰ μέλη πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι οἱ παραβάται θὰ τιμωροῦνται αὐστηρότατα.

Εἰς ἕκαστον κατῳκημένον τόπον (πόλιν, κωμόπολιν, χωρίον) θὰ σχηματισθοῦν ἀρχικῶς πυρῆνες 1—2 ἀτόμων, ἀναλόγως τῶν δυνατοτήτων, παρεχόντων ἐχέγγυα ἐχεμυθείας, καὶ τὰ ὁποῖα εἶτα θὰ ἀναλάβουν τὴν μύησιν ἑτέρων ἀτόμων ἐκ τοῦ χωρίου των, καὶ ἐφ' ὅσον παρέχεται πρόσφορον ἔδαφος πρὸς μύησιν ἄλλων τοιούτων.

Δὲν πρέπει νὰ ἐπιζητηθῇ ὁ ΑΡΙΘΜΟΣ ἀλλὰ τὸ ποιόν.

Ἡ μύησις θὰ περιορισθῇ εἰς ἀπολύτως ἐθνικόφρονας καὶ ἐκ τούτων εἰς τοὺς δεδοκιμασμένους, ἢ παρέχοντας ἐχέγγυα διὰ τὴν ἐχεμύθειαν καὶ τὸ θάρρος αὐτῶν

Τὰ ἄτομα τὰ ὁποῖα μυοῦνται εἰς ἑκάστην περιοχὴν πρέπει νὰ χωρίζωνται εἰς τὰς κατηγορίας 1, 2, 3, 4, 5, τὰς ἀναγραφομένας εἰς τὴν ΙΙ ΣΚΟΠΟΣ.

Ὅλα τὰ μέτρα πρέπει νὰ ληφθοῦν διὰ τὴν ἀποφυγὴν ἀκριτομυθειῶν καὶ μεταξὺ τῶν μελῶν μας ἀκόμη, ὥστε νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ δυνατότης, διὰ τῆς διαφυγῆς μυστικῶν μας, νὰ προδοθοῦν μέλη μας, καθὼς καὶ ὁ προορισμὸς ἑκάστου τούτων. Διὰ τοῦτο πρέπει ἕκαστον μέλος, εἰ δυνατόν, νὰ μὴ γνωρίζῃ ἕτερα ἐντὸς τῆς αὐτῆς περιοχῆς ἢ ἀλλαχοῦ καὶ τῶν ὁποίων ὁ προορισμὸς εἶναι σοβαρός, π.χ. οἱ προωρισμένοι νὰ παράσχουν ἄσυλον εἰς διωκόμενα μέλη μας πρέπει τόσον οἱ ἴδιοι, ὅσον καὶ ὁ προορισμός των νὰ εἶναι ἄγνωστος εἰς ἄλλα μέλη. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἀκόμη, πρέπει τόσον εἰς τὰς συζητήσεις των ὅσον καὶ εἰς τὰς διαφόρους ἐνεργείας των νὰ ἀποφεύγουν οἱανδήποτε ἐκδήλωσιν ἡ ὁποία θὰ τοὺς καθίστα ὑπόπτους καὶ συνεπῶς ὑποκειμένους εἰς παρακολούθησιν ὑπὸ τῶν ἀρχῶν.

(4) Διὰ νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ταχυτέρα ἐπικοινωνία μὲ τὰ μέλη μας καθὼς καὶ ἡ ταὐτόχρονος καὶ ταχυτάτη κινητοποίησις τούτων, πρέπει νὰ ἐξασφαλισθῇ μερίμνη τῶν ἐπαρχιακῶν ἀρχηγῶν, ταχὺς καὶ ἀσφαλὴς μετὰ τούτων σύνδεσμος.

Ἡ ἔναρξις τῆς ὀργανώσεως πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ἀμέσως.

Τὴν ἑσπέραν ἑκάστης Κυριακῆς νὰ περιέρχεται ἀναφορὰ τοῦ ἐπαρχιακοῦ ἀρχηγοῦ εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς ΕΟΚΑ περὶ τῶν ἐπιτευχθέντων ἀποτελεσμάτων κατὰ τὴν λήξασαν ἑβδομάδα καθὼς καὶ τυχὸν προτάσεις αὐτοῦ.

Ὁ Ἀρχηγός
Διγενῆς.

Ἀρχηγέ,

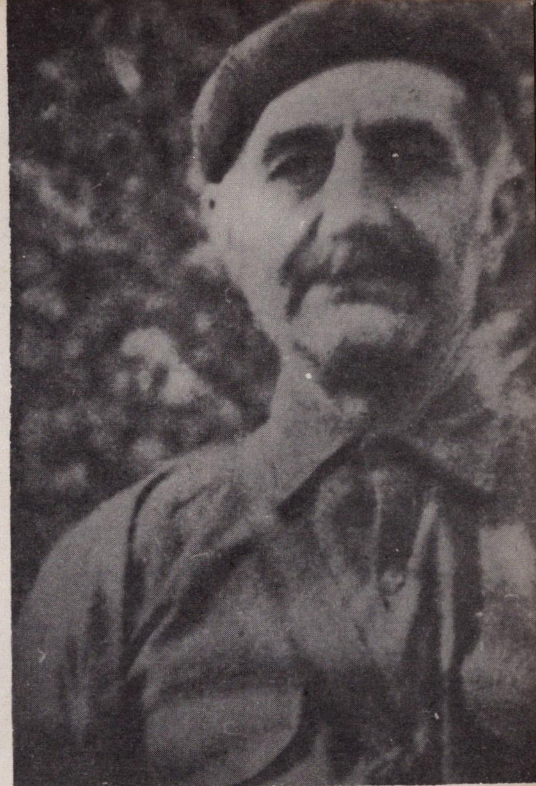
Συμμερίζομαι τὰς ἀπόψεις σου σχετικῶς μὲ τὰς ἐκπομπὰς τῆς «Φωνῆς τῆς Πατρίδος». Παρηκολούθησα κι' ἐγὼ δύο ἐκπομπάς, αἱ ὁποῖαι ὄχι μόνον δὲν μὲ ηὐχαρίστησαν, ἀλλὰ καὶ μὲ ἐστενοχώρησαν πολύ. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως στέλλω ἰδικόν μου ἄνθρωπον αὔριον εἰς τὴν Ἀθήνα μὲ ὁδηγίας πρὸς τοὺς ὑπευθύνους τοῦ σταθμοῦ.

Πάντως συνεχίσατε μὲ θάρρος καὶ μὲ πίστιν τὸν ἀγῶνα χωρὶς νὰ ἐπηρεάζεσθε καίτοι εἶναι φυσικὸν νὰ πικραίνεσθε ἀπὸ μικρότητας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐντελῶς προσωρινῆς φύσεως καὶ συντόμως θὰ ὑπερνικηθοῦν.

Σᾶς στέλλω τὶς θερμότερες εὐχές μου καὶ τὰ εἰλικρινῆ μου συγχαρητήρια. Χίλιες φορὲς εὖγε! Οἱ κατακτηταὶ ἀντιλαμβάνονται ὅτι μπήκαμε σὲ σοβαρὸν στάδιον ἀγῶνος.

Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν ἀναφορὰν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως ἐν Πάφῳ ὑπὸ Ἀγαπήνορος. Ἡ ἀναφορὰ δὲν φέρει ἡμερομηνίαν οὔτε καὶ ἀναφέρεται τὸ ὄνομα τοῦ παραλήπτου.

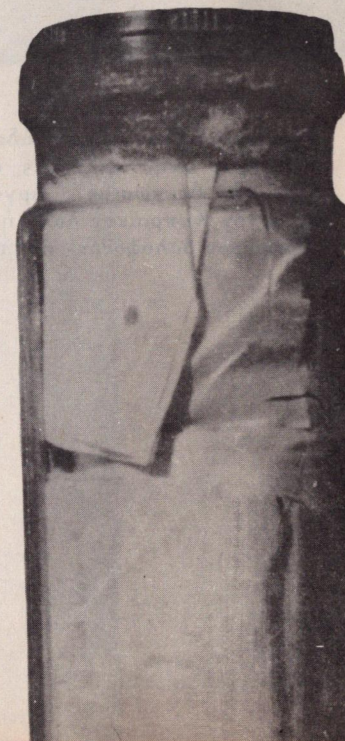
Τὸ ζήτημα τοῦ Μητροπολίτου παραμένει τὸ ἴδιον διότι δυστυχῶς συγκεκριμένα παραδείγματα δὲν ἔχομεν, ἐκτὸς τοῦ διακόνου του ὁ ὁποῖος ὡμολόγησε ὅτι ὁ Μητροπολίτης εἶναι προδότης καὶ ἂν τὸν καλέσῃ ὁ Μακαριώτατος θὰ τοῦ τὰ ἀναφέρῃ ὅλα. Τὸ ἴδιον καὶ ὁ Ἀρχιμανδρίτης. Πάντως τώρα παρακολουθεῖται αὐστηρῶς κι' ἰδίως ἀπὸ δικούς μας φανατικοὺς τῆς Ὀργανώσεως καὶ μόλις ἔχομεν συγκεκριμένα παραδείγματα θὰ τὰ ἀναφέρωμεν.

Ὁ Γεώργιος Γρίβας (Διγενῆς).

Εἰς τὰ ὑάλινα αὐτὰ δοχεῖα, τὰ ὁποῖα εὑρέθησαν θαμμένα ἐντὸς ἀγροῦ πλησίον τοῦ χωρίου Λύσης, ἦσαν τοποθετημένα μερικὰ τῶν ἐγγράφων τὰ ὁποῖα παρατίθενται εἰς τὸ παρὸν βιβλιάριον.

Ἡ Δροσούλλα Δημητριάδου, ἡ 22έτις Κυπρία, τῆς ὁποίας ὁ Μαλτέζος μνηστὴρ μόλις ἐπυροβολήθη θανασίμως εἰς μίαν τῶν ὁδῶν τῆς Λευκωσίας. Ἀργότερον, εἰς ραδιοφωνικὴν ἐκπομπήν της πρὸς τὸν Κυπριακὸν λαὸν ἡ δ. Δημητριάδου ἀπεκάλεσε τὸν Γρίβαν «βρωμερὸν δολοφόνον» καὶ τὸν παρώτρυνε «Φύγε ἀπὸ τὸ νησί μας».

Ὁμὰς τρομοκρατῶν, περιλαμβανομένων ἀρκετῶν ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰ ἡμερολόγια τοῦ Γρίβα. Δεύτερος ἐξ ἀριστερῶν (μὲ τὴν τραγιάσκα) εἰκονίζεται ὁ Μᾶρκος Δράκος (Λυκοῦργος). Ὁ Γεώργιος Γρίβας (Διγενὴς ἢ Ἀρχηγὸς) διακρίνεται τρίτος ἐκ δεξιῶν. Εἰς τὸ ἔμπροσθεν ἄκρον δεξιὰ εἶναι ὁ Πολυβίου (Μπότσαρις).

Τρομοκράται συλληφθέντες κατὰ τὴν διάρκειαν ἐπιχειρήσεων εἰς τὴν ὀροσειρὰν τοῦ Τροόδους κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1956.

(Ἄνω)

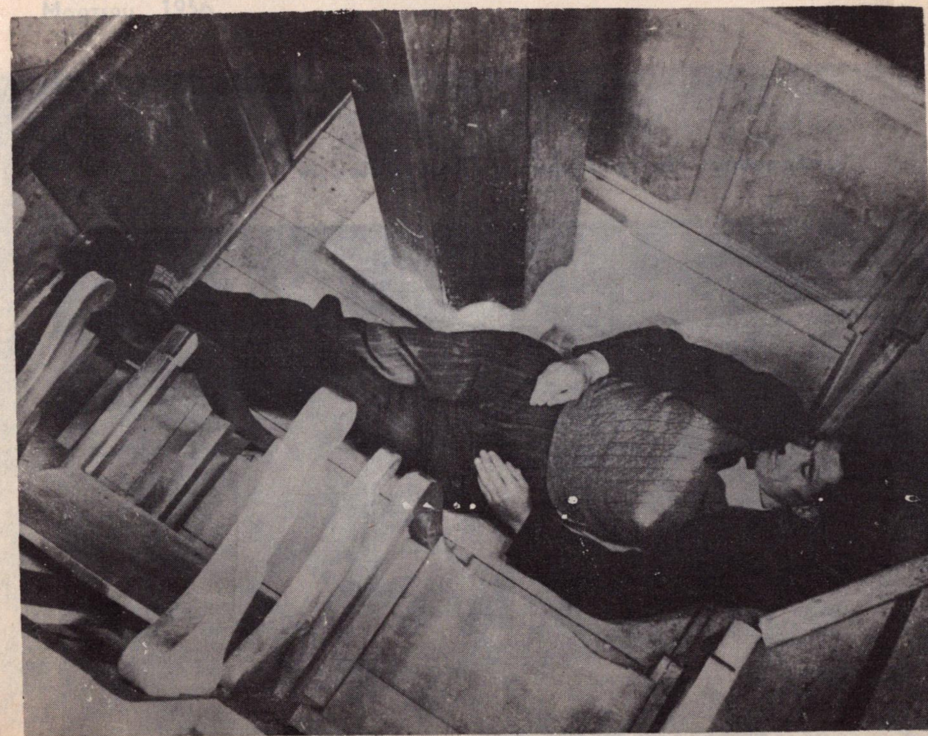
Φωτοτυπία μέρους τοῦ ἡμερολογίου τοῦ Γρίβα, ἡμερομ. 11ης Ἰανουαρίου, 1955, τὸ ὁποῖον ἀρχίζει « . . . .Λοϊζίδης πολιτεύεται . . . . » καὶ ἀναφέρει πληρωμὰς γενομένας ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου (ἀριστερὰ) ἐκ μέρους τῶν τρομοκρατῶν.

Ητο ἰδιοκτήτης καφενείου ἀλλὰ συγχρόνως καὶ Μουκτάρης καὶ διὰ τὸ ἔγκλημά του τοῦτο αὐτὸς ὁ Ἕλλην Κύπριος ἐπυροβολήθη.

(Κάτω)

Ὁ φόνος αὐτὸς ἔλαβε χώραν ἐντὸς ἐκκλησίας. Αὐτὸς ὁ Ἕλλην Κύπριος ἔψαλλε κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν τὴν πρωίαν τῆς Κυριακῆς, 18ης Μαρτίου, 1956, ὅτε τέσσαρες προσωπιδοφόροι εἰσῆλθον εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἐπυροβόλησαν εἰς τὴν ράχιν.

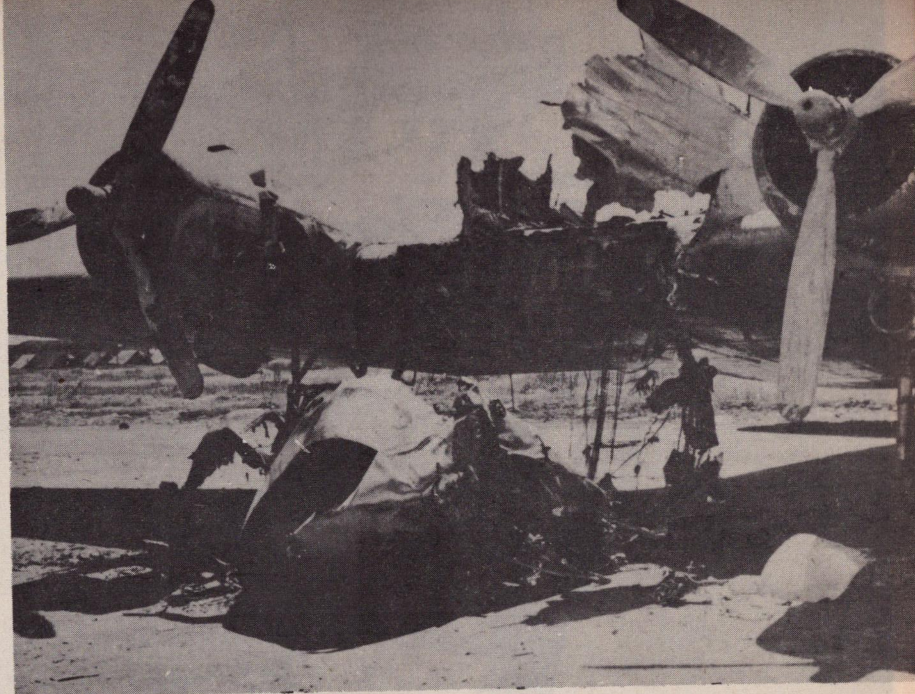

Τοῦρκος καὶ Ἕλλην Κύπριοι—ὁδηγὸς ταξί (εἰς τὴν εἰκόνα) καὶ επιβάτης—ἔπεσαν μαζὶ θύματα τῶν τρομοκρατῶν εἰς αὐτὴν τὴν βιαιοπραγίαν τῆς 17ης Ἰουνίου, 1956.

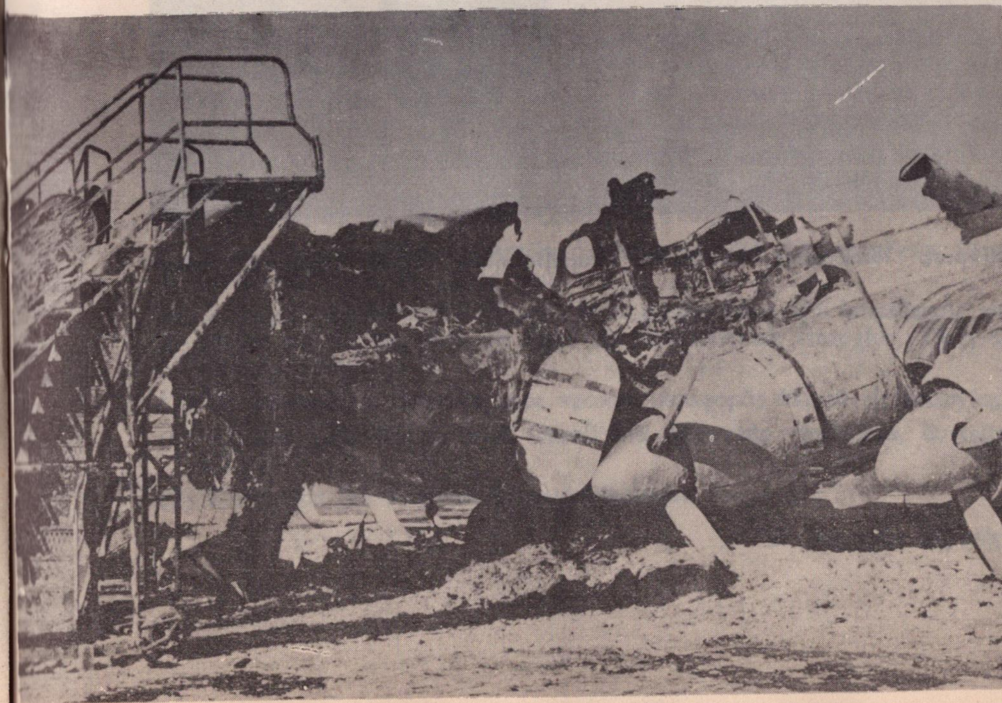
Ὁπλαποθήκη τῶν τρομοκρατῶν κατασχεθεῖσα ἐν Λευκωσίᾳ.

Ὡρολογιακὴ βόμβα κατέστρεψε τὸ πολιτικὸν τοῦτο ἀεροσκάφος, τύπου Ντακότα, εἰς τὸ ἀεροδρόμιον Λευκωσίας κατὰ τὴν 27ην Ἀπριλίου, 1956.

Μόνον μία καθυστέρησις εἰς τὴν ἀναχώρησιν ἔσωσε τὴν ζωὴν 68 μελῶν οἰκογενειῶν στρατιωτικῶν, κατὰ τὸ πλεῖστον γυναικῶν καὶ παιδιῶν, ὅτε δύο ὡρολογιακαὶ βόμβαι ἐξερράγησαν καὶ κατέκαυσαν τὸ ἀεροσκάφος τοῦτο εἰς τὸ Ἀεροδρόμιον Λευκωσίας κατὰ τὴν 4ην Μαρτίου, 1956.

Ἕλλην Κύπριος ἰδιοκτήτης «καζαντί» πυροβοληθεὶς ἔξωθι κινηματογράφου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΝΕΥ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ ΥΠΟ ΓΡΙΒΑ.

Μ ε λ ᾶ ς .

Μοῦ ἀνέφερε μέσῳ ΔΑΦΝΗ τὰ ἑξῆς :

Ὑ λ ι κ ὸ ν   ἀ γ ο ρ α σ θ έ ν .

19 Νάρκες ἐκ τῶν ὁποίων 16 μαῦρες. Οἱ νάρκες οἱ μαῦρες πιθανὸν νὰ μὴν εἶναι καλὲς καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ τὶς παραλάβῃ. Μόνον ἄσπρες πέρνομεν

1 πιστόλι.
160 ράβδους δυναμίτιδος.
50 πυροσωλῆνας.

Π α ρ έ λ α β ε   ἀ π ὸ   Λ ε υ κ ό ν ο ι κ ο ν .

450 πυροκροτητάς.
70 πόδια φυτίλι.
32 ράβδους δυναμιτ.

Ἀ π ὸ   Κ ο ύ κ λ ι α :

2 νάρκες μαῦρες.
20 ράβδους δυναμίτιδος.
3 ἀματόλ.
5 χειροβομ. ἐπιθ.
2 πιστόλια.
30 πόδια φυτίλι.

Δ ι ὰ   Ἑ ρ μ ῆ ν—17.4.55

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΡΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΙΝ.

ΕΠΙΒΛΕΨΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΤΩΘΙ :

(1) Ἀναδιοργάνωσις ὁμάδων κρούσεως. Συγκρότησις νέων τοιούτων—προσοχὴ εἰς τοὺς νεωστὶ μυουμένους.

(2) Ὀργάνωσις Διοικήσεως ὁμάδων ἐν ἑκάστῃ πόλει ἢ περιοχῇ. Καθορισμὸς ἀντικαταστατῶν. Πρόβλεψις ὥστε καὶ μετὰ τυχὸν σύλληψιν ἀρχηγῶν ὑφίσταται πάντοτε μία Διοίκησις ἡ ὁποία νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ συνεχίσῃ τὴν δρᾶσιν καὶ νὰ τηρῇ τὴν ἐπαφὴν μὲ Ἀρχηγὸν Ὀργανώσεως.

(3) Ἔλεγχος ἐὰν κατενοήθη Δ)γή μου σχετικῶς μὲ προσεχῆ προσβολὴν στόχων.

(4) Συγκέντρωσις μελετῶν ἐπὶ προσβολῆς στόχων.

(5) Βάσει ἐγκριθησομένων μελετῶν ἀνεφοδιασμὸς διὰ ἀναγκαιοῦντος ὑλικοῦ συμφώνως πρὸς διαταγάς μου.

(6) Συνεργεῖον ἐκπαιδευτῶν τὸ ὁποῖον νὰ ἀναλαμβάνῃ τὴν ἐκπαίδευσιν νέων μελῶν, κ.λ.π. Νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ μεταβαίνῃ εἰς ἐπαρχίας. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

(7) Νὰ μελετηθῇ ὁ ἀσφαλέστερος τρόπος μεταφορᾶς ὑλικοῦ εἰς ἐπαρχίας.

(8) Ἐξεύρεσις καὶ ἀγορὰ νέου ὑλικοῦ διὰ σαμποτὲρ (πιστόλια, δυναμῖτις, κ.λ.π.)

(9) Συνεργεῖον διὰ κατασκευὴν χειροβομβίδων.

Ὁ Ἀρχηγὸς Διγενής.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ «ΑΡΧΗΓΟΝ» ΑΠΟ Χ*, ΗΜΕΡΟΜ. 27.4.1955.

'Αρχηγέ μου,

'Εν πρώτοις, ἔστω καὶ κάπως ἀργὰ τυπικῶς—οὐσιαστικῶς εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν ποὺ ἐτέλεσα ἐδεήθην ἰδιαιτέρως ὑπὲρ τῆς ὑγείας σας—σᾶς εὔχομαι γιὰ τὴν ὀνομαστικήν σας ἑορτὴν χρόνια πολλὰ καὶ πλήρη εὐόδωσιν τῶν σχεδίων σας διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἀγῶνος μας. Εἴθε τὸ ἑπόμενον ἔτος νὰ ἑορτάσωμεν ἐλεύθεροι εἰς μίαν ἐλευθέραν Κύπρον.

7. 'Εφημερίδες—Εἶναι θλιβερὰ ὁμολογουμένως ἡ στάσις των Γίνονται ὅμως διαβήματα καὶ ἐλπίζομεν κάτι νὰ γίνῃ.

9. 'Ο «Α» ἔγραψε νὰ μὴν γίνῃ καμμία ἐπιχείρησις τώρα. «Διακυβεύονται ὕψιστα ἐθνικὰ συμφέροντα» τονίζει. Πρέπει νὰ περιμενωμεν νέας ὁδηγίας του.

---

* Παπασταῦρος

ΠΡΟΣ ΑΡΧΗΓΟΝ ΑΠΟ ΖΗΔΡΟΝ

ΕΟΚΑ 4.5.55.

'Αναφέρεται λῆψις Δ)γῆς 3.5.55 καθὼς καὶ γενικῶν ὁδηγιῶν 'Ανταρτικοῦ 'Αγῶνος.

Αἱ κινήσεις μου εἶναι πολὺ περιωρισμέναι καὶ γίνονται μετὰ μεγάλης συνέσεως. Αἱ δοθεῖσαι πληροφορίαι εἶναι ἀποκυήματα φαντασίας.

Πάντως ἡ μὴ μετακίνησίς μου δυσχεραίνει τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνατιθεμένων ἀποστολῶν.

'Από ἀπόψεως ἐκπαιδεύσεως, οἱ ἄνδρες εὑρίσκονται εἰς καλὸν ἐπίπεδον.

'Οργάνωσις—Πληροφοριοδοτῶν καὶ Τροφοδοτῶν ἐπετεύχθη εἰς ἀρκετὰ χωρία. Δυσχερείας συναντῶμεν εἰς Νοτίαν πλευρὰν ὀροσειρᾶς διότι ὑπάρχουν πολλὰ τουρκοχώρια.

Παρακαλῶ ἐὰν ὑπάρχῃ ὁμὰς εἰς Τρίκωμον νὰ τῆς ἀνατεθῇ ἡ ὀργάνωσις τροφοδοτῶν πληροφοριοδοτῶν εἰς χωρία Μάνδρες—Φλαμοῦδι—"Αρδανα—"Αγιος Νικόλαος—"Αγιος 'Ηλίας. 'Εὰν δὲν ὑπάρχῃ, νὰ διαταχθῇ ὁ Μελᾶς 'Αμμ)στου νὰ ὀργανώσῃ τὴν περιοχὴν διότι κατάγεται ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ γνωρίζει πρόσωπα καὶ πράγματα.

'Αστυνομικοὶ Σταθμοὶ μέχρι Τρικώμου ἔχουν ὡς ἑξῆς:

(1) Μύρτου	7	'Αστυνομ.
(2) Λάπηθος	6	,,
(3) Κυρήνεια	30	,,
(4) "Αγιος 'Επίκτητος	4	,,
(5) "Αγιος 'Αμβρόσιος	3	,,
(6) Πογάζι	2	,,
(7) Λευκόνοικον	8	,,
(8) Τρίκωμον	7	,,

Διμοιρίαν Πογαζιοῦ δὲν ἠδυνήθην νὰ πλησιάσω. Κατὰ τὴν γνώμην μου ὅμως μόνον διὰ νυκτερινοῦ ἐγχειρήματος δυνάμεθα νὰ προσβάλωμεν. Νὰ ἐξακριβώσωμεν θέσεις σκοπῶν. Νὰ συλληφθῇ ὁ σκοπὸς ἐὰν καταστῇ δυνατὸν καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ προσβολὴ διὰ αὐτομάτων καὶ χειροβομβίδων. 'Εὰν ὁ σκοπὸς μᾶς ἀντιληφθῇ θὰ τοὺς προσβάλωμεν διὰ χειροβομβίδων, τυφεκίων καὶ ὁπλοπολυβόλου, ἀφοῦ προηγουμένως ἀποκοπῇ ὁ ἠλεκτροφωτισμός των, ὥστε νὰ ἐπέλθῃ σύγχυσις.

Αὐτὸ εἶναι πολὺ χονδρικὸν σχέδιον μέχρις ὅτου λάβω λεπτομερείας τοῦ στρατωνισμοῦ.

Ζῆδρος

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΙΓΕΝΗ ΠΡΟΣ ΓΕΝ. ΗΜΕΡΟΜ. 6.5.55

Μοῦ προξενεῖ κατάπληξιν ἡ στάσις ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ τοῦ ἐθνικόφρονος τύπου. Παρὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς καὶ πρὸς τοῦτον δι' ἐγγράφου προειδοποίησίν μου, οὗτος ἐξακολουθεῖ στάσιν ὄχι μόνον χλιαρὰν ἀλλὰ καὶ ὕποπτον ἔναντι τοῦ ἀγῶνος μας.

Μία ἀκόμη ἀπόδειξις τοῦ τοιούτου εἶναι ἡ στάσις του ἔναντι τοῦ ἀνελευθέρου νόμου περὶ τοῦ κατ' οἶκον περιορισμοῦ ὁ ὁποῖος στρέφεται ἐναντίον τῆς 'Οργανώσεως κυρίως.

'Ενῶ ὁ ἐθνικόφρων τύπος δημοσιεύῃ ἁπλῶς μίαν περίληψιν ἁπλῶς ὡς δημοσιογραφικὴν πληροφορίαν, ὁ κομμουνιστικὸς «ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ» ξεσπαθώνει ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸν νόμον τοῦτον εἰς ΚΥΡΙΟΝ ΑΡΘΡΟΝ.

"Ετσι οἱ κομμουνισταὶ κερδίζουν ἔδαφος. "Ετσι μπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ διατὶ ὁ κομμουνισμὸς ἐγιγαντώθη εἰς τὴν Κύπρον.

('Υπογρ.) ΔΙΓΕΝΗΣ.

ΜΕΛΑΝ

ΕΟΚΑ 9.5.55.

'Εν συνεννοήσει καὶ μὲ "Αγραν ἐπιζητήσατε τὸ ταχύτερον τὴν ὀργάνωσιν τῆς περιοχῆς: ΤΡΙΚΩΜΟΝ—ΜΑΝΔΡΕΣ—ΦΛΑΜΟΥΔΙ—ΔΑΥΛΟΣ, ΑΡΔΑΝΑ—ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ—ΑΓ. ΗΛΙΑΣ.

'Από τὰς κάτωθι ἀπόψεις:

(2) 'Εξευρέσεως ἀτόμων διὰ τροφοδότας καὶ πληροφοριοδότας κρυπτομένων ἀνδρῶν μας.

(1) 'Εξευρέσεως οἰκιῶν αἱ ὁποῖαι νὰ δεχθοῦν διωκόμενα μέλη μας.
(3) 'Οργανώσεως τῆς Νεολαίας εἰς τὴν ΕΟΚΑ.
(4) 'Οργανώσεως τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὴν ΕΟΚΑ.

'Η ἀνωτέρω ἐργασία θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ καλύτερον καὶ συντομώτερον ἐὰν κατορθοῦται νὰ δημιουργηθῇ εἰς ΤΡΙΚΩΜΟΝ ΟΜΑΣ ἡ ὁποία νὰ ἀναλάβῃ ταύτην.

'Αναφέρατε ἀποτελέσματα ἐνεργειῶν σας.

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ
Διγενῆς.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΑΠΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΣ ΓΕΝ. ΥΠΟ ΔΙΓΕΝΗ ΗΜΕΡΟΜ. 23.5.55.

'Επιθυμῶ ὅπως ἐνημερώσω 'Υμᾶς μὲ τὴν κατάστασιν ὅπως παρουσιάζεται σήμερον καθὼς καὶ μὲ τὸν ἀντίκτυπον τὸν ὁποῖον εἶχαν τὰ γεγονότα ἀπὸ 1ης 'Απριλίου καὶ ἐντεῦθεν ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων καὶ ἐνεργειῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Κύπρου καθὼς καὶ τῶν Τούρκων τῆς Κύπρου.

Τὰ κατωτέρω ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ τὰ φέρω εἰς γνῶσιν 'Υμῶν ἵνα ὡς πραγματικὸς 'Αρχηγὸς τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τῆς νήσου λάβετε ἀποφάσεις ἐν γνώσει πλέον τῶν γεγονότων καὶ οὐχὶ ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν ἀτόμων τῆς πολιτικῆς ἢ τοῦ κόμματος. Καὶ τοῦτο διότι περιῆλθεν εἰς γνῶσιν μου ἢ μᾶλλον εἰδοποιήθην ἐξ 'Ελλάδος ἀπὸ πρόσωπον μὲ τὸ ὁποῖον οὐδένα δεσμὸν ἔχω ὅτι διάφοροι παρασκηνιακαὶ ἐνέργειαι ἐγένοντο ἐν 'Αθήναις πέριξ τοῦ διεξαγομένου μαχητικοῦ ἀγῶνος ἐν Κύπρῳ καὶ ὅτι ἐζητήθη μάλιστα καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις μου ἐντεῦθεν.

'Η πεῖρα τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων οὓς ἀπὸ 15ετίας διεξάγω μὲ κατέστησε ἱκανὸν νὰ βλέπω τὰ συναφῆ πρὸς αὐτοὺς ζητήματα μὲ διαύγειαν καὶ νὰ ἀτενίζω πρὸς τὰ ἀποτελέσματά των μὲ ὀρθολογισμὸν ὄχι μόνον ἐπὶ στρατιωτικοῦ πεδίου ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀντικτύπου τὸν ὁποῖον δύνανται νὰ ἔχουν ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ διπλωματικοῦ τοιούτου.

Δὲν θὰ θελήσω νὰ σᾶς ἀπασχολήσω ἐπὶ τοῦ παρελθόντος καὶ τῶν διαπραχθέντων σφαλμάτων ἀκριβῶς λόγῳ ἐπεμβάσεως διαφόρων ἀτόμων, ἀλλὰ θὰ ἀρκεσθῶ νὰ σᾶς ὁμιλήσω ἐπὶ τοῦ παρόντος, πῶς διαμορφοῦται σήμερον ἡ κατάστασις καὶ ποία ἡ προοπτική μου διὰ τὸ μέλλον. Σεῖς τότε, θὰ εἶσθε ὁ ἁρμόδιος νὰ ἀποφασίσετε.

2 Κυβερνητικὰ Μέτρα.

Ἐκτὸς τῶν κατασταλτικῶν, στρατιωτικῶν καὶ ἀστυνομικῶν μέτρων τὰ ὁποῖα λαμβάνει ἡ Κυβέρνησις καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι ἀμφίβολον ἐὰν θὰ ἀπέδιδον εἰς μίαν καθολικὴν ἐξέγερσιν λαμβάνει καὶ τοιαῦτα προληπτικά, σκοπὸν ἔχοντα νὰ παραλύσουν ἐκ τῶν προτέρων καὶ σὺν τῷ χρόνῳ τὴν ἡμετέραν δρᾶσιν, ὥστε νὰ μὴ τῆς ἐπιτρέψουν νὰ ἐκδηλωθῇ ἢ ἡ ἐκδήλωσίς της νὰ εἶναι χλιαρά. Τὰ μέτρα ταῦτα νομίζω ὅτι εἶναι ἐξ ἴσου σοβαρὰ μὲ τὰ κατασταλτικὰ ἂν ὄχι καὶ σοβαρώτερα καὶ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ σκεφθῶμεν σοβαρῶς τίνι τρόπῳ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν καὶ ἐξουδετερώσωμεν.

Ταῦτα εἶναι τὰ ἑξῆς:

(α) Δολοφονίαι τῶν ἀρχηγῶν τῆς κινήσεως καὶ ἰδιὰ Ὑμῶν. Εἰς μίαν ἐπιστολὴν ἡ ὁποία ἐστάλη πρὸς τοὺς Τούρκους ἰθύνοντας ἐν Κύπρῳ, καὶ τῆς ὁποίας τὴν πατρότητα ἀποδίδω μᾶλλον εἰς τὴν Κυβέρνησιν, γράφονται τὰ ἑξῆς: (ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ δὲν ἐδημοσιεύθη): «ἀντὶ νὰ φωνάζετε, τὸ καλύτερον ποὺ θὰ ἐκάμνατε εἶναι νὰ δολοφονήσετε τὸν Ἀρχιεπίσκοπον διότι τότε οἱ Ἕλληνες ἀπασχολημένοι μὲ τὴν ἐκλογὴν νέου Ἀρχιεπισκόπου θὰ ἀπόσχουν τῆς ἑνωτικῆς κινήσεως . . .»

Σ.Τ. ΠΟΙΟΝ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΗΤΟ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ ΔΡΑΣΕΩΣ.

Τὸ Σχέδιόν μας πρέπει νὰ τείνῃ εἰς μίαν συνολικὴν συνδεδυασμένην χρῆσιν ὅλων τῶν μέσων μας, ἤτοι:

—Σαμποτάζ εἰς τὰς πόλεις καὶ τὴν ὕπαιθρον.

—Διακοπὴν συγκοινωνιῶν καὶ προσβολὴν ἀστυνομικῶν σταθμῶν ὑπαίθρου καὶ εἰ δυνατὸν στρατιωτικῶν καταυλισμῶν.

—Συγχρόνως ἐξέγερσις καὶ πρόκλησις ταραχῶν ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ τῶν κατοίκων τῆς ὑπαίθρου.

Ὁ ἀγὼν πρέπει νὰ διεξαχθῇ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ ΔΙΑΡΚΕΣΗ τοὐλάχιστον μέχρι προσεχοῦς Ὀκτωβρίου ὁπότε θὰ συζητηθῇ τὸ Κυπριακὸν εἰς τὸν Ο.Η.Ε.

Τὸ Σχέδιον τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῇ κατὰ στάδια ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ νὰ διασπείρωμεν, καταπονήσωμεν καὶ ἐκνευρίσωμεν τὰς ἀντιπάλους δυνάμεις, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ σφυγμομετρήσωμεν κατὰ πόσον θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ τελικὸν ὡς ἄνω σχέδιον ἄνευ κινδύνου νὰ κατασταλῇ ὁ ἀγὼν μας προώρως καὶ πρὸ τοῦ Ὀκτωβρίου, ἐ.ἐ.

Οὕτω:

—Ἀρχικῶς θὰ ἐπιδιώξωμεν ἐκτέλεσιν σαμποτάζ ἐντὸς τῶν πόλεων καὶ εἰς σημαίνοντας κόμβους συγκοινωνιῶν καὶ κέντρα μετὰ συγχρόνου προσβολῆς ἀστυνομικῶν σταθμῶν, ἰδίᾳ εἰς τὰς ὀρεινὰς περιοχάς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀναγκάσωμεν τὸν ἀντίπαλον νὰ διασπείρῃ τὰς δυνάμεις του.

—Ἐὰν ἡ προσπάθεια αὐτὴ εὐοδωθῇ τότε θὰ προχωρήσωμεν καὶ μὲ δρᾶσιν μικροομάδων ἐνόπλων εἰς ὀρεινὰς περιοχὰς αἵτινες θὰ χρησιμοποιοῦν τὴν μέθοδον τῶν αἰφνιδιαστικῶν προσβολῶν καὶ εἶτα τῆς ἀποκρύψεως. Στόχοι στρατιωτικοὶ καὶ ἀστυνομικοί.

Τέλος, ἐφ' ὅσον τὰ ἀνωτέρω ἔχουν ἐπιτυχίαν θὰ δυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν καὶ εἰς γενικὴν ἐξέγερσιν καὶ μαχητικὰς διαδηλώσεις εἰς τὰς πόλεις καὶ ὕπαιθρον ὑπὸ τῆς νεολαίας καὶ τοῦ ὠργανωμένου πληθυσμοῦ.

Ἀνατύπωσις ἑνὸς ἐκ τῶν ἀρχικῶν καταληφθέντων ἐγγράφων.
(Ἴδε σελίδα 7).

74

[illegible]

εν Ο.Η.Ε. Κύπρ[illegible]

[illegible]

29 Νοεμβρίου). χωρίς να το γνωρίζη ο Αρχιεπίσκο-

πος. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Αρχιεπίσκοπον [illegible]

[illegible]

[illegible] Παναγής [illegible]

[illegible] ο Αρχιεπίσκοπος

ορίσει την 25 Μαρτίου. [illegible]

[illegible]

[illegible] Αρχιεπίσκοπον

[illegible]

οριστικώς η 25 Μαρτίου [illegible]

[illegible]

[illegible]

1/ [illegible]

[illegible]

75

[illegible]

[illegible] 90% [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

2/ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Αρχιεπίσκοπος [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ΕΟΚΑ. Προς Αρχηγόν 4/6/56. r/56 (5)

Ἐλήφθη ὑμετέρα 1/6/56. [illegible] ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ [illegible]

[illegible] Λεμεσοῦ – Λευκωσίας [illegible]

[illegible] ΦΙΤΣΕΡΟΥ [illegible]

[illegible] Ο.Κ.Τ. [illegible]

[illegible] ὁ Κικέρων

Δ

'Ανατύπωσις ἐπιστολῆς πρὸς τὸν «'Αρχηγὸν» ἐκ τοῦ «"Αρεως».
("Ιδε σελίδα **53**).

Αἱ μαχητικαὶ αὐταὶ διαδηλώσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ χρησιμοποιήσουν ὡρισμένα εὐλογοφανῆ προσχήματα, προπαρασκευάζονται ἤδη ὑφ' ἡμῶν.

Αὐταὶ εἶναι ἐν γενικαῖς γραμμαῖς αἱ ἀντιλήψεις μου βάσει τῆς σημερινῆς καταστάσεως ἐν Κύπρῳ καὶ τῶν δυνατοτήτων μας.

Βεβαίως, τὸ ἀνωτέρω γενικὸν σχέδιον καὶ οἱ διαδοχικοὶ σταθμοὶ ἐπιτεύξεως του χρήζουν λεπτομερεστέρας μελέτης καὶ ἀφοῦ γίνῃ συνδυασμὸς μὲ ἀπαιτήσεις διπλωματικάς, ὁπότε θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνουν καὶ αἱ ἀναγκαῖαι τροποποιήσεις.

'Εκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον κατ' ἐμὲ δὲν ἐπιδέχεται τροποποιήσεως εἶναι ἡ ἀνάγκη ΣΥΝΕΧΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΞΑΜΕΝΟΥ ΜΑΧΗΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΔΙΟΤΙ Η ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΙΣ ΤΟΥΤΟΥ ΘΑ ΣΗΜΑΝΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΝΤΑΦΙΑΣΜΟΝ ΤΟΥ ΕΝΩΤΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΔΙΓΕΝΗ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΝΟΝ ΗΜΕΡΟΜ. 25.5.1955.

Οἱ συνάδελφοί σας ἐργάζονται καλά. 'Ο Μακρυγιάννης μοῦ ἐζήτησε ἄδειαν καὶ ἀνεχώρησε δι' 'Αθήνας γιὰ νὰ φέρῃ τὴν οἰκογένειάν του.

'Εν ὅλῳ ἦλθον ὀκτώ, οἱ ὁποῖοι καὶ χρησιμοποιοῦνται.

21)6)55.

Πρὸς 'Αρχηγόν.

Μὲ τὴν πρώτην ἔκρηξιν ἥτις θὰ σημειωθῇ θὰ κατέβουν ἀμέσως εἰς τὴν πόλιν "Αγγλοι στρατιῶται, ἀπὸ τὸ στρατόπεδον ΓΟΥΛΣΛΕΥ·

Παρ' ὅλον ὅτι δὲν ἀνηγγέλθη ἐπισήμως ἡ ἀναβολὴ τῆς ἀνόδου τοῦ Κυβερνήτου εἰς Τρόοδος ἐν τούτοις εἶναι βέβαιον ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἐξέλθῃ τῆς Λευκωσίας ματαιώσας πρὸς τοῦτο καὶ ἐπίσκεψίν του εἰς οἰκίαν ἰατροῦ Μαραγκοῦ.

'Αστυνομικοὶ διετάχθησαν ὅπως ἔχουν σβυστὰ τὰ φῶτα καὶ παρακολουθοῦν τὴν ἔξω τοῦ σταθμοῦ των κίνησιν ἀπὸ τὰ παράθυρα.

"Αγγλος ταγματάρχης εἶπεν εἰς ὑπάλληλον τοῦ γραφείου του ὅτι ἐντὸς εἴκοσι ἡμερῶν ὁ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ θὰ φονευθῇ ὁπωσδήποτε ὑπὸ Τούρκων.

Κικέρων.

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΔΙΓΕΝΗ ΤΗΝ 24ην ΙΟΥΝΙΟΥ, 1955.

24.6.55.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ λάβετε μέτρα ἀσφαλείας διὰ τὸ ἄτομόν σας.

Οἱ "Αγγλοι πρὸ τοῦ ἀδιεξόδου ὀργανώνουν τὴν δολοφονίαν σας, χρησιμοποιοῦντες ὡς ὄργανα τοὺς Τούρκους.

"Αγγλος Ταγματάρχης εἶπεν εἰς ὑπάλληλον τοῦ γραφείου του ὅτι ἐντὸς ἡμερῶν τινων θὰ δολοφονηθῆτε ὑπὸ τῶν Τούρκων.

Νομίζω ὅτι τὰ πρῶτα μέτρα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ λάβετε θὰ εἶναι τὰ ἑξῆς :

1. "Οταν πρόκειται νὰ πᾶτε κάπου νὰ μὴ τὸ ἀνακοινώνητε εἰς οὐδένα ἐκ τῶν προτέρων οὔτε εἰς τὸ περιβάλλον σας, ἀλλὰ τὴν τελευταίαν στιγμήν.
2. "Εν δεύτερον αὐτοκίνητον πρέπει νὰ ἀκολουθῇ τὸ ἰδικόν σας.
3. "Οταν πρόκειται νὰ ἱερουργήσετε προσοχὴ κατὰ τὴν εἴσοδον καὶ ἔξοδόν σας ἐκ τῆς ἐκκλησίας.

   Νομίζω ὅτι εἰς τὴν εἴσοδον τῆς ἐκκλησίας πρέπει νὰ εὑρίσκονται ἄτομα τὰ ὁποῖα νὰ παρακολουθοῦν τοὺς ὑπόπτους.
4. Προσοχὴ εἰς τὴν 'Αρχιεπισκοπὴν μὴ τυχὸν εἰσέλθουν ἐντὸς ἄτομα καὶ θέσουν δυναμίτιδα κατὰ τὴν νύκτα κάτωθεν τοῦ ὑποδωματίου σας.

Δ.

24.6.55

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΔΙΓΕΝΗ ΤΗΝ 24ην ΙΟΥΝΙΟΥ, 1955.

Ε.Ο.Κ.Α.

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ συνεχιζομένου ἀγῶνος μας εἶναι μετριώτατα ἐν σχέσει πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπεζητήσαμεν.

Ὡς καὶ ἐπανειλημμένως ἐτόνισα, προφορικῶς καὶ ἐγγράφως, κύριος στόχος ἡμῶν εἶναι : Ἡ ἐκτέλεσις προδοτῶν ἀστυνομικῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ Ἄγγλων στρατιωτικῶν.

Δευτερεύων τοιοῦτος : ἡ ἀνατίναξις κυβερνητικῶν κτιρίων.

Μέχρι σήμερον οὐδεὶς προδότης ἐξετελέσθη οὐδὲ κἂν ἀπόπειρα ἐγένετο ἐναντίον τούτου.

Ὑπὸ τῶν ὁμάδων τοὐναντίον συνεχίζεται ἡ ἄνευ ἀποτελέσματος τινος ρίψις χειροβομβίδων ἐναντίον διαφόρων στόχων χωρὶς μελέτην, χωρὶς σύστημα, τὸ τοιοῦτον τείνει νὰ ἐξαλείψῃ ἀπὸ τοὺς πολίτας αἱ ὁποῖοι συμπαθοῦν τὸν ἀγῶνα μας, τὴν πρώτην καλὴν ἐντύπωσιν ἣν ἐσχημάτισαν μὲ τὴν ἐξόρμησιν τοῦ Ἀπριλίου καὶ διερωτῶνται ἤδη ἐὰν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ κάμωμέν τι τὸ σοβαρόν.

Κατόπιν τούτων καθορίζω ὅτι στόχος ὅλων τῶν ὁμάδων θὰ εἶναι οἱ προδόται ἀστυνομικοὶ καὶ οἱ δικαστικοὶ οἱ καταδικάσαντες τοὺς ἀγωνιστάς μας· μόνον μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τούτων αἱ ὁμάδες θὰ στραφοῦν ἐναντίον τῶν Ἄγγλων στρατιωτικῶν.

Πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν αἱ ὁμάδες ὅτι οἱ καθορισθέντες στόχοι προδόται θὰ ἐκτελεσθοῦν ἔστω καὶ ἂν ὅλοι μας πρόκειται νὰ πέσωμεν.

Δὲν θὰ δώσω τὸ παράγγελμα «παύσατε» παρὰ ὅταν πέσουν αἱ κεφαλαὶ τῶν προδοτῶν οἱ ὁποῖοι καθωρίσθησαν δι' ἑκάστην ὁμάδα.

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ,
Διγενῆς.

26.6.55.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ «Χ» ΠΡΟΣ «ΑΡΧΗΓΟΝ» ΗΜΕΡΟΜ. 26.6.55

Ὁ Δ. μὲ ἐπληροφόρησε ψὲς ὅτι ὁ Κυριάκος Ἀριστοτέλους (Κυριακοῦδι) ἐπέστρεψε ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν Παρασκευὴν βράδυ διὰ νὰ διαλύσῃ ὅπως εἶπε τὴν ΕΟΚΑ. Ὁ Δ. φρονεῖ πὼς πρέπει νὰ ξεκαθαρισθῇ τὸ ταχύτερον.

Ἐσωκλείω σημείωμα πληροφοριακὸν ποὺ μοῦ ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Δ.

Πρέπει νὰ κανονισθῇ τὸ ταχύτερον μιὰ ὁμὰς προσώπων νὰ φρουρῇ τὸ βράδυ τὸν Δ. Τί φρονεῖται ἐσεῖς ;

Ὑμέτερος
(Ὑπογρ.) Χ.

ΔΙΑΤΑΓΗ ΔΙΓΕΝΗ 26.6.55.

Δὲν ἔχω νὰ ἀπευθύνω συγχαρητήρια διὰ τὴν τελευταίαν περίοδον τῆς μαχητικῆς δράσεως, διότι δὲν εἶδον ἐκ μέρους ὅλων τὴν αὐτοθυσίαν καὶ τόλμην αἱ ὁποῖαι ἐχαρακτήρισαν ὅλους κατὰ τὴν μαχητικὴν δρᾶσιν τῆς 1ης Ἀπριλίου.

Τὰ ἀποτελέσματα ἦσαν μᾶλλον ἐντυπωσιακὰ καὶ οὐχὶ τοιαῦτα τὰ ὁποῖα ἀνέμενον. Ἡ Ἀμμόχωστος ἔδειξε ἐξ ὅλων φιλότιμον προσπάθειαν, μολονότι ὅλαι αἱ ὁμάδες της ἦσαν νεωστὶ συγκροτηθεῖσαι. Ἡ Λευκωσία μολονότι ἀπετελεῖτο ἐκ παλαιῶν ὁμάδων αἱ ὁποῖαι ἔδρασαν καὶ κατὰ τὴν 1ην Ἀπριλίου, δὲν ἐδικαίωσαν τὴν προσδοκίαν μου, οἱ δὲ ἐπὶ κεφαλῆς τούτων οὐδόλως διηύθυνον τὸν ἀγῶνα τῶν ὁμάδων τούτων, αἱ ὁποῖαι οὕτω ἔπραττον κατὰ τὸ δοκοῦν.

Ἡ Λάρναξ ὑπῆρξε ἁπλῶς θεατὴς μολονότι τῆς παρεσχέθη καὶ ὑλικόν. Ἐκεῖ ὑπῆρξε λιποψυχία.

Ἡ Λεμεσὸς ὡς καὶ εἰς τὴν ἐξόρμησιν τῆς 1ης Ἀπριλίου, εἶχε ἀπόδοσιν μετριωτάτην.

Ἡ Πάφος διὰ πρώτην φορὰν δράσασα, ἀπέδωσε κάτι· ἐν τούτοις ἡ διοίκησίς της παρεσύρετο ὑπὸ ἐνθουσιασμῶν μὴ θελήσασα νὰ κινηθῇ ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν δοθεισῶν διαταγῶν μὲ ἀποτέλεσμα νὰ χαθῇ ὑλικόν. Διὰ τὸ τελευταῖον θὰ ἐπιβληθοῦν κυρώσεις ὑπὸ τῆς Ὀργανώσεως.

Ἡ Κυρήνεια δὲν ἀπέδωσε σχεδὸν τίποτε, παρὰ τὴν τόσην προπαρασκευήν. Ὑπῆρξαν καὶ ἐκεῖ λιποψυχίαι, διὰ τὰς ὁποίας θὰ ἐπιβληθοῦν κυρώσεις.

Γενικῶς, ὅμως ὅλοι παρέλειψαν νὰ ἐκπληρώσουν τὴν οὐσιωδεστέραν ἀποστολὴν ἥτις τοῖς ἀνετέθη. Τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προδοτῶν ὥστε ὄχι μόνον οὐδεὶς τοιοῦτος ἐξετελέσθη, ἀλλὰ οὔτε κἂν ἀπόπειρα ἐγένετο ἐναντίον τινός, τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ ἀποδώσω εἰς ἄλλο τι παρὰ εἰς λιποψυχίαν.

Διερωτῶμαι συνεπῶς ἐὰν μὲ τοιαύτην κατάστασιν καὶ μὲ τοιαύτην ἐπιδειχθεῖσαν διαγωγὴν τῶν διοικήσεων καὶ τῶν ὁμάδων εἶναι δυνατὸν νὰ προχωρήσω. Ἐὰν κατεβάλλετο παρ' ὅλων ἡ φιλότιμος προσπάθεια ἡ ὁποία διέκρινε ὅλους τὴν 1ην Ἀπριλίου θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ προχωρήσω περαιτέρω ὁπότε θὰ ἠλέγχαμεν τὴν κατάστασιν.

Δυστυχῶς νῦν εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐκκαθαρίσω τὴν κατάστασιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ὀργανώσεως καὶ νὰ ἀπομακρύνω τοὺς λιποψύχους ἵνα προχωρήσω μὲ τοὺς θαρραλέους. Οἱ τοιούτου εἴδους ἀγῶνες ἀπαιτοῦν ἄνδρας οἱ ὁποῖοι νὰ μὴ ὑπολογίζουν τὸν θάνατον καὶ ὄχι νὰ ἀγαποῦν τὴν ζωήν.

Αἱ ὁμάδες θὰ ἀναδιοργανωθοῦν καὶ νὰ μοῦ ἀναφερθῇ ὁ ἀριθμὸς τούτων καὶ ἡ δύναμις ἑκάστης.

Ἐπὶ τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῶν ὁμάδων νὰ μοὶ ἀναφερθῇ μέχρι τῆς 18ης Ἰουλίου.

Ὁ Ἀρχηγὸς Διγενῆς.

ΔΙΑΤΑΓΗ ΔΙΓΕΝΗ 27.6.55.

ΕΟΚΑ.

ΔΙΑΤΑΓΗ.

Ἐντέλλομαι τὰ κάτωθι :

1. Πλήρης συσκότισις τῶν κινήσεων καὶ ἐνεργειῶν τῶν ὁμάδων κρούσεως ὥστε νὰ μὴ ἀποκαλυφθῇ τι εἰς τὴν ἀστυνομίαν.
2. Αἱ ὁμάδες θὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν κατάστασιν τῆς ἠρεμίας καὶ θὰ ἀνασυγκροτηθοῦν συμφώνως κοινοποιηθείσης ἀπὸ 26ης τρεχ. διαταγῆς μου.
3. Αἱ ὁμάδες ἐκτελεστῶν θὰ εὑρίσκωνται εἰς δρᾶσιν ὥστε ὁσάκις παρουσιάζεται κατάλληλος εὐκαιρία νὰ ἐκτελοῦν προδότας ἀστυνομικοὺς καὶ δικαστικούς.
4. Ἡ ἀγορά, ἐναποθήκευσις καὶ ἡ κατάλληλη διασκευὴ ὑλικοῦ διὰ χειροβομβίδας νὰ συνεχισθῇ μὲ προφύλαξιν.
5. Αἱ ὁμάδες νὰ εἶναι πάντοτε ἕτοιμοι ὥστε ὅταν διαταχθῇ ἡ ἐπανάληψις δράσεως νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ τὴν ἀναλάβουν τὸ ταχύτερον.

Ὁ Ἀρχηγός,
Διγενῆς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΠΟ «ΘΑΛΗΝ» ΠΡΟΣ «ΑΡΧΗΓΟΝ» ΗΜΕΡΟΜ. 27.6.55.

Ἀρχηγέ,

Φέρω εἰς γνῶσιν σας ὅτι πρὸς ζημίαν ὅλων μας αἱ σχέσεις ΑΒΕΡΩΦ, καὶ ΤΑΚΗ ἔχουν ἐκτραχυνθῆ. Οὗτοι διαπληκτίζονται δημοσίως. Παρέστην δὲ μάρτυς εἰς μίαν σκηνὴν καθ' ἣν ἐνῶ διεπληκτίζοντο ὁ ἕνας ἐξ αὐτῶν εἶπε μεγαλοφώνως «ἂν πᾶμεν ἔτσι ἐν νὰ μᾶς συνάξουν οὔλλους». Πλησίον δὲ ὑπῆρχον ξένα πρόσωπα καὶ ἤκουον.

Τὸ τοιοῦτον ἀναφέρω, μετὰ λύπης μου, συμβαίνει καὶ μὲ μερικοὺς ἄλλους.

Μοῦ φαίνεται πῶς μόνον μὲ τὴν ἀλληλοκατανόησιν καὶ τὴν συνεργασίαν θὰ πᾶμεν μπροστά. ΟΦΦΙΚΙΑ, ΤΙΤΛΟΥΧΟΙ, ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΤΕΛΕΙΣ ΔΕΝ ΧΩΡΟΥΝ ΕΔΩ. Ὅταν μερικοὶ νομίζουν ὅτι εἶναι γιὰ νὰ διατάζουν καὶ οἱ ἄλλοι νὰ τοὺς προσκυνοῦν δὲν θὰ προχωρήσωμεν ποτέ. Τὰ γράφω αὐτὰ γιατὶ μερικοὺς πῆρε τὸ μυαλό τους ἀέρα. Ξεχάσανε πῶς ἀποτελοῦμεν μίαν μυστικὴν συνωμοτικὴν ὀργάνωσιν καὶ ὄχι τακτικὸν στρατὸν ποὺ ὁ ἁπλὸς στρατιώτης εἶναι ὑπόχρεως νὰ γυαλίζῃ καὶ τὰ παπούτσια τοῦ λοχία του, καὶ ὅτι ἄλλο διαταχθῇ.

Ἄν νομίζετε πῶς ἔχω ἄδικον νὰ μοῦ λεχθῇ, διότι πολλοὶ σκέπτονται ὅπως ἐγὼ καὶ σχολιάζεται δυσμενῶς ἡ στάσις μερικῶν ἄλλων.

Θαλῆς

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ «ΘΕΙΟΝ» ΑΠΟ ΡΩΜΑΝΟΝ.

Σεβαστέ μοι Θεῖε.

Θάθελα πρῶτα νὰ σᾶς πληροφορήσω ὅτι μὲ τὸν Ἀγρὸν δὲν ἔγινε τίποτε. Οὔτε πήγαμε. Οὔτε πλησιάσαμε καθόλου. Αὐτὸ ποὺ ἔγινε εἶναι ψέμμα ἦτο ὁ φόβος τῶν ἀστυνομικῶν ποὺ εἶδαν μίαν σκιὰν καὶ ἐπυροβόλησαν. Ἡ σκιὰ ὅμως ἦτο τῆς ἀκακίας (δένδρο). Καὶ γιὰ νὰ μὴ προσβαλτοῦν εἶπαν πῶς ἦσαν μασκοφόροι. Ἴσως καὶ νὰ τὄκαμαν ξεπίτηδες διὰ νὰ ἔλθῃ στρατὸς νὰ τοὺς φυλάῃ. Ὅπως καὶ ἔγινε γιατὶ τώρα εἶναι δύο αὐτοκίνητα μεγάλα. Τὸ ἕνα μὲ 8 στρατιῶτες στὴν μίαν ἄκρη τοῦ χωριοῦ μὲ συρματοπλέγματα καὶ τὸ ἄλλο στὴν ἄλλη ἄκρη.

Ἀπόψε μάθαμε ὅτι φύγανε. Σκεπτόμαστε νὰ κτυπήσωμεν τὴν Παρασκευή. Γιὰ σχέδιο δὲν μπορῶ νὰ σᾶς πῶ γιατὶ μπορεῖ νὰ ἀλλάξουν οἱ συνθῆκες. Πάντως νύκτα εἶναι δύσκολο. Μᾶλλον στὶς 7–8 τὸ βράδυ. Μπορεῖ καὶ νὰ τοὺς κτυπήσωμε καὶ στὸ δρόμο. Ἐπειδὴ φοβοῦνται πάνω στὴν μοτοσυκλέτα βάζουν καὶ μικρὰ παιδιά. Δὲν ξέρω τί νὰ γίνῃ. Τὰ αὐτοκίνητα ἂν τὰ πετύχω ἕνα μόνο σκέφτομαι νὰ κτυπήσω. Σημερινή σας διαταγὴ λέγει νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ὁπλισμός. Τί ἐννοεῖται; Μὲ τὴν ὑπόθεσιν Ἀμιάντου εἶναι ἡσυχία. Ἕνας μόνον ἄνδρας δὲν πῆγε στὴν δουλειὰ καὶ κρύβεται.

Χθὲς τὴν Δευτέρα σκοτωθήκαμε γιὰ τὸ αὐτοκίνητο τοὺς δυναμίτες, μὰ δὲν ἦλθε γιατὶ τελευταία στιγμὴ τοῦ εἶπαν νὰ μὴ πάῃ. Θὰ δοῦμε ὡς τὴν Δευτέρα. Ἀλλὰ μὲ κούρασε πολὺ αὐτὸ τὸ σχέδιο. Θὰ σᾶς γράψω ἀργότερον σχετικῶς. Καὶ ἕνα παληὸ ζήτημα εἶναι τὰ τρόφιμα τοῦ βουνοῦ. Παρακαλῶ στεῖλτε £25 γιὰ νὰ ἑτοιμασθοῦν συντομώτατα. Μισὰ στὴν Τροοδίτισσα καὶ πάνω ἀπὸ τὸν Καρβουνά. Τὰ μέρη εἶναι σχεδὸν ἕτοιμα. Λεφτὰ δὲν ἔχω τίποτα. Στείλατέ μου £30.0.0 δι' ἔξοδά μας.

Ἐπίσης τὸ φαρμακεῖο πρέπει νὰ εἶναι ἕτοιμο. Πρέπει νομίζω νὰ δώσουμε κάτι στὴν οἰκογένεια αὐτοῦ ποὺ βγῆκε ἀντάρτης.

Τώρα μοῦ εἶπαν ὅτι στὸν Ἀμίαντον ἀπέναντι ἀπὸ τὴν ἀστυνομίαν θὰ γίνῃ συντομώτατα στρατῶνας. Πήρανε καὶ τὸ μέρος σήμερα.

Γι' αὐτὰ ὅλα πῶς θὰ σᾶς εἰδοποιῶ ἐγκαίρως; Τὸ καλύτερο ἀπ' ὅλα εἶναι νὰ ἔλθετε ἐσεῖς καὶ νὰ μὲ διατάσσετε ἀπὸ κοντά. Διαφορετικὰ θὰ χάνωμεν χρυσὲς εὐκαιρίες.

Ρωμανός.

Υ.Γ. Χθὲς ἤμουνα στὴν Κακοπετριὰ μὲ τὸν κ. Παπᾶν ΛΟΚ. Ἡ ὁμὰς Κακοπετριᾶς διελύθη. Εἰς δικήν μου παράκλησιν νὰ βοηθήσουν στοὺς δυναμίτες, ἀπήντησαν, ὅσο εἶναι ὁ Πόλος ἐδῶ δὲν κάνουμε τίποτε. Ὅλοι εἶναι ἐκνευρισμένοι. Παρακαλῶ ἐπεμβῆτε διαφορετικὰ χάνομεν τὴν καλυτέραν ὁμάδα. Ἤ στεῖλτε τὸν συνάδελφόν μου, ἢ ἂν νομίζετε ὀρθὸν νὰ κατέβω ἐγὼ κάτω. Ἀρκεῖ μιὰ φορὰ νὰ τοὺς δῶ, ἀφοῦ πιστέψουν πῶς εἶμαι ὁμαδάρχης τους γιὰ νὰ ξαναρχίσουν τὸν ἀγῶνα. Κανεὶς δὲν θέλει νὰ τὸν δῇ.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ (ΑΝΕΥ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ)

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἰδικόν μας ἱερὸν ἀγῶνα ἀπελευθερώσεως, ἡ ταπεινή μας γνώμη πρὸς ἐπιτυχεστέραν διεξαγωγήν του εἶναι ἡ ἀκόλουθος (α) Ἀνάγκη πρωτίστως ἐκκαθαρίσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ μετώπου. Οἱ προδόται καὶ ἀντιδρῶντες νὰ ἐπισημανθοῦν καὶ νὰ καταγγελθοῦν διὰ προκηρύξεων εἰς τὸν Ἕλλην. λαὸν τῆς Κύπρου καὶ οἱ πλέον ἐπικίνδυνοι ἐκ τούτων νὰ ἐκκαθαρισθοῦν. Ἀποτέλεσμα τούτου θὰ εἶναι ἡ μετὰ μεγαλυτέρας ἐλευθερίας καὶ ὀλιγωτέρων κινδύνων κίνησις τῶν πατριωτῶν καὶ ἡ τρομοκράτησις τῶν προδοτῶν καὶ ἐχόντων διάθεσιν πρὸς προδοσίαν ὥστε νὰ παύσουν τὸ ἀπαίσιον ἔργον των καὶ τὴν στενὴν συνεργασίαν μὲ τὸν κυρίαρχον. Πᾶν ἄτομον τὸ ὁποῖον παρὰ ταῦτα ἤθελε ἐξακολουθήσει τὸ βδελυρὸν ἔργον συνεργασίας καὶ προδοσίας νὰ τιμωρῆται ἀμειλίκτως καὶ παραδειγματικῶς.

(β) Ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἀγῶνος μας ἐξασφαλίζεται πλήρως, καὶ ταχέως ἐὰν προσέξωμεν τὸ ζήτημα τῶν Μουχταρῶν. Ἡ τάξις αὐτὴ τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων ὅπως κατήντησαν σήμερον οἱ Μουχτάρηδες ἀποτελεῖ τὴν σπονδυλικὴν στήλην τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς. Ἡ ὁμαδικὴ παραίτησις των εἶναι φυσικὸν νὰ φέρῃ πλήρη παράλυσιν τῆς Ἀγγλικῆς διακυβερνήσεως τῆς Κύπρου. Τοῦτο εἶναι κατορθωτὸν ἐὰν οἱ γνωστοὶ διὰ τὴν δουλοφροσύνην, ζῆλον καὶ προδοτικὴν συνεργασίαν μὲ τὴν Κυβέρνησιν καθαρισθοῦν καὶ ἔπειτα διαταχθοῦν οἱ Ἕλληνες Μουχτάραι νὰ ὑποβάλουν πάντες παραίτησιν, ταὐτοχρόνως δὲ νὰ εἰδοποιηθῇ ὁ Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς νὰ ἀποφύγῃ ἀποδοχὴν διορισμοῦ εἰς ἀντικατάστασιν τῶν παυθέντων. Πᾶς τυχὸν ἀπειθαρχῶν καὶ μὴ διατεθειμένος νὰ συμμορφωθῇ νὰ τιμωρηθῇ παραδειγματικῶς.

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς ἄλλο κεφάλαιον, τὴν κατάστασιν τὴν ἐπικρατοῦσαν σήμερον ἐν Πάφῳ ἡ ὁποία ψυχικῶς ταλαιπωρεῖται περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην ἐπαρχίαν. Ἡ Πάφος ἔχει τὸ δυστύχημα κατὰ τὰς κρισιμωτάτας ταύτας στιγμὰς τοῦ ἀγῶνος μας νὰ στερῆται ἡγεσίας, καὶ ἡ θρησκευτικὴ (Μητροπολίτης) καὶ ἡ πολιτικὴ (Δήμαρχος) ὄχι μόνον οὐδεμίαν ἐμπιστοσύνην ἐμπνέει, καὶ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐθνικὴν δρᾶσιν ἢ ἔστω προσπάθειαν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἀλλὰ τοὐναντίον εἶναι ἀντιδραστικὴ καὶ προδοτικὴ τοῦ ἀγῶνος μας. Πρῶτον ὁ Μητροπολίτης κακῇ τῇ μοίρᾳ, λόγῳ τῆς θέσεώς του Ἐθνικὸς Ἀρχηγὸς τῆς Ἐπαρχίας, ἀποτελεῖ τὸ θέμα συνομιλιῶν καὶ συζητήσεων τοῦ Παφιακοῦ λαοῦ διὰ τὰς ἀξιοκατακρίτους πράξεις του. Οὐδέποτε ἄνθρωπος ἐν Πάφῳ ἔσχε τοιαύτην ταπεινὴν φήμην ὅσον αὐτός, τοῦ ὁποίου σχολιάζεται εὐρύτατα καὶ ἡ ἠθικὴ καὶ θρησκευτικὴ καὶ Ἐθνικὴ ἀτασθαλία.

Ὁπωσδήποτε κοινὴ πεποίθησις ἐπικρατεῖ ἐν Πάφῳ ὅτι ὁ ἄνω Μητροπολίτης συνεργάζεται στενῶς μὲ τὴν Κυβέρνησιν καὶ καταδίδει ὅτι ἔλθει εἰς γνῶσιν του. Διὰ τοῦτο εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ στήσωμεν ὅπως οὐδὲν μυστικὸν εἴτε παρὰ τῆς Ἐθναρχίας εἴτε παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου ἐμπιστευθῇ εἰς αὐτόν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ «ΑΡΧΗΓΟΝ» ΥΠΟ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ, ΗΜΕΡΟΜ. 28.6.55

Πρὸς Ἀρχηγόν. 28.6.55.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος «ΚΗΤΛΗ» κατέρχεται ἐκ Κυρηνείας κάθε πρωΐ περὶ ὥραν 7ην, ἐπιστρέφει εἰς Κυρήνειαν ὀλίγον πρὸ τῆς 1.30 μ.μ. Τὸ αὐτοκίνητόν του φέρει τὸν ἀριθμὸν 60ΝΒ63. Εἶναι μαύρη λιμουζίνα μάρκας «HUMBER».

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ «ΑΡΧΗΓΟΝ» ΥΠΟ «ΚΡΙΣ»

Ἀρχηγέ,

Εἶδον μετὰ λύπης μου ὅτι μὲ ἀποπέμπετε ἀπὸ τὴν ὀργάνωσιν ἔπειτα ἀπὸ τὰς τελευταίας παρεξηγήσεις. Λυποῦμαι εἰλικρινῶς καὶ ζητῶ τὴν συγγνώμην σας διότι καταλαβαίνω ὅτι ἔχω ἄδικο.

Παρακαλῶ ὅπως μὲ συγχωρήσετε καὶ νὰ ἐπιτρέψετε τὴν ἐπαναφοράν μου στοὺς κόλπους τῆς ὀργανώσεως καὶ σᾶς ὑπόσχομαι πὼς δὲν πρόκειται νὰ συμβοῦν τὰ ἴδια στὸ μέλλον.

Μετὰ σεβασμοῦ
Κρίς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΝ ΑΠΟ Ι.Κ.

Κακοπετριά,
28 Ἰουν. 1955.

Σεβαστὲ Πάτερ.

Σᾶς γράφω ἀπὸ τὴν Κακοπετριὰν ὅπου ἔχουμε ἔλθει ἀπὸ 12ημέρου περίπου.

Προχθὲς εἴχαμε πάει στὸ Καλοχωριὸ γιὰ νὰ δοῦμε τὰ ὅπλα τῆς ἐκεῖ ὁμάδος ἀλλὰ γιὰ λόγους ἀσφαλείας δὲν τὰ ἔβγαλαν διότι εἶχον παρατηρήσει κινήσεις ἄστυν. Ἡ σύζυγος μου ἀνέλαβε καὶ μετέφερε εἰς τὸν Ρωμανὸν ἐδῶ ἕνα πιστόλι χειροβομβίδα καὶ τρία ἐμπορεύματα διὰ τὴν ἐπιχείρησιν τῆς Κυριακῆς. Σᾶς παρακαλῶ διαβιβάσατε εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τὴν διαπίστωσιν ποὺ ἔκαμα διὰ τὴν ὁμάδα τῆς Κακοπετριᾶς ἡ ὁποία ἐξ αἰτίας τοῦ Πόλου κατεδικάσθη εἰς ἀδράνειαν καὶ ἐκφυλισμόν.

Τὸν Πόλον δὲν τὸν θέλει κανεὶς καὶ ἔχουν ἀπόλυτο δίκηο διότι μόνον ἐμφάνιση θέλει νὰ κάμῃ ὅπως οἱ πειραταί. Ἔχει ἐπηρεασθῆ, φαίνεται, ἀπὸ τὰ περιοδικὰ ποὺ διαβάζει.

Διὰ τὴν ὁμάδα Ρωμανοῦ πρέπει ὅλοι νὰ εἴμεθα περήφανοι. Εἶναι ὅλοι τους λεβέντες, ἀποφασιστικοὶ καὶ στὰ πρόσωπα τῶν Ρωμανοῦ—Σκουφᾶ βρῆκαν τὰ παιδιὰ δύο ἄξιους καὶ ἱκανοὺς ἡγέτας. Ὁ Θεὸς μᾶς βοηθᾶ πατέρα Σταῦρο, περισσότερο ὅμως ἂς βοηθᾶ αὐτοὺς ποὺ νοιώθουν πιὸ ἔντονα τὸ χτυποκάρδι καὶ τὴν ἀγωνία μίας τοιαύτης καταδρομικῆς ἐπιχειρήσεως.

Γιὰ ὅλα πατέρα Σταῦρο σᾶς εὐχαριστῶ θερμότατα καὶ εἴμαστε μετὰ τῆς συζύγου μου πάντοτε στὴν διάθεσίν σας.

Μετὰ σεβασμοῦ,
Ι.Κ.

Ε.Ο.Κ.Α. 28 Ἰουνίου, 1955.

ΔΙΑΤΑΓΗ.

Ἡ δευτέρα περίοδος τῶν ἐπιχειρήσεων ἡμῶν ἐπερατώθη. Τὰ ὑλικὰ ἀποτελέσματα ἦσαν κατώτερα ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἀνέμενον. Ἕκαστος τοπικὸς ἀρχηγὸς νὰ καλέσῃ τοὺς ὁμαδάρχας καὶ ὁμοῦ νὰ κάμουν μίαν αὐτοκριτικήν, νὰ ἀνεύρουν τὰ διαπραχθέντα σφάλματα καὶ νὰ λάβουν μέτρα ὥστε νὰ μὴ ἐπαναληφθοῦν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διέκρινα εἰς μερικὰς ὁμάδας εἶναι ἡ ἔλλειψις μαχητικότητος καὶ ὁρμῆς, ἐξ ἧς καὶ τὰ ἀποτελέσματα δὲν ἦσαν ἱκανοποιητικά.

Ἐὰν ἀπὸ ὑλικῆς ἀπόψεως τὰ ἀποτελέσματα δὲν ἦσαν ἱκανοποιητικά, ἀπὸ ἀπόψεως ὅμως, ἀντικτύπου εἰς τὸν διεθνῆ ὁρίζοντα καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν κοινὴν γνώμην, ἦσαν λίαν ἱκανοποιητικά.

Ἡ δρᾶσις μας ἔδειξε εἰς τὸν κόσμον ὅτι ἐν Κύπρῳ ὑπάρχει μία ἑστία ἀναταραχῶν καὶ ἀναβρασμῶν ἐναντίον τῆς ἀγγλικῆς διακυβερνήσεως καὶ μὲ σύμβολον τὴν αὐτοδιάθεσιν. Ἑστία ἡ ὁποία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σβύσῃ καὶ τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις τῆς Κύπρου δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ σβύσῃ παρὰ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα λαμβάνει. Ἡ διαπίστωσις αὐτὴ ἐκ μέρους διεθνῶν προσωπικοτήτων εἶναι πρὸς τιμήν μας καὶ συνέτεινε ὥστε νὰ ἀκουσθοῦν θερμαὶ συνηγορίαι αὐτοδιαθέσεως. Ἀποτέλεσμα τούτων ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ διπλωματία ἤρχισε νὰ συζητῆ τὸ Κυπριακὸν καὶ ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις να σκέπτεται νὰ ἀλλάξῃ τὴν ἄκαμπτον πολιτικήν της τοῦ «ΠΟΤΕ». Δὲν γνωρίζω τί εἶναι δυνατὸν νὰ προκύψῃ κατὰ τὸ διάστημα μέχρι τῆς ἐκπνεύσεως τῆς προθεσμίας τῆς ὑποβολῆς τῆς νέας Ἑλληνικῆς προσφυγῆς εἰς τὸν Ο.Η.Ε., ἐὰν δηλαδὴ θὰ καμφθῆ ἡ Ἀγγλικὴ ἀδιαλλαξία καὶ θὰ θελήσῃ νὰ συζητήσῃ τὸ Κυπριακόν, ἢ θὰ τηρήσῃ τὴν παλαιάν ἀκαμψίαν της. Ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὸ χείριστον καὶ νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν δρᾶσιν μας, ἡ ὁποία θὰ τείνῃ πλέον νὰ ἐπηρεάσῃ ὄχι μόνον τοὺς Ἄγγλους ἀλλὰ καὶ τοὺς διπλωματικοὺς κύκλους τοῦ Ο.Η.Ε. ὅταν θὰ ὑποβληθῆ ἡ Ἑλληνικὴ προσφυγὴ ἢ ὅταν θὰ συζητηθῆ.

Κατωτέρω δίδω γενικὰς ὁδηγίας, ποῦ ἀκριβῶς θὰ τείνῃ ἡ προσεχὴς δρᾶσις μας ὥστε ἕκαστος νὰ προετοιμασθῆ, θὰ ἔχω δὲ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκθέσω καὶ προφορικῶς εἰς τοὺς τοπικοὺς ἀρχηγοὺς τὰς σκέψεις μου.

Σκοπὸς τῶν προσεχῶν ἐπιχειρήσεών μας θὰ εἶναι ἡ τρομοκράτησις τῆς ἀστυνομίας καὶ ἡ παράλυσις τῆς διοικήσεώς της τόσον ἐντὸς τῶν πόλεων, ὅσον καὶ εἰς τὴν ὕπαιθρον. Ἐὰν τὸ τοιοῦτον ἐπιτευχθῆ τὰ ἀποτελέσματα θὰ εἶναι τὰ κάτωθι :

—Ἀπογοήτευσις τῶν ἀστυνομικῶν μὲ τὴν κρατοῦσαν κατάστασιν ὥστε πιθανώτατα ἐὰν δὲν μᾶς βοηθήσουν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς θὰ ἀνέχωνται τὰς πράξεις μας ἢ δὲν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὰς ἐλέγξουν.

—Συμμετοχὴ ἐνεργῶς τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν ἀσφάλειαν, πρᾶγμα ὅπερ θὰ τὸν διασπείρῃ καὶ θὰ τὸν κουράσῃ ὑπερμέτρως. Τὸ τοιοῦτον θὰ ἔχῃ ἠθικὸν ἀντίκτυπον ἐπὶ τοῦ στρατεύματος ὅστις θὰ ἐπηρεάζει καὶ τοὺς ἀρχηγούς του.

—Γενικώτερον, πρὸ τῆς ἐπιμονῆς καὶ ἐμμονῆς μας καὶ τῆς ἐκρύθμου καταστάσεως, εἶναι σχεδὸν βέβαιον ὅτι ὁ Ο.Η.Ε. ἢ ἀκόμη καὶ τὰ ἐνδιαφερόμενα μέλη τοῦ ΝΑΤΟ νὰ ζητήσουν νὰ ἐπέλθῃ μιὰ συνεννόησις.

Τὰ ἐπιδιωκόμενα ἀποτελέσματα θὰ ἐπιζητηθοῦν.

1. Διὰ δολοφονικῶν ἐνεργειῶν ἐναντίον στελεχῶν τῆς ἀστυνομίας, μὴ συμπαθούντων πρὸς ἡμᾶς ἢ διωκτῶν ἡμῶν.
2. Δι' ἐνεδρῶν ἐναντίον ἀστυνομικῶν περιπόλων εἰς τὰς πόλεις καὶ προσβολῶν ἀστυνομικῶν σταθμῶν εἰς τὴν ὕπαιθρον.
3. Διὰ παρακωλύσεως κινήσεων ἀστυνομικῶν δυνάμεων εἰς τὴν ὕπαιθρον διὰ στήσεως ἐνεδρῶν (εἴτε πρόκειται περὶ μεμονωμένων ἀτόμων ἢ ὁμάδων ἀστυνομικῶν).

Προφορικαὶ καὶ γραπταὶ ὁδηγίαι μου θὰ καθορίσουν τὸν τρόπον καὶ τὰ μέσα δι' ὧν θὰ ἐπιδιωχθοῦν τὰ ἀνωτέρω.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον ἔχω νὰ τονίσω ἰδιαιτέρως εἶναι τοῦτο : ὅτι οὐδὲν σοβαρὸν δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ ἐὰν ὅλοι δὲν ἐμπνέωνται ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς αὐτοθυσίας καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς κινδύνους, οἱ ὁποῖοι ἀπορρέουν ἀπὸ τὰ μεγάλα ἔργα.

Συνεπῶς πρὸ πάσης ἄλλης ἐργασίας νὰ τονισθῆ εἰς τοὺς ἄνδρας ἡ σημασία τοῦ ἀγῶνος μας καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀναμένομεν ἐκ τούτου.

Νομίζω ὅτι πλησιάζομεν πρὸς τὸ τέρμα. Τὸ θάρρος καὶ ἡ ὁρμὴ θὰ μᾶς δώσουν τὰ καλύτερα ἀποτελέσματα.

Ὁ Ἀρχηγός,
Διγενής.

ΟΡΚΟΣ.

Τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Κυπρίων Ἀγωνιστῶν.

Ὁρκίζομαι εἰς τὸν ἱερόν, τίμιον καὶ ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τὸν ὁποῖον διεξάγομεν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Μεγαλονήσου μας Κύπρου, ὑπὸ τοὺς ἀκολούθους ὅρους.

(α) Ὀφείλω νὰ ὑπακούω εἰς τὰς διαταγὰς τῶν ἀνωτέρων μου εἰς οἱονδήποτε δύσκολον, σκληρὸν καὶ ἐπικίνδυνον ρόλον ἤθελε μοῦ ἀνατεθῆ.

(β) Εἶμαι ἕτοιμος νὰ θυσιάσω καὶ αὐτὴν τὴν ζωήν μου χάριν τῆς ἐλευθερίας τῆς Πατρίδος μου.

(γ) Ὑπηρετῶν εἰς τὴν Ὀργάνωσιν ὀφείλω νὰ ὑπακούω εἰς τὰς διαταγάς της παραμερίζων κάθε ἐμπόδιον

(δ) Ὀφείλω νὰ τηρῶ τὰ μυστικὰ τῆς Ὀργανώσεως καθὼς καὶ τὰ ψευδώνυμα τῶν Συναγωνιστῶν.

Ὁ παραβάτης τῶν ἄνω ὅρων θὰ ἐκτελῆται ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων ἐὰν προδώση μυστικὰ ἢ ἤθελε ἀρνηθῆ διαταγάς.

Πᾶς ὅστις αἰσθάνεται φόβον, δειλίαν ἢ κλονισμὸν δὲν ὑποχρεοῦται νὰ λάβη τοιοῦτον ὅρκον.

Πᾶν μέλος ἤθελε λάβη τοιτοῦτον ὅρκον ὀφείλει νὰ ὑπογράψη τὸν ἐν λόγῳ ὅρκον μὲ τὸ νέον ὄνομα τῆς Ὀργανώσεως Ε.Ο.Κ.Α.

Ε.Ο.Κ.Α. ΔΑΒΑΚΗΝ

15.2.56

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΓΗ.

Αἱ ἐπιτεύξεις ἡμῶν κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον εἶναι αἱ κάτωθι :

1. Ἀναδιοργάνωσις καὶ ἑτοιμότης τῶν μαχητικῶν ὁμάδων (κρούσεως ΕΟΚ, ΟΚΤ.) διὰ συνολικὴν δρᾶσιν κατόπιν διαταγῆς μου.
2. Ἀναδιοργάνωσις καὶ ἑτοιμότης τῆς Νεολαίας διὰ μαχητικὰς διαδηλώσεις κατόπιν διαταγῆς μου.
   Νὰ ὀργανωθοῦν τμήματα νεανίδων καθὼς καὶ οἱ παῖδες τῶν δημοτικῶν σχολείων οἵτινες καὶ θὰ συμμετέχουν εἰς διαδηλώσεις κατόπιν διαταγῆς μου.
3. Ἐκτέλεσις προδοτῶν.
   Προσβολὴ μεμονωμένων στρατιωτικῶν.
4. Παρότρυνσις πρὸς ἀνάρτησιν σημαιῶν ἐφ' ὅλων τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Ὁ Ἀρχηγὸς
Διγενῆς.

Φαραζουλῆ.

Πρέπει νὰ κτυπήσης τὴν Κυνοῦσα. Πρὸς ἀποφυγὴν ἀπωλειῶν ἢ κακῶν συνεπειῶν δι' ἡμᾶς δέον νὰ γίνη ἀναγνώρισις ἕνα βράδυ ἐνωρίτερον.

Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐξακριβώσωμεν τὰ ἀκόλουθα :

Πόσοι οἱ φρουροὶ καὶ ποῖαι αἱ θέσεις των.

Τί φωτισμὸς ὑπάρχει καὶ τί συνήθειες ἔχουν οἱ Ἄγγλοι φρουροί.

Ἐπίσης πρέπει νὰ κανονίσης ἐκ τῶν προτέρων τὰς θέσεις τῶν ὅπλων καὶ τὰ ὅπλα τὰ ὁποῖα θὰ χρησιμοποιήσης γιὰ νὰ ἔχουν τέτοια διάταξη ὥστε καὶ ἂν ἀπαντήσουν στὴν ἐπίθεσι οἱ Κομμάντος νὰ μὴν μποροῦν νὰ σᾶς βάλουν. Ἐὰν νομίζεις ὅτι βρίσκεις τὰς θέσεις πήγαινε ἀπὸ τὰ σήμερα ποὺ εἶναι καὶ ὁ Λένοξ Μπόϋντ γιὰ τὸν ἐρχομό του. Ἐὰν πάλι θέλεις πᾶς ἀπόψε καὶ νὰ κτυπήσης αὔριον τόσο τὸ καλύτερον.

Ἀπὸ Διγενῆν πρὸς Κίμωνα. 30.3.56

Ἐγκρίνω τὴν τοποθεσίαν ὡρολογιακῶν εἰς ἀεροδρόμιον. Δὲν μοῦ καθορίζετε ὅμως ποίας διαρκείας θέλετε.

Διέταξα νὰ σᾶς δοθῆ μία ὡρολογιακὴ τῆς 1 ὥρας ἡ ὁποία ὑπολογίζω νὰ ἐκραγῆ μετὰ δίωρον λόγῳ πτώσεως τῆς θερμοκρασίας.

Νὰ καταβληθοῦν μεγάλαι προσπάθειαι διὰ τὴν καλὴν ἑτοιμασίαν τοῦ γεμίσματος διὰ νὰ μὴν ἔχωμεν ἀποτυχίαν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΠΟ «ΑΣΚΛΗΠΙΟΝ» ΗΜΕΡΟΜ. 22.5.56.

Σεβαστέ μου Ἀρχηγέ,

Σοῦ φιλῶ τὸ χέρι καὶ σὲ χαιρετῶ.

Μετὰ πολλῆς συγκινήσεως σοῦ γράφω, καὶ σὲ πληροφορῶ ὅτι τὰ λημέρια τὰ εὑρῆκαν ὅλα. Εἶχαν προδότην ἐντὸς ἑλικοπτέρου καὶ τὰ ἔδειχνε ὅλα. Ἡ συγκοινωνία διεκόπη ὁλοσχερῶς τώρα καὶ 3 ἡμέρας. Στὸν Κάμπον δὲν ἐπιτρέπουν οὔτε νὰ πᾶν οὔτε νὰ ἔρθουν. Ὑπάρχουν περὶ τὰς 2,000 στρατιωτῶν. Ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν Σχολὴν μέχρι τοῦ Ἀμπελικοῦ. Εἰς τὸν Κάμπον συνέλαβον τὸν ΜΠΟΤΣΑΡΗΝ καὶ ἀκόμη ἕναν. Εἰς Ἀγιὰν ἔχει στρατόν, εἰς Μιλικοῦρι κατεσκήνωσαν ἐντὸς τῶν κήπων. Ἀπὸ Γερακιὲς κατέβηκαν ἀπὸ Λεύκαν πρὸς τὰ πάνω καὶ περικύκλωσαν ὅλα τὰ βουνά. Θὰ ἔχουν ἔλεγχον κατὰ τὴν γνώμην μου, καὶ περικύκλωσιν, διὰ νὰ ἀποκόψουν τὴν τροφὴν καὶ νὰ τοὺς συλλάβουν. Ἐμένα ἦρθανε 4 φορὲς νὰ μὲ συλλάβουν καὶ δὲν μὲ εὑρῆκαν. Μήπως αὐτοὶ ἔλθουν πρὸς τὰ ἐκεῖ ποὺ εἶσθε ἐσεῖς. Εἰς Παναγιὰν ἔχουν τώρα στρατὸν περισσότερον ἀπὸ ἄλλας φοράς.

Τὴν ἀλληλογραφίαν δὲν μπορῶ νὰ τὴν στείλω διότι δὲν ἔχει συγκοινωνία καθόλου. Αἱ ἔρευναι αἱ ὁποῖαι γίνονται εἶναι ἀφάνταστοι. Δὲν μπορεῖ νὰ ἔλθη εἰς Κύκκον κανένα ὄχημα ἢ νὰ φύγη καὶ νὰ μὴν γίνη ἐξονυχιστικὴ ἔρευνα. Εἴμεθα πολὺ ἐπικίνδυνοι νὰ τὴν στείλωμε, καὶ σὲ παρακαλῶ ὅπως φροντίσης νὰ τὴν στείλης ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ εἶναι πιὸ κοντά σας.

Φαντάζομαι ὅτι θὰ κατασκηνώσουν εἰς τὴν Σχολήν. Κάθε λεπτὸ εὑρίσκονται κοντά μας. Αἱ ἔρευναι αἱ ὁποῖαι ἔγιναν εἶναι ἐξονυχιστικαί, δὲν ἄφησαν σημεῖον ποὺ δὲν τὸ παρετήρησαν. Εἰς τὸ μέρος ποὺ εἴχαμε τὸ πολυβολεῖον μέχρι τέλους ὑπάρχουν περὶ τοὺς 200 στρατιώτας. Ὅταν θὰ ἴδω ὅτι δὲν ἔχει κίνδυνον θ' ἀνεβῶ εἰς τὸ θρονὶν μὲ τοὺς δύο βοηθούς μου ἂν μὲ ἀφίσουν καὶ θὰ ψηλώνω τὰ χέρια μου καὶ νὰ τὰ κατεβάζω τότε νὰ ξεύρετε ὅτι παρῆλθεν ὁ κίνδυνος. Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες ἐλπίζω. Τοὺς σωφὲρ μας τοὺς πῆραν καὶ τοὺς δύο, τὸν μάγειρα καὶ δύο μοναχούς. Ὁ κίνδυνός μας εἶναι πολὺ μεγάλος. Προσέχετε ἀπὸ ὅλους τοὺς ἁμαξιτούς, τοὺς ἐλέγχουν ὅλους, μὴν χρησιμοποιήσετε καθόλου δρόμον. Ἔχει καὶ σὲ ὑψώματα καὶ παρακολουθοῦν. Μὴν ξαναστείλετε κανέναν ἐδῶ διότι ὑπάρχει κίνδυνος νὰ συλληφθῆ, καὶ τώρα ἔξω ἔχει στρατόν, μόνον ἡ Παναγία μᾶς φυλάει.

Αὐτὰ σᾶς γράφω καὶ σᾶς ἀποχαιρετῶ.

Ἡ Μεγαλόχαρη βοηθειά σας.

Ἀσκληπιός.

ΑΠΟ—ΠΡΟΣ ΑΡΧΗΓΟΝ, ΗΜΕΡΟΜ. 30.5.56.

Εἶναι ἀνάγκη λίαν συντόμως νὰ ὁρισθῇ σύνδεσμος διὰ νὰ ἐπικοινωνήσωμεν διὰ συνεννοήσεις ἐπὶ φλεγόντων ζητημάτων. Ὁ Δάμων νομίζω ὅτι εἶναι τὸ καταλληλότερον πρόσωπον πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν. Πρόκειται περὶ προσώπου ἀκεραίου χαρακτῆρος καὶ ἀξίου πάσης ἐμπιστοσύνης. Ἐλπίζω ὅτι θὰ συμφωνήσετε μαζύ μου, περὶ τοῦ ὡς ἄνω προσώπου, ἐπὶ τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν πλήρως ἐμπιστευτικὴν εἶναι ἐπικίνδυνον νὰ ἀναθέσωμεν καὶ πάλιν εἰς γυναῖκα. Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορηθῶ περὶ ἀπόψεών σας ἐν σχέσει μὲ τὴν πολιτικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος μας. Ἔχομεν ἐνδείξεις ὅτι οἱ Ἄγγλοι θὰ ἦσαν πρόθυμοι νὰ ἀποδεχθοῦν τὰς προτάσεις ΜΑΚΑΡΙΟΥ. Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀντοχὴν τῆς Ὀργανώσεως, ἡ ἐκ μέρους μας ἀνάληψις συνεννοήσεως μετὰ τῆς Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην. Ἀναμένω ἐπ' αὐτοῦ τὰς ἀπόψεις σας. Προσωπικῶς φρονῶ ὅτι θὰ πρέπει νὰ μὴν ἀπορρίψωμεν τὴν προσφοράν, τὴν ὁποίαν ἐνδεχομένως θὰ ἤθελον προτείνει οἱ Ἄγγλοι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προτάσεων τοῦ ΜΑΚΑΡΙΟΥ.

Ἡ γνώμη μου αὐτὴ βασίζεται ἐπὶ τῶν σοβαρῶν κινδύνων οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ προέλθουν ἀπὸ μίαν γενίκευσιν τῆς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τούρκων διαμάχης, καὶ ἀπὸ τὴν προδοτικὴν στάσιν τῶν ἀριστερῶν. Ἐν πάσει περιπτώσει θὰ ἤθελα ἐν προκειμένῳ τὰς ἀπόψεις σας λίαν συντόμως.

Νοεῖται ὅτι μετὰ τὸν καταρτισμὸν τοιούτου συντάγματος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προτάσεων ΜΑΚΑΡΙΟΥ θὰ κληθῇ οὗτος εἰς Λονδῖνον πρὸς τελικὴν διευθέτησιν.

Φρονῶ ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ σταματίσῃ τὸ ἐναντίον τῆς Coca Cola μποϊκοτάζ.

Ὁ τύπος ἀνέγραψε τὴν πληροφορίαν ὅτι τρεῖς Τοῦρκοι ἐκ Τουρκίας, εἷς στρατηγὸς καὶ δύο ἀξιωματικοὶ ἀφίχθησαν τελευταίως εἰς Κύπρον καὶ ἐκτελοῦν περιοδείαν μὲ πολιτικὴν περιβολὴν ὡς ἐμπορευόμενοι.

Ἀναμένω συντόμως τὰς ἀπόψεις σας ἐν σχέσει μὲ τὸ προτεινόμενον πρόσωπον τὸ ὁποῖον θὰ πρέπῃ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς σύνδεσμος καὶ διὰ τὸ πολιτικὸν ζήτημα.

Ἀπὸ Διγενῆν. 1.6.56.

Ὡς πρὸς τὸ πολιτικὸν ζήτημα αἱ ἀπόψεις μου εἶναι αἱ ἑξῆς:

Εἶμαι σύμφωνος ὅπως ἐπαναληφθοῦν αἱ συζητήσεις μὲ βάσιν τὰς προτάσεις Μακαρίου. Τὸ ζήτημα ὅμως ἔγκειται ποῦ θὰ καταλήξουν τελικῶς οἱ συζητήσεις· δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ καμμία ὑποχώρησις ἐκ μέρους μας ἐπὶ τῆς οὐσίας τῶν προτάσεων τούτων, τοὐναντίον πρέπει νὰ ἐπιμείνωμεν εἰς τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἀποδοχήν των.

Ἡ Ὀργάνωσις θὰ πράξῃ τὸ καθῆκον της ὅπως καὶ μέχρι τοῦδε. Ἐνόσῳ ζῶ δὲν πρόκειται νὰ ὑποκύψωμεν ἀλλὰ θὰ ἀγωνισθῶμεν μέχρις ὅτου πέσωμεν ἢ νικήσωμεν.

Δὲν γνωρίζω ἐπὶ πόσον ἀκόμη χρόνον θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ κρατίσωμεν τὸν ἀγῶνα· διότι ὑπάρχουν πολλοὶ ἀστάθμητοι παράγοντες οἱ ὁποῖοι εἶναι οἱ ἑξῆς:

Ἐὰν ὁ Χάρτιγκ θὰ δεχθῇ ἢ οὔ καὶ ἄλλας ἐνισχύσεις. Νομίζω ὅτι ἡ δύναμις τοῦ στρατοῦ του ὑπερβαίνει νῦν κατὰ πολὺ τὰς 20.000 καὶ ὅτι ἔχει δεχθῇ πρό τινος καὶ ἄλλας ἐνισχύσεις.

—Ποία ἡ ἀντίδρασις τῆς Τουρκικῆς μειονότητος;

—Ἐὰν θὰ δεχθῶ ἐνισχύσεις εἰς μέσα καὶ πόσα. Μέχρι τῆς στιγμῆς ἀγωνίζομαι σχεδὸν μὲ τὰ μέσα ποὺ ἔφερα ἐξ Ἑλλάδος, λαβὼν ἐλάχιστα τοιαῦτα ὡς ἐνίσχυσιν.

Ἐν συμπεράσματι, δεδομένης τῆς μεγίστης ἀριθμητικῆς δυνάμεως τοῦ ἀντιπάλου, ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιβάλωμεν λύσιν δυναμικήν. Ἐπιβάλλεται συνεπῶς ὅπως τὰ ἄριστα μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα τῆς δυναμικῆς ἐνεργείας μας, ἐκμεταλλευθοῦν πολιτικῶς. Καὶ ἐκεῖ πρέπει νὰ τείνουν αἱ προσπάθειαι Ὑμῶν.

ΕΟΚΑ.

ΠΡΟΣ ΑΡΧΗΓΟΝ. 4.6.56.

Ἐλήφθη ὑμετέρα 1.6.56. Προγενεστέρα διαταγὴ ὑμῶν διὰ τῆς ὁποίας μοῦ ἀναθέτετε τὴν διοίκησιν τῆς Ζώνης τῆς περιοχῆς Λεμεσοῦ δὲν ἐλήφθη.

Παρακαλῶ κατατοπίσατέ με σχετικῶς.

Μόλις παραλάβω αὐτόματα ἐκ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ θὰ σᾶς ἀναφέρω.

Ἀνησύχησα πάρα πολὺ δι' ὑμᾶς κατὰ τὰς τελευταίας ἐρεύνας. Δυστυχῶς προσωπικῶς οὐδὲν ἠδυνάμην νὰ κάμω διότι δὲν εἶμαι εἰσέτι ἱκανὸς διὰ μακρυνὰς πορείας. Ἐδοκίμασα νὰ φύγω μὲ τὴν ὁμάδα ἀλλὰ τρομεροὶ πόνοι μὲ ἠνάγκασαν νὰ παραιτηθῶ.

Ἡ μία ἐκ τῶν ὁμάδων ἀπέτυχε εἰς ἠλεκτρικὴν ἀνατίναξιν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Λεμεσοῦ-Λευκωσίας λόγῳ ἀφλογιστίας πυροκροτητῶν. Ἡ ἑτέρα ἐπὶ ἑβδομάδα καὶ πλέον εὑρίσκετο συνεχῶς εἰς ἐνέδραν πρὸς Ἀμίαντον χωρὶς νὰ ἐπιτύχουν στόχον.

—Ἔχω δώσει τώρα ὁδηγίας ὅπως ἐπιτεθοῦν τῆς φρουρᾶς ΜΙΤΣΕΡΟΥ διὰ τῶν Μπρὲν καὶ τῶν ἀραβίδων, ἐνῶ τὰ ἐλαφρὰ αὐτόματα θὰ ἐνισχύσουν ὁμάδας Ο.Κ.Τ. αἱ ὁποῖαι θὰ ἐνεδρεύουν.

Αἱ ἀνωτέρω ἐνέργειαι διετάχθησαν κατόπιν προφορικῶν διαταγῶν σας, δι' ἀνάπτυξιν ἐντόνου δράσεως μόλις ὁ Χάρτιγκ ἀφιχθῇ εἰς Λονδῖνον ὡς μὲ ἐπληροφόρησε πρὸ τῆς συλλήψεώς του ὁ Κικέρων.

Διατάξατε ἐὰν ἐγκρίνητε τὴν ἀπαγωγὴν Ἄγγλων ἱερέων. Σημειωτέον ὅτι οὗτοι ὁπλοφοροῦν καὶ λαμβάνουν μέρος εἰς ἐρεύνας εἰς ὁδοφράγματα.

—Νομίζω ὅτι κάπου πρέπει νὰ ἀσφαλισθῆτε Ἀρχηγὲ καὶ νὰ μὴ ἐκτίθεσθε εἰς τόσους κινδύνους.

Ἡ ἀπώλεια πέντε ἢ δέκα ἐξ ἡμῶν δὲν προξενεῖ καὶ μεγάλον κώλυμα εἰς τὸν ἀγῶνα, ἐὰν ὅμως παρ' ἐλπίδα ἀπολέσωμεν ὑμᾶς, ὁ ἀγὼν θὰ ξεφτύσῃ ἀμέσως μὲ ἀποτέλεσμα ἐντὸς ἐλαχίστου πλέον χρονικοῦ διαστήματος νὰ διαλυθῶμεν καὶ τότε ὅλα χάνονται.

(Ὑπογρ.) ΑΡΗΣ.

ΕΟΚΑ.

ΠΡΟΣ ΑΡΧΗΓΟΝ.

Εἰς τούτους ἀπέστειλα 3 κυνηγετικὰ τυφέκια καὶ ἀνάλογα πυρομαχικά. Ὑπῆρχον ὡσαύτως ἐντὸς κρύπτης τὴν ὁποίαν ἐγνώριζε μόνον ὁ παπᾶς.

Ὁ Μίτας καὶ πυρπολητής, οἵτινες ὡς γνωστὸν ἠρνήθησαν νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των, ὁπουδήποτε ἤθελε διατάξῃ ἡ ὀργάνωσις, παρηκολούθησαν τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς ἔκλεψαν ὅλον τὸν ὁπλισμόν.

Ὅταν δὲ τοὺς ἐζητήθη νὰ τὸν ἐπιστρέψουν ἠρνήθησαν δηλώσαντες ὅτι θὰ ἐργασθοῦν μόνοι τους χωρὶς νὰ λαμβάνουν διαταγὰς ἀπὸ κανένα. Σημειωτέον ὅτι ὁ Μίτας ἔχει εἰς τὴν κατοχήν του καὶ τὸ κυνηγετικὸν τὸ ὁποῖον ἀφηρέθη ἀπὸ τὸν ἀστυνομικὸν σταθμὸν Ἀμιάντου.

Πάντως εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ τοὺς ἐκτελέσω ἐὰν ἀρνηθοῦν νὰ παραδώσουν τὸν ὁπλισμὸν εἰς τοὺς δικούς μου.

ΑΡΗΣ.

Στὸν τομέα μας θὰ εἶναι ἀραιότεραι αἱ ἐνέδραι μας διὰ τὸν λογον ὅτι εἰς ὅλους τοὺς δρόμους, τὰ περιτειχίσματα, φράκται καὶ δένδρα ἀπεκόπησαν καὶ ἐκαθαρίσθησαν εἰς βάθος 10 μέτρων ἑκατέρωθεν τοῦ δρόμου, ὥστε εἶναι προβληματικὴ ἡ δημιουργία ἐνεδρῶν. Πρὸς τοῖς ἄλλοις, αἱ περίπολοι ἠραιώθησαν καὶ χρησιμοποιοῦν μικρὰ μπλόκια αἰφνιδίως, καὶ ἐπικουρικοὺς εἰς αὐτοκίνητα, κλειστὰ συνήθως βάν. Ὡς ἐκ τούτου θὰ ἐπιδιώξωμεν νὰ κτυποῦμεν σὲ δρόμους ὅπου ἡ κίνησις νὰ εἶναι ἐν μέρει ἀραιά, καὶ σὲ σαμποτάζ ἐζήτησα δὲ ἀπὸ ΚΟΡΑΗΝ νὰ μᾶς στείλῃ ὡρολογιακές.

Τσαμ[illegible]

(1|56) ①

22.5.1956.

Σεβαστέ μου Ἀρχηγέ,

Σοῦ φιλῶ τό χέρι, καί σέ χαιρετῶ.

Μετά πολλῆς συγκινήσεως σοῦ γράφω, καί σέ [illegible]

[illegible]

Ἀνατύπωσις μέρους ἀρχικῆς ἐπιστολῆς πρός τόν «Ἀρχηγόν» ἐκ τοῦ «Ἀσκληπιοῦ»—(Ἴδε σελίδα 51).

386

Ε.Ο.ΚΑ. 24/6/55

ΔΙΑΤΑΓΗ

Τά ἀποτελέσματα (τοῦ ἐπαναστατικοῦ ἀγῶνος μας) εἶναι μετριώτερα ἐν σχέσει πρός ἐκεῖνο τό ὁποῖον ἐπερίμενον.
Ὡς καί ἐπανειλημμένως ἐτόνισα, προφορικῶς καί ἐγγράφως, κύριος στόχος ἡμῶν εἶναι: Ἡ ἐκτέλεσις προδοτῶν ἀστυνομικῶν καί ἐν συνεχείᾳ ἄλλων στρατιωτικῶν. Δευτερεύων τοιοῦτος: ἡ ἀνατίναξις κυβερνητικῶν κτιρίων.
Μέχρι σήμερον οὐδείς προδότης ἐξετελέσθη οὐδέ κἄν ἀπόπειρα ἐγένετο ἐναντίον τούτων.
Ὑπό τῶν ὁμάδων, τοὐναντίον, συνεχίζεται ἡ ἄνευ ἀποτελέσματός τινος ρίψις χειροβομβίδων ἐναντίον διαφόρων στόχων χωρίς μεθόδου, χωρίς σύστημα. Τό τοιοῦτον τείνει νά ἐξαγριώσῃ αὐτούς [illegible] ὅπως [illegible] τόν ἀγῶνα μας [illegible] ἐκτίμησιν [illegible] μέ τήν ἐξόφλησιν τοῦ [illegible] διαφωτίσωμεν ἐάν θέλομεν [illegible] νά

Διαταγή ὑπογεγραμμένη ὑπό τοῦ «Διγενῆ» (Γρίβα), ἡμερομηνίας 24.6.55. (Ἴδε σελίδα 44).

ό
ΑΡΧΗΓΟΣ
Διγ…

Ἀνατύπωσις μέρους ἑνὸς ἐκ τῶν ἀρχικῶν ἐγγράφων ὑπογεγραμμένων ὑπὸ τοῦ «Διγενῆ» (Γρίβα)—(Ἴδε σελίδας 8 – 9).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.

ΚΥΠΡΟΣ—Μερικὰ Γεγονότα.

Ἡ Νῆσος Κύπρος, ἥτις εὑρίσκεται ὑπὸ Βρεττανικὸν ἔλεγχον ἀπὸ τοῦ 1878 κατέχει στρατηγικὴν θέσιν εἰς τὴν βορειο-ανατολικὴν γωνίαν τῆς Μεσογείου. Γεωγραφικῶς ἀποτελεῖ προέκτασιν τῆς Ἀνατολίας, κειμένη εἰς ἀπόστασιν μόνον 50 μιλίων νοτίως τῆς Τουρκίας. Εἰς ἀπόστασιν 60 μιλίων πρὸς ἀνατολὰς εὑρίσκεται ἡ Συρία, 240 μιλίων πρὸς νότον ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Διῶρυξ τοῦ Σουέζ, ἐνῶ αἱ Ἀθῆναι εὑρίσκονται 500 μίλια πρὸς δυσμάς.

Ἐπὶ 2,500 ἔτη ἡ Κύπρος ὑπῆρξε τὸ σταυροδρόμιον μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, κυβερνηθεῖσα διαδοχικῶς ὑπὸ τῶν Φοινίκων καὶ τῶν Αἰγυπτίων, τῶν Περσῶν καὶ τῶν Ἀράβων, τῶν Ρωμαίων, Λουζινιανῶν, Γενουατῶν καὶ Ἑνετῶν. Κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καθὼς καὶ ὑπὸ τοῦ Ριχάρδου τοῦ Λεοντοθύμου. Τὸ 1571 ἡ νῆσος κατελήφθη ὑπὸ τῶν Τούρκων οἱ ὁποῖοι τὴν ἐκράτησαν ἐπὶ 300 καὶ πλέον ἔτη μέχρις ὅτου, τὸ 1878, παρεχώρησαν τὸν ἔλεγχον εἰς τὴν Βρεττανίαν, κατόπιν συνθήκης συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν—

> «ἐὰν ἐκδηλωθῇ οἱαδήποτε ἀπόπειρα εἰς τὸ μέλλον ὑπὸ τῆς Ρωσσίας πρὸς κατάληψιν καὶ ἄλλων (Τουρκικῶν) ἐδαφῶν εἰς τὴν Ἀσίαν .... ἡ Ἀγγλία ἀναλαμβάνει νὰ βοηθήσῃ τὸν Σουλτάνον εἰς τὴν ὑπεράσπισίν των ... Διὰ νὰ ὑπάρξῃ ἡ ἀναγκαία προϋπόθεσις πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ὑποχρεώσεών της, ὁ Σουλτάνος συγκατατίθεται εἰς τὴν παραχώρησιν τῆς νήσου Κύπρου διὰ νὰ κατέχεται καὶ διοικῆται ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας.»

Τὸ 1914 ὅτε ἡ Τουρκία εἰσῆλθεν εἰς πόλεμον παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων, ἡ Βρεττανία προσήρτησε τὴν νῆσον. Ἡ προσάρτησις ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάνης καὶ τὸ 1925 ἡ Κύπρος κατέστη Ἀποικία τοῦ Στέμματος.

Ἀπὸ τῆς Βρεττανικῆς κατοχῆς τῆς Κύπρου, ἐσημειώθη σημαντικὴ πρόοδος εἰς τὸ οἰκονομικὸν καὶ τὸ κοινωνικὸν πεδίον. Ἔνδειξις τούτου εἶναι ἡ σταθερὰ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ ἀπὸ 186.000 εἰς πλέον τῶν 500.000. Περὶ τὰ 80 τοῖς ἑκατὸν τοῦ λαοῦ εἶναι Ἑλληνόφωνοι (ἄνκαι ἡ νῆσος οὐδέποτε ἀνῆκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα) καὶ περὶ τὰ 18 τοῖς ἑκατὸν εἶναι Τουρκόφωνοι.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.

«Ἀναγνώρισις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου (εἰς τὰ μεταγενέστερα ἔγγραφα) καὶ τῶν κωδικοποιημένων ὀνομάτων μερικῶν ἐκ τῶν ἡγετικῶν τρομοκρατῶν.»

Εἶναι προφανῶς σημαντικὸν νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ταυτότης τοῦ Γενικοῦ, Γεν. ἢ Γ., ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ἀνώτερος τοῦ Γρίβα. Ἐκ τῶν κάτωθι καθίσταται σαφὲς ὅτι τὰ κωδικοποιημένα αὐτὰ ὀνόματα ἀναφέρονται εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Μακάριον.

Εἰς τὰ προγενέστερα ἡμερολόγια ὁ Γρίβας ἀναφέρεται εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ὡς «ὁ Ἀρχιεπίσκοπος» ἢ «ὁ Μακάριος.» Ἄλλα μέλη ἐπίσης τῆς ὀργανώσεως ἀναφέρονται ὀνομαστικῶς. Μετὰ τὴν σύλληψιν τοῦ ἱστιοφόρου Ἅγιος Γεώργιος, ἡ ὁποία παρεμπιπτόντως συμπίπτει χρονολογικῶς μὲ τὴν ἔναρξιν τοῦ τρίτου ἡμερολογίου τοῦ Γρίβα, ὁ Γρίβας ἀπεφάσισε νὰ λάβῃ αὐστηρότερα μέτρα διὰ τὴν ἀσφάλειάν του καὶ ἀναφαίνεται ὁλόκληρος σειρὰ κωδικοποιημένων ὀνομάτων. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀναφέρεται ὡς «Γενικός», «Γεν.» ἢ «Γ». Τοῦτο καθίσταται προφανὲς ἐκ τῶν ἀκολούθων παραδειγμάτων.

(α) Εἰς τὸ τρίτον καὶ εἰς ὅλα τὰ ἑπόμενα ἡμερολόγια, καὶ εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν ἡμερομηνίας μετὰ τὴν 28ην Ἰανουαρίου, 1955 (τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἱστιοφόρου), ὁ Γρίβας ἀναφέρεται εἰς τὸν «Γενικὸν», «Ι εν.» ἢ «Γ» ἐπὶ τῶν ἰδίων θεμάτων καὶ τῶν αὐτῶν ζητημάτων ὡς ἀνεφέρετο καὶ εἰς τὸν «Ἀρχιεπίσκοπον» ἢ τὸν «Μακάριον» εἰς τὰ πρῶτα δύο.

(β) Εἰς μίαν καταχώρησιν ἡμερομηνίας 11ης Ἰανουαρίου εἰς τὸ δεύτερον ἡμερολόγιον ὁ Γρίβας ἀναφέρει ὅτι ἐζήτησε παρὰ τοῦ «Ἀρχιεπισκόπου»· ὅπως καθορίσῃ ἡμερομηνίαν διὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐνεργῶν ἐπιχειρήσεων ὑπὸ τῆς ΕΟΚΑ. Ἀναφέρει ἐπίσης ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καθορισθεῖσα ἡμερομηνία ἦτο ἡ 25η Μαρτίου, 1955. Ὁ Γρίβας ἔγραψε μίαν ἐπιστολὴν τὴν ὁποίαν κατεχώρησεν εἰς τὸ τέταρτον ἡμερολόγιον ὡς σταλεῖσαν πρὸς τὸν «Γεν.» καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐπανελάμβανε ὅτι ἦτο ἕτοιμος, καὶ διὰ τῆς ὁποίας ἐζήτει τὸν τελικὸν καθορισμὸν τῆς ἡμερομηνίας κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ ἀρχίσουν αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς ΕΟΚΑ.

(γ) Πρὸ τῆς 28ης Ἰανουαρίου, 1955, ὁ Γρίβας ἀνέφερε σαφῶς ὅλας τὰς προμηθείας του εἰς ὅπλα εἰς τὸν «Ἀρχιεπίσκοπον». Ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰανουαρίου, 1955, ἐπὶ παραδείγματι, ὑπάρχει εἰς τὸ ἡμερολόγιον μία καταχώρησις ἡ ὁποία ἀναφέρει ὅτι ὁ «Ἀρχιεπίσκοπος» κατέβαλε 65.000.000 τὴν 5ην Ἰανουαρίου, 1955, εἰς τοὺς Γαζουλέαν καὶ Εὐσταθόπουλον διὰ τὴν ἀγορὰν ὅπλων. Μετὰ τὴν 28ην Ἰανουαρίου, 1955, καὶ εἰς ἐπιστολὴν ἡμερομηνίας 13ης Φεβρουαρίου, 1955, ὁ Γρίβας ἀποτείνεται διὰ τὴν ἀγορὰν 50 πιστολίων εἰς τὸν «Γεν.» καὶ οὐχὶ πλέον εἰς τὸν «Ἀρχιεπίσκοπον». Ὁ Γρίβας δυσκόλως θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνεύρῃ νέον Ἀρχηγὸν καὶ νέον Προμηθευτὴν ὅπλων εἰς τὸ μεταξὺ τῶν δύο ὡς ἄνω ἡμερομηνιῶν διάστημα (ἤτοι μεταξὺ τῆς 11ης Ἰανουαρίου, 1955 καὶ τῆς 13ης Φεβρουαρίου, 1955), εἰδικώτερον ἐφ' ὅσον ὁ Γρίβας συνεχίζει μετὰ τὴν 28ην Ἰανουαρίου, 1955, νὰ ἀναφέρῃ εἰς τὸν «Γεν.» τὰς κινήσεις τῶν ὑπὸ τὰς διαταγάς του ὁμαδαρχῶν, καὶ νὰ παρέχῃ εἰς αὐτὸν γενικὰς πληροφορίας ὅσον ἀφορᾷ τὴν ΕΟΚΑ, κατὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον ἔπραττε οὕτω καὶ πρὸς τὸν «Ἀρχιεπίσκοπον» πρὸ τῆς 28ης Ἰανουαρίου, 1955.

(δ) Εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του ἡμερομηνίας 22ας Μαΐου, 1955, ὁ Γρίβας ἀναφέρει ὅτι ὁ «Γεν.» ἀναμένεται νὰ φθάσῃ τὴν Τρίτην 24ην Μαΐου. Τὴν Κυριακὴν 22αν Μαΐου, 1955, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εὑρίσκετο ἐν Καΐρῳ καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν ὁ ἐγχώριος Κυπριακὸς Τύπος ἀνέγραψεν εἴδησιν προερχομένην ἐκ Καΐρου ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀνεμένετο νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Κύπρον κατὰ τὴν ἑπομένην ἑβδομάδα—πιθανῶς τὴν Τρίτην 24ην Μαΐου. Ὡς γεγονὸς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐπέστρεψεν εἰς Κύπρον, ἄνευ προειδοποιήσεως, τὴν Παρασκευήν, 27ην Μαΐου. Ὁ Γρίβας ἐσημείωσεν τοῦτο εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

(ε) Εἰς τὰς καταχωρήσεις τοῦ ἡμερολογίου του τῆς 3ης, 4ης καὶ 6ης Ἰουνίου, ὁ Γρίβας ἀναφέρεται εἰς τὴν συνάντησίν του μετὰ τοῦ «Γεν.» εἰς τὸ Μετόχιον Κύκκου ὀλίγον ἔξωθι τῆς Λευκωσίας κατὰ τὴν 7ην Ἰουνίου—καὶ περιγραφὴ τῆς συναντήσεως ἐκείνης (ἥτις ἐπραγματοποιήθη κατὰ τὴν 7ην) δίδεται ὑπὸ τοῦ Γρίβα εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ καταχώρησιν εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του, ἡμερομηνίας 7ης Ἰουνίου, ἥτις καταλήγει ὡς ἑξῆς:

«Ἀπεχωρίσθημεν μὲ τὴν εὐλογίαν του: καλὴν ἐπιτυχίαν.»

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ὅστις ὑπηρέτησε ὡς δόκιμος ἐν Κύκκῳ, συχνάκις ἐπεσκέπτετο τὸ Μετόχιον, καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι οὗτος εὑρίσκετο ἐν Λευκωσίᾳ κατὰ τὴν 7ην Ἰουνίου, 1955.

(στ) Εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του τῆς 23ης Ἰουνίου ὁ Γρίβας ἀναφέρει: «Ἔστειλα ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Γεν. συμβουλεύων αὐτὸν νὰ λάβῃ μέτρα διὰ τὴν προστασίαν τῆς ζωῆς του κατόπιν πληροφοριῶν ὅτι οἱ Τοῦρκοι ὀργανώνουν τὴν δολοφονίαν του.» Τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης παρατίθεται εἰς τὴν σελίδα 21, τὰς σελίδας 60—1 καὶ αἱ ὡς ἄνω παράγραφοι β, γ καὶ δ καταδεικνύουν ὅτι αὕτη ἀπηυθύνετο πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον.

(ζ) Εἰς ἐπιστολὴν ἡμερομηνίας 23ης Μαΐου ἀπευθυνομένην ὑπὸ τοῦ Γρίβα πρὸς τὸν «Γεν.» οὗτος ἀναφέρεται εἰς τὸν «Γεν.» ὡς «τὸν πραγματικὸν ἀρχηγὸν τοῦ ἐθνικο-ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος». Εἶναι ἀκατανόητον οἱοσδήποτε φιλενωτικὸς νὰ ἀποδίδῃ αὐτὸν τὸν χαρακτηρισμὸν εἰς οὐδένα ἄλλον εἰμὴ εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Μακάριον.

(η) Ἡ ἰδία ἐπιστολὴ ἀναφέρεται περαιτέρω εἰς τὴν φημολογουμένην δολοφονίαν «Ὑμῶν» καὶ «Ὑμῶν καὶ τοῦ Δέρβη» ὡς ἑξῆς:—

«Ἀντὶ νὰ φωνασκῆτε καλύτερον θὰ ἦτο νὰ δολοφονήσετε τὸν Ἀρχιεπίσκοπον διότι τότε οἱ Ἕλληνες θὰ ἦσαν ἀπησχολημένοι μὲ τὴν ἐκλογὴν νέου Ἀρχιεπισκόπου καὶ θὰ ἀπέσχον τοῦ ἑνωτικοῦ κινήματος....»

(Προσέξατε τὸ κεφαλαῖον «Υ» εἰς τὸ «Ὑμῶν» τοῦτο εἶναι χαρακτηριστικὸν τῶν τοιούτων παραπομπῶν εἰς τὰ περισσότερα τῶν ἐγγράφων—καὶ τοῦτο θὰ ἐπεφυλάσσετο μόνον διά τινα ὅστις κατεῖχε ὑψηλόν τι λειτούργημα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν).

Ἡ ταυτότης τοῦ Γρίβα καὶ τοῦ Διγενῆ δὲν ἔχει σοβαρῶς ἀμφισβητηθῆ, ἀλλὰ τὰ ἔγγραφα μὲ τὸν γραφικὸν χαρακτῆρα τοῦ ἰδίου τοῦ Γρίβα καὶ τὰ φωτογραφικὰ τεκμήρια θέτουν τοῦτο πέραν πάσης ἀμφιβολίας. Ἐπὶ πλέον δύο περαιτέρω σημαντικὰ σημεῖα ἐγείρονται ἐκ τοῦ περιεχομένου τῶν καταληφθέντων ἡμερολογίων:—

(α) Εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του τῆς 13ης Φεβρουαρίου, 1955, ὁ Διγενὴς ἀναφέρει ὅτι τὸ Τρίκωμον εἶναι ἡ γενέτειρά του. Τὸ χωρίον τοῦτο εἶναι ἐπίσης καὶ ὁ τόπος ὅπου ἐγεννήθη ὁ Γρίβας.

(β) Ἡ καταχώρησις εἰς τὰ ἡμερολόγια τοῦ Γρίβα, ἡμερομηνίας 3ης Ἰανουαρίου, 1955, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔγινε ὑπὸ οἱουδήποτε ἄλλου εἰμὴ τοῦ Γρίβα, καθ' ὅτι ὁ γράφων ἀναφέρει ὅτι τοῦ ἐδόθη δελτίον πληροφοριῶν ἐκ τοῦ ὁποίου καθίσταται ἀπολύτως σαφὲς ὅτι αἱ ἀρχαὶ γνωρίζουν περὶ τῆς ἀφίξεώς «μου». Κατόπιν ἀκολουθεῖ ἀντίγραφον τοῦ ἀναφερομένου δελτίου. Τοῦτο ἀναφέρεται εἰς ἀστυνομικὰς πληροφορίας συμφώνως πρὸς τὰς ὁποίας ὁ Συνταγματάρχης Γρίβας εἶχεν ἐπιστρέψει εἰς Κύπρον. Εἶναι συνεπῶς ἀκατανόητον ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἠδύνατο νὰ εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Γρίβαν. Τὸ πλῆρες κείμενον τοῦ ἡμερολογίου τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ἔχει ὡς ἀκολούθως, τὸ δὲ δελτίον πληροφοριῶν ἦτο Ἀγγλιστί:

«Κατόπιν μοῦ ἔδωσε δελτίον πληροφοριῶν τῶν ἐνταῦθα ἀρχῶν δι' οὗ ἐμφαίνεται ὅτι ἔλαβον γνῶσιν τῆς ἐδῶ ἀφίξεώς μου.» Τὸ δελτίον ἔχει ὡς ἀκολούθως:—

«Τὸ γεγονὸς ὅτι ὀργάνωσις ἐν Ἑλλάδι δυνατὸν νὰ λάβῃ ἐνεργὸν μέρος ἐν Κύπρῳ διὰ τὸ Ἑνωτικὸν ζήτημα ἦλθεν εἰς τὸ προσκήνιον ὅτε τὴν 24ην Νοεμβρίου ἐλήφθη πληροφορία, ἔκ τινος προηγουμένως μὴ δοκιμασθέντος

πληροφοριοδότου, ὅτι ὁ Συνταγματάρχης Γρίβας, γεννηθεὶς ἐν Κύπρῳ καὶ πολιτογραφηθεὶς Ἕλλην, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν παρεχωρήθη ἄδεια εἰσόδου εἰς Κύπρον κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ παρόντος ἔτους κατώρθωσε νὰ ἀποβιβασθῇ κρυφίως εἰς Κύπρον ἐνωρίτερον κατὰ τὸν τρέχοντα μῆνα. Ἡ πληροφορία ἀνέφερεν ὅτι ὁ Γρίβας ἦτο πιθανὸν νὰ εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Πάφου κατὰ τὴν ἰδίαν νύκτα.»

Τὰ ἀκόλουθα εἶναι μερικὰ ἐκ τῶν κωδικοποιημένων ὀνομάτων τῶν χρησιμοποιουμένων εἰς τὰ ἡμερολόγια καὶ τὰ ὁποῖα ταυτίζονται μὲ μέλη τῆς τρομοκρατικῆς ὀργανώσεως:—.

Γενικός, Γεν. ἢ Γ.	Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος.
Διγενής, ὁ Ἀρχηγὸς ἢ Θεῖος ..	Γεώργιος Γρίβας.
Κικέρων	Πολύκαρπος Γεωργιάδης.
Λυκοῦργος	Μᾶρκος Δράκος.
Ρωμανός	Ρένος Κυριακίδης.
Μπότσαρης	Πολυβίου.
Τσέλιγκας	Κωνσταντῖνος Λευκωσιάτης.
Ζῆδρος	Γρηγόριος Αὐξεντίου.
Χ (Διαγώνιος σταυρὸς μὲ ἐπισκοπικὴν ράβδον)	Παπασταῦρος.
Ἀβέρωφ	Γιαννάκης Δρουσιώτης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ' (Γενικός, Γεν. ἢ Γ.)

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐγεννήθη εἰς Πάνω Παναγιὰν τῆς Ἐπαρχίας Πάφου, τὴν 13ην Αὐγούστου, 1913. Εἰσῆλθε ὡς δόκιμος εἰς τὴν Μονὴν Κύκκου κατὰ τὸ 1926 καὶ ἐπεράτωσε τὰς θεολογικάς του σπουδὰς κατὰ τὸ 1942 ἐν Ἀθήναις. Ἐχειροτονήθη τὸ 1946 καὶ κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος μετέβη εἰς Ἀμερικὴν διὰ νὰ σπουδάσῃ κοινωνιολογίαν καὶ θεολογίαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βοστώνης.

Ἐξελέγη Ἐπίσκοπος Κιτίου κατὰ τὸ 1948 καὶ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1949.

Συνελήφθη καὶ ἀπηλάθη εἰς τὰς Σεϋχέλλας κατὰ τὴν 9ην Μαρτίου, 1956 λόγῳ τοῦ ρόλου του εἰς τὴν τρομοκρατικὴν ἐκστρατείαν.

Ἀπελύθη τῆς ἐν Σεϋχέλλαις κρατήσεως κατὰ τὸν Μάρτιον, 1957. (Ἴδε ὑποσημείωσιν εἰς τὸ Παράρτημα V.)

Ἐπίσκοπος Κυρηνείας.

Ὁ Ἐπίσκοπος Κυρηνείας ἐγεννήθη ἐν Κακοπετριᾷ τὸ 1908 καὶ ἤρχισε τὴν θεολογικήν του κατάρτισιν ἐν τῇ Μονῇ Κύκκου κατὰ τὸ 1920. Ἐξελέγη Ἐπίσκοπος Κυρηνείας κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1948.

Ἀπηλάθη εἰς τὰς Σεϋχέλλας τὴν 9ην Μαρτίου, 1956, λόγῳ τῶν σχέσεών του μετὰ τοῦ τρομοκρατικοῦ κινήματος.

Ἀπελύθη τῆς ἐν Σεϋχέλλαις κρατήσεως κατὰ τὸν Μάρτιον, 1957. (Ἴδε ὑποσημείωσιν εἰς τὸ Παράρτημα V.)

Ἐπίσκοπος Κιτίου.

Ὁ Ἐπίσκοπος Κιτίου ἐγεννήθη εἰς Λαζανιὰν κατὰ τὸ 1905 καὶ ἔλαβε τὴν πρώτην θεολογικήν του κατάρτισιν ἐν τῇ Μονῇ Κύκκου. Ἐξελέγη Ἐπίσκοπος Κιτίου κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1951.

Κατὰ τὸν Αὔγουστον τοῦ 1956, ἐτέθη ὑπὸ περιορισμὸν λόγῳ τοῦ ρόλου τὸν ὁποῖον διεδραμάτισεν εἰς τὴν τρομοκρατικὴν ἐκστρατείαν καὶ ὁ ὁποῖος ἀπεκαλύφθη ἐκ τῶν καταληφθέντων ἡμερολογίων.

Ἀφέθη ἐλεύθερος ἐκ τοῦ κατ' οἶκον περιορισμοῦ κατὰ τὸν Ἀπρίλιον, 1957.

Παπᾶ Ἀγαθαγγέλου (Παπασταῦρος).

Ἐγεννήθη ἐν Ἁγίᾳ Βαρβάρᾳ, Λευκωσίας, τὸ 1910. Ἐχειροτονήθη εἰς ἱερέα τὸ 1939.

Ἀπηλάθη εἰς Σεϋχέλλας κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1956, λόγῳ τοῦ ἡγετικοῦ ρόλου τὸν ὁποῖον διεδραμάτισεν εἰς τὴν τρομοκρατικὴν ἐκστρατείαν.

Ἀπελύθη τῆς ἐν Σεϋχέλλαις κρατήσεως κατὰ τὸν Μάρτιον, 1957. (Ἴδε ὑποσημείωσιν εἰς τὸ Παράρτημα V.)

Γεώργιος Γρίβας (Διγενής).

Ὁ Γρίβας, πολιτογραφηθεὶς Ἕλλην ὑπήκοος, ἐγεννήθη ἐν Τρικώμῳ, τῆς Κύπρου κατὰ τὴν 23ην Μαΐου, 1898. Ὑπηρέτησεν ὡς Ἀξιωματικὸς τοῦ Πυροβολικοῦ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Στρατὸν κατὰ τὰ ἔτη 1940—41. Μετὰ τὴν Γερμανικὴν εἰσβολήν, ὁ Γρίβας ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας ὅπου παρέμεινε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς. Οὐδέποτε ἔλαβε μέρος εἰς τὸ κίνημα ἀντιστάσεως καὶ ἐν Ἀθήναις συνήντησε τὸ πρῶτον τὸν Μακάριον ὅστις ἦτο τότε διάκονος τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Εἰρήνης. Ὑστερώτερον ὠργάνωσε καὶ διηύθυνε τὸ μυστικὸν κίνημα «Χ» ἐν Ἑλλάδι, κίνημα φανατικῶς ἀντικομμουνιστικὸν καὶ φιλοβασιλικόν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐτῶν 1946—47 ἀριθμὸς δολοφονιῶν καὶ ἄλλων μισαρῶν πράξεων ἐν Ἑλλάδι ἀπεδόθησαν εἰς τὴν ὀργάνωσιν «Χ» ἥτις ἀπέκτησε πολὺ κακὴν φήμην μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Δὲν ἔδρασε ἐναντίον τῶν Γερμανῶν, οὔτε ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς Γρίβας ἐξεπαιδεύθη ἢ ἐβοηθήθη ὑπὸ τῶν Βρεττανῶν. Ἦλθεν εἰς Κύπρον, διὰ νὰ ἡγηθῇ τῆς τρομοκρατικῆς ἐκστρατείας, τῇ προσκλήσει τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κατὰ τὸ 1954.

Γρηγόριος Αὐξεντίου (Ζῆδρος).

Ὁ Αὐξεντίου ἐγεννήθη ἐν Λύσῃ, Κύπρου, τὸ 1928. Τὸ 1948 μετέβη εἰς Ἑλλάδα καὶ ὑπηρέτησεν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν μέχρι τοῦ 1952. Κατόπιν ἐπέστρεψεν εἰς Κύπρον καὶ εἰργάσθη ὡς αὐτοκινητοδηγός. Κατετάγη εἰς τὴν ΕΟΚΑ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1955 καὶ ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος κατέστη ἀρχηγὸς ὁμάδος.

Ἐφονεύθη ὑπὸ Δυνάμεων Ἀσφαλείας πλησίον τῆς Μονῆς Μαχαιρᾶ κατὰ τὴν 3ην Μαρτίου, 1957.

Ρένος Κυριακίδης (Ρωμανός).

Εἶναι ὁ νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Ἐπισκόπου Κυρηνείας. Κατὰ τὸ 1955 ὑπηρέτει ὡς ἐπιτελὴς τοῦ Γρίβα εἰς τὴν περιοχὴν Τροόδους. Ἔλαβε μέρος εἰς πολλὰς ἐπιδρομὰς ἀλλὰ ἐτραυματίσθη καὶ συνελήφθη ὑπὸ τῶν Δυνάμεων Ἀσφαλείας τὴν 12ην Δεκεμβρίου, 1955.

Μάρκος Δράκος (Λυκοῦργος).

Ὁ Δράκος ἐγεννήθη ἐν Καλοπαναγιώτῃ τὸ 1930. Εἰργάσθη ὡς ὑπάλληλος ἐν Ξερῷ τὸ 1952 καὶ ἀκολούθως ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Μεταλλευτικῇ Ἑταιρείᾳ μέχρι τοῦ Μαΐου τοῦ 1955, ὅτε ἀπελύθη τῆς θέσεώς του. Ὑπῆρξε μέλος τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ΠΕΟΝ, καί, ὡς ἔπραξαν καὶ ὅλα τὰ ἄλλα μέλη, κατέστη εἷς ἐκ τῶν πρώτων ἀρχηγῶν ὁμάδων τῆς ΕΟΚΑ.

Συνελήφθη κατὰ τὴν 16ην Ἰουλίου, 1955, καὶ ἐκρατήθη εἰς τὸ Φρούριον Κυρηνείας, ἀπὸ ὅπου ἀπέδρασε κατὰ τὴν 23ην Σεπτεμβρίου, 1955.

Ἐπυροβολήθη καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ Δυνάμεων Ἀσφαλείας πλησίον τοῦ χωρίου Εὐρύχου κατὰ τὴν 19ην Ἰανουαρίου, 1957.

Πολύκαρπος Γεωργιάδης (Κικέρων).

Ἐγεννήθη ἐν Παλαιχωρίῳ κατὰ τὸ 1931. Ἀπὸ τοῦ 1950 μέχρι τῆς συλλήψεώς του τὴν 20ην Ὀκτωβρίου, 1955, εἰργάσθη εἰς τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον Λευκωσίας. Ὑπῆρξεν ἓν τῶν ἀρχικῶν μελῶν τῆς ΕΟΚΑ. Κατὰ τὴν 19ην Ἰανουαρίου, 1956, ἀπέδρασεν ἐνῷ ἐτέλει ὑπὸ κράτησιν καὶ ἡνώθη μετὰ τοῦ Αὐξεντίου εἰς τὰ ὄρη. Ἀργότερον μετεκινήθη εἰς Λευκωσίαν ὅπου καὶ ἐπανασυνελήφθη κατὰ τὴν 1ην Ἰουνίου, 1956.

Κατὰ τὴν 31ην Αὐγούστου, ἀπέδρασε κατὰ τὴν διάρκειαν μάχης ἐν τῷ Γενικῷ Νοσοκομείῳ Λευκωσίας, ὅπου εἶχε μεταφερθῇ δι' ἀκτινοθεραπείαν.

Ἐπανεσυνελήφθη ὑπὸ Δυνάμεων Ἀσφαλείας εἰς τὸ χωρίον Ὅμοδος πλησίον τῶν Πλατρῶν κατὰ τὴν 21ην Ἰανουαρίου, 1957.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΙ ΩΜΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΩΝ.

Θάνατοι καὶ τραυματισμοὶ προκληθέντες ὑπὸ τῶν τρομοκρατῶν μέχρι τῆς 31ης Μαρτίου, 1957 (ἐντὸς δύο ἐτῶν).

Φονευθέντες Ἀστυνομικοί

Βρεττανοὶ	Ἕλληνες Κύπριοι	Τοῦρκοι Κύπριοι	Ὁλικὸν
9	12	9	30

Φονευθέντες Πολῖται

Βρεττανοὶ	Ἕλληνες Κύπριοι	Τοῦρκοι Κύπριοι	Διάφοροι
16	109	4	1 Ἀμερικανὸς 2 Ἀρμένιοι 1 Μαρωνίτης 1 Μαλτέζος

ΟΛΙΚΟΝ 134

Τραυματισθέντες Ἀστυνομικοί

Βρεττανοὶ	Ἕλληνες Κύπριοι	Τοῦρκοι Κύπριοι	Διάφοροι	Ὁλικὸν
8	26	51	–	85

Τραυματισθέντες Πολῖται

Βρεττανοὶ	Ἕλληνες Κύπριοι	Τοῦρκοι Κύπριοι	Διάφοροι	Ὁλικὸν
37	85	15	17	154

Στρατιωτικοί

Φονευθέντες	Τραυματισθέντες
78	294

Ἐπιπροσθέτως πρὸς τοὺς ἄνω ἀριθμοὺς οἱ ἀκόλουθοι ἀριθμοὶ δεικνύουν τὰς ἀπωλείας αἱ ὁποῖαι ἐπροξενήθησαν τυχαίως ὑπὸ ἐκρήξεων βομβῶν ἢ ἄλλων πράξεων βίας αἱ ὁποῖαι δὲν ἐστρέφοντο εἰδικῶς ἐναντίον τῶν θυμάτων.

	Βρεττανοὶ	Ἕλληνες Κύπριοι	Τοῦρκοι Κύπριοι	Διάφοροι
Φονευθέντες	–	13	1	–
Τραυματισθέντες	1	74	13	3

Ἂς ἀναλύσωμεν τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς παρέχοντες λεπτομερείας δέκα φόνων ἢ ἀποπειρῶν φόνων διαπραχθέντων ὑπὸ τῶν τρομοκρατῶν. Τὰ θύματα εἶναι διαφόρων ἐθνικοτήτων καὶ περιλαμβάνουν γυναῖκας καὶ παιδιά.

(1) Ἀπόπειρα φόνου εἰς νοσοκομεῖον

Ἡ κ. Ἀριάδνη Κωνσταντίνου, Ἑλληνὶς Κυπρία μαῖα, ἥτις ἠργάσθη ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς τὰ χωρία τῶν Ἐπαρχιῶν Λάρνακος καὶ Ἀμμοχώστου, ἀπεκηρύχθη ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν τὴν 26ην Νοεμβρίου 1955. Τὸ ὑποτιθέμενον ἔγκλημά της ἦτο ὁ σφετερισμὸς χρημάτων συλλεγέντων διὰ τὴν ΕΟΚΑ. Δύο ἡμέρας ἀργότερον, τὴν 28ην Νοεμβρίου, ἔνοπλος προσωπιδοφόρος εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν της εἰς Ἀμμόχωστον καὶ τὴν ἐπυροβόλησεν. Ἐπλήγη ὑπὸ τριῶν σφαιρῶν ἀλλ' ἐπέζησε. Πέντε ἑβδομάδας ἀργότερον, αὐτὴ εὑρίσκετο ὑπὸ θεραπείαν εἰς τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον Λευκωσίας παρ' ὅλον ὅτι ἡ πνευματική της κατάστασις ἦτο τοιαύτη ὥστε νὰ ἐξετάζεται ἡ μεταφορά της εἰς τὸ Ἄσυλον Φρενοπαθῶν. Τὴν νύκτα

τῆς 4ης Ἰανουαρίου 1956, εἷς προσωπιδοφόρος διωλίσθησεν ἐντὸς τοῦ ἡμιφωτισμένου θαλάμου, ὅπου ἐκοιμῶντο ἡ Ἀριάδνη καὶ περὶ τοὺς τριάκοντα ἄλλοι ἀσθενεῖς. Ἐπυροβόλησε τρὶς κατ' αὐτῆς καὶ διέφυγεν. Ἡ Ἀριάδνη ὡς ἐκ θαύματος ἐπέζησε καὶ τῆς δευτέρας ἐπιθέσεως ἂν καὶ μία ἐκ τῶν σφαιρῶν ἐνεσφηνώθη ὑπεράνω τοῦ ἀριστεροῦ της ὀφθαλμοῦ, κάτωθεν τοῦ μετωπιαίου ὀστοῦ, χωρὶς ὅμως νὰ διαπεράσῃ τὸ κρανίον.

(2) Ἡγούμενος δολοφονεῖται ἐντὸς τῆς Μονῆς του

Τὴν νύκτα τῆς 11ης Φεβρουαρίου, 1956, ὁ Ἐπιφάνιος Γεωργιάδης, Ἡγούμενος τῆς Μονῆς Χρυσορροϊατίσσης ἀπὸ τοῦ 1950, ἐκάθητο εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἀκούων τὰς εἰδήσεις ἀπὸ τὸ ραδιόφωνον μετὰ δύο ἄλλων μελῶν τῆς Μονῆς. Δύο προσωπιδοφόροι, φέροντες μαῦρα ράσα, εἰσῆλθον καὶ διέταξαν τοὺς μοναχοὺς νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὸν Ἡγούμενον. Εἷς ἐκ τῶν ὁπλοφόρων ἐφρούρει τοὺς μοναχοὺς διὰ περιστρόφου, καθὼς οὗτοι ἵσταντο ἐστραμμένοι πρὸς τὸν τοῖχον καὶ μὲ τὰς χεῖρας ὑψωμένας. Ὁ ἕτερος ὁπλοφόρος ἐπυροβόλησε τότε δὶς κατὰ τοῦ Ἡγουμένου διὰ δικάννου κυνηγετικοῦ ὅπλου. Οὗτος ἔπεσεν, ἐνῷ προσεπάθει νὰ βαδίσῃ πρὸς τὴν θύραν.

(3) Μήτηρ ἐτραυματίσθη ἐνῷ προσεπάθει νὰ προστατεύσῃ τὰ τέκνα της

Τὴν ἑσπέραν τῆς 12ης Ἰανουαρίου, 1956, ἐρρίφθη βόμβα ἐπιτοπίου κατασκευῆς διὰ τοῦ παραθύρου ὑπνοδωματίου οἰκίας ἐν Λάρνακι, εἰς τὴν ὁποίαν διέμενεν ὁ λοχίας Σμὶθ τοῦ Βρεττανικοῦ στρατοῦ. Ἐντὸς τοῦ δωματίου εὑρίσκετο ἡ κ. Σμίθ, ἡ ὁποία ἡτοίμαζε τὰ δύο τέκνα της νὰ κατακλιθοῦν, ἕνα ἀγόρι ἡλικίας 7 ἐτῶν καὶ ἕνα κορίτσι 6 ἐτῶν. Πρὶν ἐκραγῇ ἡ βόμβα, ἡ κ. Σμὶθ ἐπρόφθασε καὶ ἐκάλυψε διὰ τοῦ σώματός της τὰ παιδιὰ διὰ νὰ τὰ προστατεύσῃ ἐκ τῆς ἐκρήξεως. Ταῦτα δὲν ἐπληγώθησαν, καίτοι τὸ ἓν ἐξ αὐτῶν ἐξετινάχθη ἐκ τῆς κλίνης. Ἡ κ. Σμὶθ ἐτραυματίσθη σοβαρῶς εἰς τὸν πόδα, ὁ ὁποῖος παρέστη ἀνάγκη ν' ἀποκοπῇ.

(4) Φόνος εἰς ἐκκλησίαν

Τὴν 18ην Μαρτίου 1956, ἐτελεῖτο εἰς τὴν ἐκκλησίαν Ἁγ Γεωργίου, Κυθρέας, ἡ συνήθης λειτουργία. Εἷς τῶν ψαλτῶν ἦτο ὁ Μανώλης Πιερίδης. Μεταξὺ τοῦ ἐκκλησιάσματος περιελαμβάνοντο δύο ἐκ τῶν τεσσάρων τέκνων του. Τέσσαρες προσωπιδοφόροι εἰσώρμησαν ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας, διέταξαν τὸ ἐκκλησίασμα νὰ στραφῇ πρὸς τὸν τοῖχον, ἀπεμόνωσαν τὸν Μανώλην, ἐπυροβόλησαν καὶ ἐφόνευσαν αὐτὸν ἐντὸς τοῦ ψαλτηρίου.

(5) Φόνος εἰς μαιευτικὴν κλινικὴν

Τὴν ἑσπέραν τῆς Κυριακῆς, 15ης Ἀπριλίου 1956, Ἕλλην Κύπριος ἀξιωματικὸς τῆς ἀστυνομίας, ὁ Βοηθὸς Ἀστυνόμος Κυριάκος Ἀριστοτέλους ἐπεσκέφθη, ὡς ἔπραττε καθημερινῶς, ἰδιωτικὴν μαιευτικὴν κλινικὴν εἰς Λευκωσίαν διὰ νὰ ἴδῃ τὴν σύζυγον καὶ τὸν υἱόν του, γεννηθέντα μόλις πρὸ πέντε ἡμερῶν. Τρεῖς ἔνοπλοι προσωπιδοφόροι ἔφερον δύο περίστροφα καὶ ἓν ὁπλοπολυβόλον Στέν, τὸν ἐπυροβόλησαν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἰατροῦ, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο πλησίον τοῦ δωματίου τῆς συζύγου του, τραυματίσαντες ἐπίσης τὸν ἰατρόν. Ὁ Ἀριστοτέλους ἦτο πολὺ γνωστὸς καὶ ἀγαπητὸς εἰς ὅλας τὰς κοινότητας τῆς Λευκωσίας.

(6) Δεκαοκταετὴς νέος ἐδέθη καὶ ἐπυροβολήθη

Κατὰ τὰς πρώτας ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 3ης Ἰουνίου 1956, δύο μέλη τῶν Δυνάμεων Ἀσφαλείας μετέβησαν διὰ θαλάσσιον λουτρὸν μετὰ τοῦ δεκαοκταετοῦς υἱοῦ ἑτέρου μέλους τῶν Δυνάμεων Ἀσφαλείας. Ἐνῷ ἐπέστρεφον πεζῇ εἰς τὸ στρατόπεδόν των ἐν Δεκελείᾳ, περιέπεσαν εἰς ἐνέδραν δύο ὁπλοφόρων. Εἷς ἐκ τῶν στρατιωτῶν ἐφονεύθη ἀκαριαίως, ἀλλὰ ὁ ἕτερος κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ. Ὁ νεαρὸς ὀνόματι Ρόϋ Γκάρρετ, συνελήφθη

καὶ μετεφέρθη ὑπὸ τῶν τρομοκρατῶν εἰς μικρὰν ἀπόστασιν. Οὗτοι ἀκολούθως ἔδεσαν τὰς χεῖρας του ὄπισθεν καὶ τὸν ἐπυροβόλησαν εἰς τὴν ράχιν. Οὗτος προσεποιήθη ὅτι ἦτο νεκρὸς καὶ τὸν ἐγκατέλειψαν. Αἱ κραυγαί του διὰ βοήθειαν ἠγνοήθησαν ὑπὸ ἑνὸς βοσκοῦ καὶ τριῶν νεαρῶν, οἵτινες διῆλθον ἐκ τῆς περιοχῆς. Παρ' ὅλον ὅτι ἦτο τραυματισμένος καὶ δεμένος, κατώρθωσε νὰ συρθῇ μέχρι γειτονικῆς ἐκκλησίας, ὅπου εὑρέθη ἀργότερον ζῶν.

(7) Ὁ φόνος Ἀμερικανοῦ προξενικοῦ ὑπαλλήλου

Τὴν ἑσπέραν τῆς 16ης Ἰουνίου 1956, τὸ Οὐγγρικῆς ἰδιοκτησίας ἑστιατόριον «Μικρὸ Σόχο» ἦτο, ὡς συνήθως, πλῆρες Ἀμερικανῶν. Μετὰ τὴν 9.30 μ.μ. δύο νεαροὶ ἐνεφανίσθησαν εἰς τὴν ἐξώθυραν καὶ ἔρριψαν δύο βόμβας τύπου ὑδροσωλῆνος ἐναντίον τραπέζης, ὅπου ἐλάμβανον τὸ δεῖπνον των τέσσαρες Ἀμερικανοὶ καὶ ἀμέσως ἐξηφανίσθησαν. Αἱ βόμβαι ἐξερράγησαν ἀμέσως, φονεύσασαι τὸν ὑποπρόξενον Οὐΐλλιαμ Μπόουτλερ, ἡλικίας 26 ἐτῶν καὶ τραυματίσασαι τοὺς τρεῖς συντρόφους του.

(8) Διπλοῦς φόνος εἰς ἐκδρομήν

Τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς 8ης Ἰουλίου 1956, πέντε μῆνας μετὰ τὴν ἀφιξίν των εἰς Κύπρον, ὁ Τζώρτζ Κάμπερρυ (τελωνειακὸς ὑπάλληλος) καὶ ἡ νεαρὰ σύζυγός του ἐξεκίνησαν δι' ἐκδρομὴν εἰς τὰς ἀκτὰς Κυρηνείας. Καθὼς διέσχιζον ὀρεινὴν ὁδόν, τὸ αὐτοκίνητόν των εὑρέθη ἐνώπιον ὁδοφράγματος καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ σταματήσουν. Ὁπλοφόροι, οἵτινες εἶχον στήσει ἐνέδραν, ἤνοιξαν πῦρ δι' αὐτομάτων καὶ κυνηγετικῶν ὅπλων. Ἐρρίφθησαν ἐπίσης καὶ τρεῖς χειροβομβίδες κατὰ τοῦ αὐτοκινήτου. Ὅταν τὸ αὐτοκίνητον ἐσταμάτησεν, οἱ ἐπιδρομεῖς, οἵτινες ἐπυροβόλουν ἀπὸ μικρᾶς ἀποστάσεως, δὲν ἠδύναντο παρὰ νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι εἰς ἐκ τῶν ἐπιβατῶν ἦτο γυναῖκα. Ἡ κ. Κάμπερρυ, ἥτις ἀνέμενε τὸ πρῶτον της τέκνον, ἐφονεύθη ἀκαριαίως διὰ βλημάτων ὁπλοπολυβόλου Στέν. Ὁ σύζυγός της κατώρθωσε νὰ ὀπισθοχωρήσῃ εἰς ἀπόστασιν 30 περίπου ὑαρδῶν ἐκ τοῦ σημείου τῆς ἀρχικῆς ἐπιθέσεως καὶ εὑρέθη εἰς τὴν ὁδὸν πλησίον τοῦ αὐτοκινήτου. Τὸ σῶμα του μέχρι τῶν γονάτων ἦτο μία μᾶζα τραυμάτων ἐκ πυροβολισμῶν διὰ κυνηγετικῶν ὅπλων καὶ μωλώπων. Φαίνεται ὅτι οἱ Κύπριοι «πατριῶται» (εἰς τοὺς ὁποίους ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς Ἀθηνῶν ἀπέδωσε τὴν ἐπαύριον τὴν ἐπίθεσιν) τὸν ἐκτύπησαν πρὶν ἀποθάνῃ διὰ κυνηγετικοῦ ὅπλου, καὶ τὸν ἐπυροβόλησαν ἐξ ἐγγυτάτης ἀποστάσεως εἰς τὸν στόμαχον.

(9) Φόνος διευθυντοῦ καταστήματος

Νεαρὸς Μαλτέζος, διευθυντὴς καταστήματος, ὁ Ἐδουάρδος Μπονίτσι Μομπάλντα, μετέβαινε πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς μνηστῆς του Δροσούλας Δημητριάδου, 22 ἐτῶν, τὴν μεσημβρίαν τῆς 25ης Ἰουλίου 1956, ἐν Λευκωσίᾳ. Ὅταν εὑρίσκετο εἰς ἀπόστασιν μόνον 50 ὑαρδῶν ἐκ τῆς οἰκίας της, ὁ Μπονίτσι ἐπυροβολήθη ἐκ τῶν ὄπισθεν πεντάκις καὶ ἐφονεύθη ἀκαριαίως. Τὸ μόνον του «ἔγκλημα», ὡς ὑποτίθεται, ἦτο ὅτι ἦτο εἰδικὸς χωροφύλαξ.

(10) Φόνος μητρὸς τριῶν τέκνων

Ἡ Μελανὴ Νεοφύτου, μήτηρ τριῶν μικρῶν τέκνων, ἦτο μόνη εἰς τὸ παντοπωλεῖον της εὑρισκόμενον εἰς τὴν κεντρικὴν Λευκωσίαν καὶ ἐκοιμᾶτο ἐπὶ μιᾶς πολυθρόνας κατὰ τὸ ἀπόγευμα τῆς 26ης Ἰουλίου 1956. Δύο ἄνδρες εἰσῆλθον εἰς τὸ κατάστημά της καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν ἐπυροβόλησε κατὰ τῆς Μελανῆς πεντάκις εἰς τὴν κεφαλήν, τὸν λαιμὸν καὶ τὸ στῆθος. Ὁ θάνατός της ἦτο ἀκαριαῖος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Διατί ἀπηλάθη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος

(Ἀνακοίνωσις δημοσιευθεῖσα ἐν Κύπρῳ τὴν 9ην Μαρτίου 1956.)

Ὁ Κυβερνήτης ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ διατάξῃ τὴν ἀπέλασιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὄχι μόνον λόγῳ τῶν φανερῶν στασιαστικῶν του ἐνεργειῶν, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ λόγῳ τῶν ἰσχυρῶν ἀποδείξεων ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἦτο στενῶς ἀναμεμιγμένος εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς ΕΟΚΑ. Καθ' ὃν χρόνον αἱ Δυνάμεις Ἀσφαλείας ὑπεισήρχοντο εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς τρομοκρατικῆς αὐτῆς ὀργανώσεως, συνελέγοντο ἀποδείξεις διὰ τὴν συνενοχὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἀπὸ πολλὰς διαφορετικὰς πηγάς. Ὁ Κυβερνήτης ἐξήτασε τὰς ἀποδείξεις αὐτὰς μὲ τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν προσοχὴν καὶ ἀπροθύμως κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι εἶχεν ἀποδειχθῆ πέραν πάσης ἀμφιβολίας ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ὑπεστήριζε τὴν τρομοκρατίαν καὶ τὴν ἐχρησιμοποίει ἐνεργῶς διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν πολιτικῶν του σκοπῶν.

Ἐνῷ διεξῆγε διαπραγματεύσεις διὰ μίαν πολιτικὴν διευθέτησιν τοῦ μέλλοντος τῆς Νήσου, φαινομενικῶς μὲ καλὴν πίστιν, οὐσιαστικῶς ὑπεκίνει καὶ ἐνεθάρρυνε τοὺς τρομοκράτας μὲ τὸν σκοπὸν νὰ βελτιώσῃ τὴν θέσιν του κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις αὐτάς.

2. Οἱ δεσμοὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μὲ τὰ στοιχεῖα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα προῆλθεν ἡ ΕΟΚΑ, χρονολογοῦνται ἀπὸ τὸ 1951. Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀνέλαβε προσωπικῶς τὴν ἵδρυσιν τῆς ἄκρας Ἐθνικιστικῆς ὀργανώσεως τῆς νεολαίας, τῆς γνωστῆς ἔκτοτε ὡς ΠΕΟΝ.

3. Ὅταν ἤρχισαν νὰ σχηματίζωνται αἱ διακλαδώσεις τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εἶπεν ὅτι θὰ ἔχουν ὡς πρότυπον τὴν ἐπὶ τοῦ καθεστῶτος Μεταξᾶ ἱδρυθεῖσαν ἐν Ἑλλάδι Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας.

Ὡμίλησε διὰ τὴν ἀνάγκην μυστικότητος καὶ θυσιῶν, διὰ μποϋκοτάρισμα τῶν Βρεττανικῶν ἐμπορευμάτων καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν καταστημάτων ποὺ φέρουν Βρεττανικὰς πινακίδας καὶ διὰ τὴν ἐκτύπωσιν μιᾶς μυστικῆς ἐφημερίδος, καὶ διὰ τὴν ἵδρυσιν ταμείων εἰσφορῶν διὰ τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα.

Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1951, ὁ Συνταγματάρχης Γρίβας, ὁ ὁποῖος τώρα ἀναφέρεται ὡς ὁ Ἀρχηγὸς τῆς ΕΟΚΑ, ἦλθεν εἰς τὴν Κύπρον τῇ προσκλήσει τοῦ Ἀρχιεπισκόπου διὰ νὰ δώσῃ τὴν συμβουλήν του ἐπὶ τῆς ὀργανώσεως τῆς ΠΕΟΝ, ἡ ὁποία θὰ ἦτο κατὰ τὸ πρότυπον τῆς ἐξτρεμιστικῆς ὀργανώσεως «Χ» τοῦ Γρίβα εἰς τὴν Ἑλλάδα.

4. Κατὰ τὰ ἑπόμενα δύο ἔτη, αἱ ἀποδείξεις ηὔξανον συνεχῶς ὅτι ἡ ΠΕΟΝ ἐχρησιμοποιεῖτο δι' ἀνατρεπτικοὺς σκοποὺς καὶ ὅτι ἡτοιμάζετο νὰ χρησιμοποιήσῃ βίαν. Καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εἶχε τὴν ὀργάνωσιν αὐτὴν ὑπὸ τὴν προσωπικήν του προστασίαν. Ἀνέπτυξεν ἐπαφὰς μετ' ἀλυτρωτικῶν στοιχείων εἰς Ἑλλάδα. Τὰ μέλη της ἀνεμίχθησαν εἰς τὴν διάδοσιν ἀνατρεπτικῆς προπαγάνδας καὶ εἰς παρανόμους διαδηλώσεις αἵτινες κατέληξαν εἰς καταστροφὴν περιουσιῶν. Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1953 ἡ ὀργάνωσις ἐκηρύχθη παράνομος, ἀκυρωθείσης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς ἐγγραφῆς της συμφώνως πρὸς τὸν περὶ Λεσχῶν Νόμον.

5. Ἀλλὰ ἡ ὀργάνωσις συνέχισε μυστικῶς τὴν λειτουργίαν της καὶ ἐπρομήθευσε τὴν ὀργανωτικὴν βάσιν καὶ τὸ ὑλικόν, μὲ τὸ ὁποῖον ἀργότερα ἐσχηματίσθη ἡ ΕΟΚΑ. Ὁ πρώην Γενικὸς Γραμματεὺς της, Σταῦρος Ποσκώτης, καὶ ἀρκετὰ ἡγετικὰ μέλη, περιελαμβάνοντο μεταξὺ τῶν τρομοκρατῶν ποὺ διέπραξαν τὰς πρώτας βιαιοπραγίας τῆς ΕΟΚΑ τὴν 1ην Ἀπριλίου τοῦ 1955. Τὰ στελέχη αὐτὰ ἐφυλακίσθησαν διὰ περιόδους κυμαινομένας μεταξὺ τριῶν καὶ ἐννέα ἐτῶν. Ἄλλο πρόσωπον, ὁ Εὐγένιος Κότσαπας, Ἐπαρχιακὸς Γραμματεὺς της εἰς τὴν Λεμεσόν, συνελήφθη τὸν Νοέμβριον τοῦ 1955, μεταφέρων βόμβας διὰ τοῦ αὐτοκινήτου του καὶ κατεδικάσθη εἰς τριῶν ἐτῶν φυλάκισιν. Οὗτος εἶναι υἱὸς Ἐθναρχικοῦ Συμβούλου ὅστις εὑρίσκεται ὑπὸ κράτησιν. Τρία ἀπὸ τὰ πέντε μέλη τῆς πρώην Ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς Λευκωσίας τῆς ΠΕΟΝ (Χρῆστος

'Ελευθερίου, Εὐάγγελος Εὐαγγελάκης καὶ Μᾶρκος Δράκος) εἶναι μέλη τρομοκρατικῶν ὁμάδων, αἱ ὁποῖαι συνεχίζουν τὴν δρᾶσιν των εἰς τὴν Νῆσον καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν ἦτο προστατευόμενος τοῦ 'Αρχιεπισκόπου. Αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἄνδρες, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ 'Αρχιεπίσκοπος ἀνέθεσε νὰ σχηματίσουν μίαν ὀργάνωσιν νεολαίας ὑπὸ τὴν προσωπικήν του προστασίαν.

6. Τὸν Αὔγουστον τοῦ 1954, ὁ 'Αρχιεπίσκοπος ἐκάλεσεν εἰς τὴν Κύπρον κάποιον Ζαφείριον Βάλβην. 'Ο ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι Ἕλλην ὑπήκοος καὶ ἐξήσκει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου εἰς 'Αθήνας. Εἶναι γνωστὸν τώρα ὅτι ὑπῆρξεν ἕνας ἀπὸ τοὺς κυρίους ὑπαρχηγοὺς τοῦ Συνταγματάρχου Γρίβα. 'Επίσης εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀνήκει εἰς μίαν ὀργάνωσιν εἰς τὴν 'Ελλάδα, ἡ ὁποία ὑπῆρξεν ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀποστολὴν ὅπλων καὶ ἐκρηκτικῶν ὑλῶν πρὸς τοὺς τρομοκράτας εἰς Κύπρον. 'Ο Βάλβης ἔσχε πολλὰς συναντήσεις μὲ τὸν 'Αρχιεπίσκοπον καὶ συμμετέσχεν εἰς μίαν συνεδρίαν τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου καὶ ἄλλων ἰθυνόντων τοῦ ἑνωτικοῦ κινήματος ἡ ὁποία ἔλαβε χώραν εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ Μέσα Ποταμοῦ. 'Ο 'Αρχιεπίσκοπος προήδρευσε τῆς συνεδρίας ἐκείνης καὶ ὑπάρχει βάσιμος λόγος νὰ πιστεύεται ὅτι εἰς τὴν συνεδρίαν αὐτὴν ἐξεπονήθησαν σχέδια, τὰ ὁποῖα βραδύτερον ἐκαρποφόρησαν ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς ὠργανωμένης βίας καὶ τρομοκρατικῆς δράσεως τῆς ΕΟΚΑ.

7. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν, ἐδόθησαν πληροφορίαι ἀπὸ διαφόρους πηγάς, αἱ ὁποῖαι ἐδείκνυον ὅτι ὁ 'Αρχιεπίσκοπος ἐχορήγει προσωπικῶς χρήματα εἰς πράκτορας ἐν 'Ελλάδι. Τὰ χρήματα αὐτὰ ἐχρησιμοποιοῦντο διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν τρομοκρατῶν μὲ ὅπλα καὶ ἐκρηκτικὰς ὕλας ποὺ ἐχρησιμοποιοῦντο εἰς τὰς τρομοκρατικὰς ἐπιχειρήσεις ἐν Κύπρῳ. Εἰδικῶς ἓν μέγα ποσὸν χρημάτων ποὺ συνελέγη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας τῆς 'Αμερικῆς ὑπὸ τοῦ 'Αρχιεπισκόπου κατὰ τὴν ἐκεῖ ἐπίσκεψίν του τὸ 1954, ἐδόθη ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ 'Αρχιεπισκόπου εἰς τὸν Βάλβην ἐν 'Αθήναις. Τὰ χρήματα αὐτὰ ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν ἀγορὰν καὶ τὴν παράδοσιν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν ποὺ ἀργότερον ἀνεκαλύφθησαν καὶ κατεσχέθησαν ὅταν τὸ 'Ελληνικὸν ἱστιοφόρον «Ἅγιος Γεώργιος» προσεπάθησε νὰ τὰς ἐκφορτώσῃ λαθραίως εἰς τὴν Κύπρον.

'Ο Κυβερνήτης ἐμελέτησε προσεκτικῶς τὰς πληροφορίας αὐτὰς καὶ ἐπείσθη ὅτι οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπῆρχεν, ὅτι ὁ 'Αρχιεπίσκοπος ἐπρομήθευσε τεράστια χρηματικὰ ποσὰ εἰς ἀνατρεπτικὰ στοιχεῖα ἐν 'Ελλάδι. 'Ο 'Αρχιεπίσκοπος ἐγνώριζε καλὰ ὅτι τὰ χρήματα θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο διὰ τὴν ἀποστολὴν ὅπλων καὶ ἐκρηκτικῶν ὑλῶν εἰς τὴν Κύπρον.

8. Εἶναι γνωστὸν ὅτι χρήματα ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ 'Αρχιεπισκόπου ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ νὰ πληρωθοῦν πρόστιμα ἐπιβληθέντα ὑπὸ τῶν δικαστηρίων εἰς πρόσωπα, τὰ ὁποῖα μετέσχον παρανόμων πολιτικῶν ἐνεργειῶν ἐν Κύπρῳ. 'Εζητήθη ἀπὸ μέλη τῆς 'Ελληνικῆς 'Ορθοδόξου κοινότητος, τὰ ὁποῖα ἐχρειάσθησαν τὰς ὑπηρεσίας τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς, νὰ συνεισφέρουν εἰς ἓν ταμεῖον ἱδρυθὲν διὰ τὸν «'Εθνικὸν ἀγῶνα». Τέλη τὰ ὁποῖα ἐπληρώνοντο διὰ τοιαύτας ὑπηρεσίας τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς ηὐξήθησαν χάριν τοῦ ἐν λόγῳ σκοποῦ.

9. 'Η 'Αρχιεπισκοπὴ ἐχρησιμοποιεῖτο διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῶν φυλλαδίων τῆς ΕΟΚΑ. 'Η ἐκτύπωσις αὐτὴ τῶν φυλλαδίων εἰς μεγάλην κλίμακα θὰ ἦτο ἀδύνατος χωρὶς τὴν συνενοχὴν τοῦ 'Αρχιεπισκόπου.

10. 'Η 'Αρχιεπισκοπὴ ἐχρησιμοποιεῖτο ἐπίσης διὰ τὴν προσωρινὴν ἀποθήκευσιν ὅπλων καὶ χειροβομβίδων.

11. 'Υπάρχει ἰσχυρὰ περιστατικὴ μαρτυρία δεικνύουσα ὅτι ὁ συγχρονισμὸς καὶ ἡ ἔντασις τῶν τρομοκρατικῶν ἐνεργειῶν διηυθετοῦντο κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ ἐνισχύουν τὴν θέσιν τοῦ 'Αρχιεπισκόπου κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διαπραγματεύσεων μετὰ τοῦ Κυβερνήτου. Εἶναι ἐπίσης ἀξιοσημείωτον ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἀπουσιῶν του ἐκ τῆς Νήσου τὸν 'Απρίλιον—Μάϊον καὶ τὸν 'Οκτώβριον—Νοέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐσημειώθη ἀναστολὴ τῆς τρομοκρατικῆς δράσεως.

12. 'Εκτὸς τῶν ἐπαφῶν του μὲ τὸν Γρίβαν καὶ μὲ τὸν συνεργάτην του Βάλβην, αἱ προσωπικαὶ σχέσεις τοῦ 'Αρχιεπισκόπου μὲ γνωστὰ μέλη τῆς ὀργανώσεως ΕΟΚΑ εἶναι τοιαύτης φύσεως, ὥστε νὰ ἐνισχύουν εἰς μέγα βαθμὸν τὴν κατηγορίαν περὶ συνενοχῆς του εἰς τὰς ἐνεργείας τῶν τρομοκρατῶν. 'Ο ὀργανωτὴς τῆς ἀποστολῆς ὅπλων διὰ τοῦ ἱστιοφόρου «Ἅγιος Γεώργιος» ἦτο ὁ Σωκράτης Λοϊζίδης, ἀδελφὸς τοῦ 'Εθναρχικοῦ Συμβούλου Σάββα Λοϊζίδη, ὁ ὁποῖος συχνὰ ἐξετέλεσε καθήκοντα ἀντιπροσώπου τοῦ 'Αρχιεπισκόπου εἰς τὰς 'Αθήνας. Τὰς δὲ λεπτομερείας διὰ τὴν ἀποστολὴν αὐτὴν τῶν ὅπλων εἶχεν ἀναλάβει ὁ 'Ανδρέας 'Αζίνας, προσωπικὸς προστατευόμενος τοῦ 'Αρχιεπισκόπου, ὅστις εἶχε προηγουμένως ἐκλεγῆ ὡς Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Παναγροτικῆς 'Ενώσεως Κύπρου μὲ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ 'Αρχιεπισκόπου. Οὗτος τώρα καταζητεῖται ὑπὸ τῆς 'Αστυνομίας διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ «'Αγίου Γεωργίου». 'Ο καταδικασθεὶς τρομοκράτης, Σταῦρος Ποσκώτης, τὸν ὁποῖον ὁ 'Αρχιεπίσκοπος ἐξέλεξεν ὡς Γενικὸν Γραμματέα τῆς ὀργανώσεως τῆς νεολαίας ΠΕΟΝ, εἰργάζετο εἰς τὸ τυπογραφεῖον τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς. 'Εκεῖ εἰργάζετο ἐπίσης καὶ ὁ ἐξάδελφος τοῦ 'Αρχιεπισκόπου, Χαράλαμπος Μοῦσκος, προτοῦ ἀποδυθῇ εἰς τὴν βίαν ἥτις τὸν ὡδήγησεν εἰς τὸ νὰ πυροβοληθῇ καὶ φονευθῇ κατὰ τὴν διάρκειαν συμπλοκῆς μετὰ μέλους τῶν Δυνάμεων 'Ασφαλείας. 'Ο 'Αρχιεπίσκοπος εἶχε δώσει ἐντολὴν εἰς τὴν Μονὴν Κύκκου, ὅπως δοθῇ στέγη καὶ ἰατρικὴ περίθαλψις εἰς τὸ πρόσωπον τοῦτο. (Εἰς τὴν ἐν λόγῳ Μονὴν ὁ 'Αρχιεπίσκοπος Μακάριος εἶχεν ὑπηρετήσει ὡς δόκιμος).

Ὅταν ὁ Καραολῆς, ποὺ εἶχε καταδικασθῆ διὰ τὸν φόνον ἑνὸς ἀστυνομικοῦ συνελήφθη, ἕνας καὶ πάλιν ὑπάλληλος τοῦ τυπογραφείου τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς τὸν μετέφερε διὰ τοῦ αὐτοκινήτου του διὰ νὰ ἑνωθῇ μὲ τὴν τρομοκρατικὴν ὁμάδα, ἡ ὁποία ἕδρα εἰς τὰ βουνὰ τῆς Κυρηνείας. 'Ο ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου διέφυγε καὶ καταζητεῖται ἀκόμη ἀπὸ τὴν 'Αστυνομίαν.

13. Τέλος, μία ἀπὸ τὰς πλέον σημαντικὰς καὶ ἀσφαλῶς μία ἀπὸ τὰς πλέον ἐνόχους πτυχὰς τῆς διαγωγῆς τοῦ 'Αρχιεπισκόπου ὑπῆρξεν ἡ ἐπίμονος παράλειψίς του νὰ καταδικάσῃ τὴν φαυλότητα καὶ τὴν κτηνωδίαν τῶν μεθόδων τῆς ΕΟΚΑ, παρὰ τὴν θέσιν του ὡς Θρησκευτικοῦ 'Αρχηγοῦ τῆς 'Ελληνικῆς 'Ορθοδόξου Χριστιανικῆς κοινότητος. 'Αμέσως μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς τρομοκρατίας τὸν 'Απρίλιον τοῦ 1955, ὁ τότε Κυβερνήτης ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ νὰ ἀποκηρύξῃ τὴν βίαν. 'Αλλὰ ἀπέφυγε νὰ τὸ πράξῃ. 'Απέφυγεν ἀκόμη νὰ σχολιάσῃ τὸν ἀντιθρησκευτικὸν ὅρκον, ποὺ οἱ τρομοκράται ἐζήτουν ἀπὸ τοὺς μαθητὰς νὰ δώσουν. Καὶ ἄλλαι προσπάθειαι νὰ πεισθῇ, ὅπως δείξῃ εἰς τὴν κοινότητά του τὸν δρόμον ἐναντίον τῆς τρομοκρατίας, ἀπέβησαν ἐπίσης ἄκαρποι. 'Εσιώπα καθ' ὃν χρόνον ἀστυνομικοὶ καὶ στρατιῶται ἐφονεύοντο ἐν ψυχρῷ, γυναῖκες καὶ παιδιὰ ἐφονεύοντο καὶ ἠκρωτηριάζοντο ἀπὸ τὰς βόμβας καὶ μία Κυπρία ἐπυροβολεῖτο καὶ ἐπληγώνετο διὰ δευτέραν φορὰν ἐνῷ ἐνοσηλεύετο εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ἐσιώπα δὲ ἀκόμη ἐνῷ ἵστατο παρὰ τὸ φέρετρον ἑνὸς ἡγουμένου τῆς ἰδικῆς του 'Εκκλησίας, ὁ ὁποῖος εἶχε κτηνωδῶς δολοφονηθῆ ἀπὸ τοὺς τρομοκράτας ἐντὸς αὐτῆς ταύτης τῆς Μονῆς του. 'Η σιωπή του ἡρμηνεύθη μεταξὺ τῆς κοινότητός του ὄχι ὡς ἔνδειξις ὅτι ἁπλῶς ἀνέχεται, ἀλλὰ καὶ ὅτι δίδει ἀκόμη καὶ τὴν συγκατάθεσίν του εἰς τὴν διάπραξιν δολοφονιῶν καὶ τὴν ρίψιν βομβῶν. Καὶ ἐπεβεβαίωσε τὴν ἑρμηνείαν αὐτὴν ὅταν εἰς τὰ κηρύγματά του ἀνεφέρετο εἰς τοὺς καταδικασθέντας τρομοκράτας ὡς εἰς πατριώτας καὶ ὅταν ἐζήτει ἀπὸ τοὺς συμπατριώτας του νὰ πάρουν τὸν νόμον εἰς τὰς χεῖρας των.

Καὶ τώρα, κατὰ τὰς τελευταίας ἑβδομάδας, προσεπάθησε νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν ἐπιρροὴν τὴν ὁποίαν ἠδύνατο νὰ ἀσκήσῃ ἐπὶ τῶν μελῶν τῆς 'Εκκλησίας του διὰ τὴν κατάπαυσιν τῆς βίας, ἐπιζητῶν νὰ παζαρεύσῃ τὴν ἐπιρροὴν αὐτὴν διὰ νὰ ἀποσπάσῃ παραχωρήσεις εἰς τὸ ζήτημα τῆς μορφῆς τοῦ συντάγματος καὶ τῆς παραχωρήσεως ἀμνηστίας.

14. Βάσει τῶν ἀποδείξεων αὐτῶν ὁ Κυβερνήτης κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι, ἐφόσον τὸ παράδειγμα καὶ ἡ ἐπιρροὴ τοῦ 'Αρχιεπισκόπου Μακαρίου εἶναι τόσον καταστρεπτικὰ διὰ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν

ἡ συνέχισις τῆς παρουσίας του εἰς τὴν Νῆσον δὲν δύναται πλέον νὰ εἶναι ἀνεκτή. Ὁ Κυβερνήτης ἔλαβε τὸ μέτρον αὐτὸ κατόπιν προσεκτικῆς μελέτης. Γνωρίζει πλήρως ὅτι τὸ μέτρον αὐτὸ θὰ προκαλέσῃ πόνον καὶ δυσφορίαν ὄχι μόνον μεταξὺ τῆς Ἑλληνορθοδόξου κοινότητος ἐν Κύπρῳ ἀλλὰ καὶ γενικὰ εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

15. Ἐφόσον ὑπῆρχον λόγοι νὰ ἐλπίζεται ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἠδύνατο νὰ πεισθῇ ὅπως χρησιμοποιήσῃ τὴν ἐπιρροήν του μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς κοινότητός του διὰ νὰ τὰ ὁδηγήσῃ μακρὰν τῆς βίας, τῆς ἀταξίας καὶ τοῦ φόβου πίσω εἰς τὸν δρόμον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς δημοκρατικῆς διακυβερνήσεως, ὁ Κυβερνήτης εἶχε τὴν γνώμην ὅτι διὰ τὸ καλὸν τοῦ συνόλου τοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ παραβλέψῃ τὸ ἐπαίσχυντον παρελθὸν τῆς συνενοχῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὴν αἱματοχυσίαν, τὸν ἐκφοβισμὸν καὶ τὴν τυραννικὴν καταπίεσιν τῆς ἐλευθέρας γνώμης.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐπροτίμησε νὰ ἀπορρίψῃ τὴν προσφορὰν μιᾶς νέας καὶ ἐποικοδομητικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν πολιτικῶν προβλημάτων τῆς Νήσου καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπιδιώκων τὴν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν του διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως βίας. Πράττων οὕτω, ἀφήρεσεν ἐν τέλει κάθε ἴχνος τύψεως συνειδήσεως, ποὺ ὁ Κυβερνήτης δυνατὸν νὰ ᾐσθάνετο, ἐφ' ὅσον ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ μεταχειρισθῇ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ὄχι ὡς ὑπεύθυνον πολιτικὸν ἀρχηγόν, ἢ ὡς ἀρχηγὸν μιᾶς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ εἰς τὸν ρόλον ποὺ ὁ ἴδιος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐξέλεξε—δηλαδὴ τὸν ρόλον ἀρχηγοῦ μιᾶς πολιτικῆς ἐκστρατείας, ἡ ὁποία στηρίζεται εἰς τὴν χρησιμοποίησιν ἀνηλεοῦς βίας καὶ τρομοκρατίας.

Σημείωσις.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1957 αἱ προσπάθειαι τῶν Δυνάμεων Ἀσφαλείας εἰς τὴν ἀντιτρομοκρατικὴν ἐκστρατείαν εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν σύλληψιν σημαντικοῦ ἀριθμοῦ καταζητουμένων ἀνδρῶν, τὴν διάσπασιν καὶ τὴν ἀποδιοργάνωσιν τῶν περισσοτέρων τρομοκρατικῶν ὀρεινῶν ὁμάδων καὶ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἐκτελεστικῶν ὁμάδων τῶν πόλεων.

Ὁ φόνος τῶν Δράκου καὶ Αὐξεντίου κατὰ τὸν Ἰανουάριον καὶ Μάρτιον τοῦ 1957 ἐβοήθησε εἰς τὸ νὰ πεισθῇ τὸ κοινὸν ἐν Κύπρῳ ὅτι ἡ ΕΟΚΑ ἐπλησίαζε πρὸς τὴν ἧτταν της. Κατὰ τὴν 15ην Μαρτίου ἡ ΕΟΚΑ ἐκυκλοφορησε φυλλάδιον εἰς τὸ ὁποῖον διεκήρυξε ὅτι θὰ ἀνέστελλε τὰς ἐπιχειρήσεις της ἐὰν ἀπηλευθεροῦτο ἐκ τῆς ἐξορίας ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος.

Ὑπὸ τὰς νέας αὐτὰς περιστάσεις ἠρωτήθη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος ἐὰν ἦτο τώρα διατεθειμένος νὰ προβῇ εἰς σαφῆ δημοσίαν δήλωσιν καλῶν τὴν ΕΟΚΑ ὅπως καταπαύσῃ τὴν βίαν. Ἡ Κυβέρνησις τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος κατέστησε σαφὲς ὅτι, ἐὰν ἔπραττεν οὕτω θὰ ἀφίετο ἐλεύθερος ἀλλὰ δὲν θὰ τοῦ ἐπετρέπετο νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Κύπρον. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπήντησε μὲ μίαν δήλωσιν διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἀποικιῶν, κ. Λέννοξ-Μπόϋντ, εἶπεν «ἡ Κυβέρνησις τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος ἀδυνατεῖ νὰ θεωρήσῃ .... ὡς τὴν σαφῆ ἔκκλησιν τὴν ὁποίαν εἶχε ζητήσει». Ἐν τούτοις, λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ βία εἶχε πραγματικῶς παύσει καὶ ὅτι ἡ δήλωσις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἄνκαι γινομένη ὑπὸ ὅρους, περιεῖχε ἔκκλησιν πρὸς τερματισμὸν τῆς βίας, ἡ Κυβέρνησις τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν ὑπῆρχε πλέον ἀνάγκη συνεχίσεως τῆς κρατήσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Ἀπέρριψεν, ὅμως, κατηγορηματικῶς τοὺς ὅρους τοὺς ὁποίους ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεζήτησε νὰ ἐπισυνάψῃ εἰς τὴν ἔκκλησίν του.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος καὶ οἱ συνεξόριστοί του, ὡς ἐκ τούτου, ἀφέθησαν ἐλεύθεροι καὶ ἐπετράπη εἰς αὐτοὺς νὰ μεταβοῦν ὅπου ἤθελον ἐκτὸς τῆς Κύπρου.

Κατὰ τὸν Ἀπρίλιον 1957 ἐτερματίσθη ἐπίσης καὶ ὁ κατ' οἶκον περιορισμὸς τοῦ Μητροπολίτου Κιτίου.

ΕΞΕΔΟΘΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΚΥΠΡΟΥ.